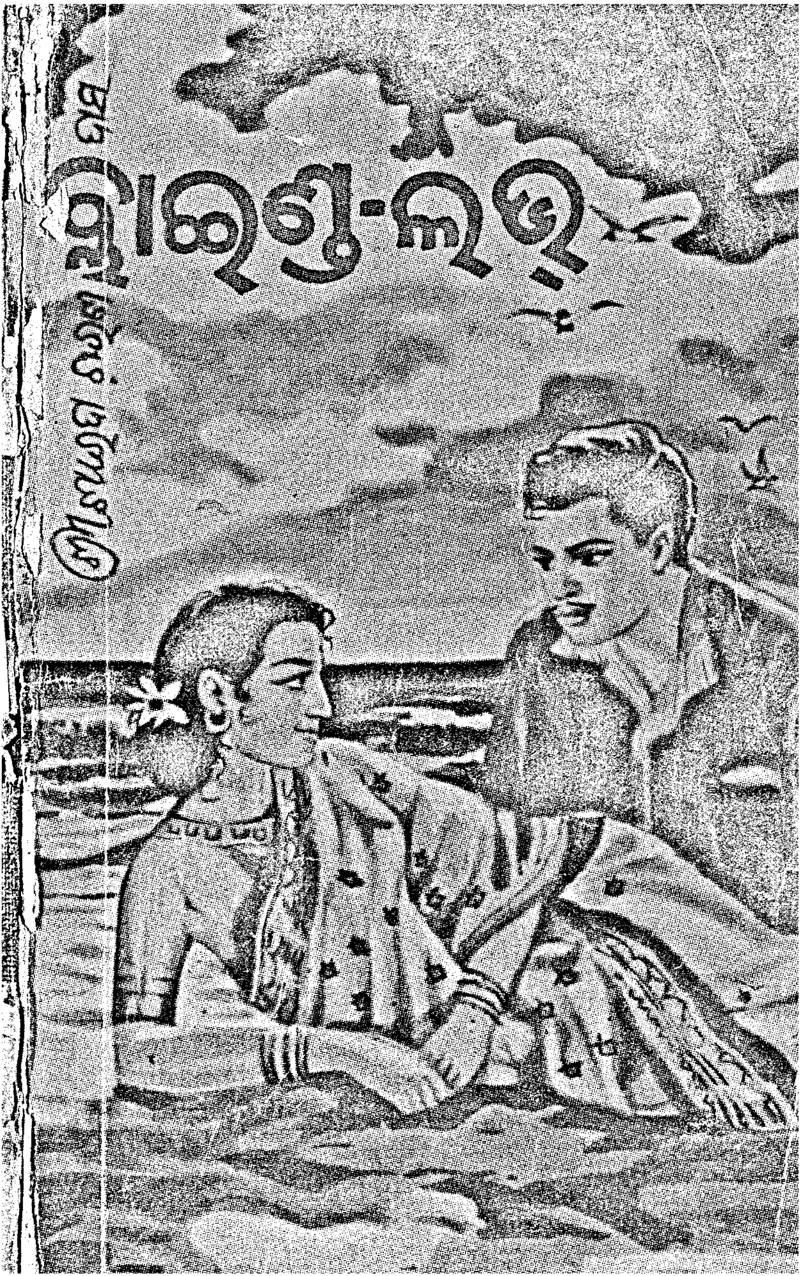

ବ୍ଲାଇଣ୍ଡ ଲଭ୍

ଶ୍ରୀ ଶାରଦା ଚରଣ ଦାସ

ଶାରଦା ଭବନ

ଲେଖିଛନ୍ତି :

ଶ୍ରୀ ଶାରଦା ଚରଣ ଦାସ
ତୃ[illegible] ବାର୍ଷିକ ଛାତ୍ର
ରେଭେନ୍ସା କଲେଜ, କଟକ

ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି

ଶାରଦା ଭବନ
ବାଲୁବଜାର, କଟକ-୨

ପ୍ରଥମ ପ୍ରକାଶ,
ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୧୯୬୧

ଛାପିଛନ୍ତି

ଶ୍ରୀ ବଳଦେବ ଦାସ
ସତ୍ୟ ମହିମା ପ୍ରେସ
ବାଖରାବାଦ, କଟକ-୨

ମୂଲ୍ୟ

ଏକଟଙ୍କା, ପଞ୍ଚସ୍ତରୀ ନୂଆ ପଇସା ମାତ୍ର ।

ବୋଉଲୋ,—

ମୁଁ ଜାଣେ—ମୋ ବହିଟି ପ୍ରକାଶ ପାଇଲେ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଖୁସି ହେବୁ ତୁ । କାରଣ ସେଇଟା ତୋ ପୁଅର ଲେଖା । ସବୁ-ବେଳେ ତୁ ମୋତେ ପ୍ରଶ୍ନ କରି ବସୁ "ତୋ ଲେଖା କେବେ ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି ?" ଏଇଥିରୁ ମୁଁ ଅନୁମାନ କରେ, ତୁ ମୋ ଲେଖାଟିର ଛପା କଳେବର ଦେଖିବାକୁ କେତେ ବ୍ୟଗ୍ର ।

ଆଜ ଏହି ମୋର ବହିଖଣ୍ଡିକ ତୋର ପଦତଳେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରୁଛି । ତୋର ଆଶୀର୍ବାଦହିଁ ମୋର ଭବିଷ୍ୟତ ।

ତୋର

ଶାରଦା

ନନ୍ଦ ଲେ, ଦେଖିବୁଟି ଟିକଏ ମା, ଗାଡ଼ି ଭିତରକୁ ଟିଫିନ୍ କ୍ୟାରିୟର୍‌ଟା ଉଠିଲା କି ନାହିଁ ! ଏ ଯୋଉ ଭିଡ଼ ? ବୋଲି ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକେଇ କହିଲା ।

ମୁଁ ଗୋଡ଼ ତଳକୁ ଚାହିଁଲି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜିନିଷପତ୍ର ସହିତ ଟିଫିନ୍ କ୍ୟାରିୟର୍‌ଟା ଥୁଆ ହୋଇଛି । କହିଲି—ହଁ ବୋଉ, ଏଇଠି ଥୁଆ ହୋଇଛି । ଆମେ କୌଣସି ମତେ ଭିଡ଼ ଠେଲି ଗୋଟିଏ ଡବାରେ ପଶିଯାଇଛୁ । ଭାଗ୍ୟକୁ ସେଥିରେ ବେଶି ଲୋକ ନ ଥାନ୍ତି । ମୁଁ ଚାରିଆଡ଼କୁ ଥରେ ଆଖି ବୁଲେଇ ନେଲି । ଆମ ଡବାର ଗୋଟିଏ କଡ଼କୁ ଜଣେ ଗେରୁବସ୍ତ୍ରଧାରୀ ବୃଦ୍ଧ ଶୋଇଥାନ୍ତି । ଜଣେ ଯୁବକ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ବସି ଆମର ଆଡ଼େ ଚାହିଁଥାନ୍ତି । ମୋ ଆଖି ତାଙ୍କ ଆଖି ସହିତ ମିଳି ଯିବାରୁ ମୁଁ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ନେଲି । ମୋ କଡ଼କୁ ଲାଗି ବସିଥାଏ ଛନ୍ଦା । ଟ୍ରେନରେ ଭୀଷଣ ଭିଡ଼ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଆମ ଡବାଟିରେ ମୋଟେ ଭିଡ଼ ନ ଥିବାରୁ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଶତ ଧନ୍ୟବାଦ ନ ଦେଇ ରହି ପାରିଲି ନି । ଯା' ହେଉ, ଏତେ ଦଳାମକଚ୍ଛରେ ନ ଯାଇ, ପୁରୀଯାଏ ବେଶ୍ ଶାନ୍ତିରେ ଯାଇ ହେବ ଭାବି ଭାରି ଖୁସି ହେଲି ।

ମୁଁ ଟ୍ରେନର ଗବାକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ ବାହାରର ସବୁଜ ଦୁନିଆଁକୁ । ବାହାରର ରଙ୍ଗିନ୍ ଦୁନିଆଁ ପରି ମନ ମୋର ରଙ୍ଗିନ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ । ଶ୍ୟାମଳ ବୃକ୍ଷଲତା ଉପର ଦେଇ ଉଡ଼ି ଯାଉଥାନ୍ତି ଦଳେ ଦଳେ ପକ୍ଷୀ—ବିଭିନ୍ନ ରଙ୍ଗର । ମନେମନେ ଭାବିଲି, ଏଇ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ଉଡ଼ିଯାଉଥିବା ପକ୍ଷୀଗୁଡ଼ିକ କେତେ ସୁଖୀ ସତେ ! ଅମାନିଆ ପବନ ହଠକରି ମୋ ସହିତ ଲୁଚକାଳି ଖେଳ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଉଥାଏ । କେତେବେଳେ ମୋ ମୁଣ୍ଡବାଳକୁ ଫୁରୁଫୁରୁ କରି ଉଡ଼ାଇ ନିଏ ତ କେତେବେଳେ ମୋ ଲୁଗାପଟାକୁ ଦେହରୁ ଖସାଇ ନିଏ । ସେ ଯେପରି ଚାହେଁ ମୋ ଭରା ଯୌବନକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ମେଲେଇ ଦେବାକୁ । ପବନର ଏଇ ହଠ-ପଣିଆରେ ବିରକ୍ତ ଲାଗୁଥାଏ ଯେତିକି ଖୁସି ବି ଲାଗୁଥାଏ ସେତିକି ।

ମୋ କାନ୍ଧ ଉପରେ କାହାର ମୃଦୁ ଚାପ ଅନୁଭବ କରି ବୁଲି ଚାହିଁଲି । ଏଗାର ବର୍ଷର ସାନ ଭଉଣୀ ଛନ୍ଦା ମୋ କାନ୍ଧ ଉପରେ ଭରଦେଇ ବାହାରକୁ ଏକ ଲୟରେ ଚାହିଁ ରହିଛି । ମୁଁ ପଚାରିଲି, "ଏକ ଲୟରେ କ'ଣ ଦେଖୁଛୁ କିଲୋ ଛନ୍ଦା ?" ଛନ୍ଦା ମୋ ଦେହରେ ଲଟାଟିଏ ପରି ଛନ୍ଦିହୋଇଯାଇ କହିଲା, "ଦେଖ୍‌ନା ଅପା, ଦୂର ପର୍ବତ ସେପାଖେ କିପରି ଆକାଶ ଓ ପୃଥିବୀ ମିଶିଗଲାପରି ଦେଖାଯାଉଛି ! ନୁହଁ ? ଆଚ୍ଛା କହିଲୁ ଅପା, ଗଛ ଗୁଡ଼ାକ ଟ୍ରେନର ବିପରୀତ ଦିଗରେ କାହିଁକି ଦୌଡ଼ିଲା ପରି ଦେଖା ଯାଉଛନ୍ତି ?" ମୁଁ ତା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦେଉଥାଏ ଖୁବ୍ ସଂକ୍ଷେପରେ । କିନ୍ତୁ ସେ ସେତିକିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହେଁ । ତା' ପ୍ରଶ୍ନ ଯେପରି ସରିବାର ନୁହେଁ, ଅମାପ । "ପୁରୀ ଆଉ କେତେବାଟ ରହିଲା ?" ମୁଁ ତାକୁ ଅଳ୍ପ ବାଟ ଅଛି କହି ଭୁଲେଇ ଦେଲି ।

ମୁଁ ଜଣେଇ ଗୁହିଁଲି । ବାପା ସେ ଭଦ୍ର ଯୁବକଙ୍କ ସହିତ ବେଶ୍ ଆଳାପ ଜମେଇ ଦେଲେଣି । ଯୁବକଟି ଦେଖିବାକୁ ସୁନ୍ଦର । ଚମ୍ପାଚାରପର ଦେହର ରଙ୍ଗ । ଆଖିରେ ରୋଲ୍ଡ ଗୋଲ୍ଡ ଫ୍ରେମର ଚଷମା । ଧଳା ଫୁଲପ୍ୟାଣ୍ଟ ସାଙ୍ଗକୁ ହାଓ୍ୱାଇଆନ୍ ସାର୍ଟ୍‌ଖଣ୍ଡ ବେଶ୍ ସୁନ୍ଦର ମାନୁଥାଏ ତାଙ୍କୁ । ଯେ ସୁନ୍ଦର ତାକୁ ସଜେଇବା ବା କଣ ଦରକାର ? ମତେ କାହିଁକି ତାଙ୍କ କଥାଗୁଡ଼ା ଶୁଣିବାକୁ ଖୁବ ଭଲ ଲାଗୁଥାଏ । ମୋ ଆଖି ସିନା ଏଆଡ଼େ ଥାଏ, କିନ୍ତୁ କାନ ଥାଏ ସେମାନଙ୍କ ଆଡ଼େ । ବୋଉ ମଧ୍ୟ ଯୋଗ ଦେଉଥାଏ ସେମାନଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ । ସେ ବେଶ୍ ଶାନ୍ତ ଶିଷ୍ଟଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଉଥାନ୍ତି । ମୁଁ ମନଦେଇ ବସି ଶୁଣୁଥାଏ ସବୁ ।

"ଆପଣ ବୋଧେ ପୁରୀରେ କୌଣସି ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବଙ୍କ ଘରେ ରହିବେ ?" ଭଦ୍ର ଯୁବକଟି ଗୁହିଁ ରହିଲେ ବାପାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଉତ୍ତର ଆଶାରେ ।

"ନାଁ, ଆମେ ଭଡ଼ାଘର ଖଣ୍ଡେ କରି ରହିଯିବୁ । ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ସେଠି ଅନେକ ଅଛନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ଆମେ ସେମାନଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବୁ ନି, ଦିନ ଦୁଇଟା ମାତ୍ର ରହିବୁ ପୁରୀରେ । ମିଛଟାରେ କାହିଁକି ସେମାନଙ୍କୁ ଖର୍ଚ୍ଚାନ୍ତରେ ପକାଇ ହଟହଟା କରିବୁ । ଆଚ୍ଛା, ଆପଣଙ୍କ ନାଁ ମତେ……"

—ଆପଣ ଆଉ ମତେ ଆପଣ ବୋଲି କହନ୍ତୁ ନି । ମୁଁ ତ ଆପଣଙ୍କର ପୁଅ ବୟସର । ଆପଣ ମୋ ନାଁ ଧରି ଏଥର ଡାକନ୍ତୁ । ମୋ ନାଁ ସୁଧୀର । ମୁଁ କଟକ ମେଡ଼ିକାଲ କଲେଜରେ ଡାକ୍ତରୀ ପଢ଼େ । ଏଇଟା ମୋର final year ।

ବାପା କହିଲେ, "ତୁମର କଥା ହେଲା ଏବେ । ସୁଧୀର, ତମେ ଚନ୍ଦନ ଯାତ୍ରା ଦେଖି ପୁରୀ ଯାଉଛ ନା କୌଣସି କାମରେ···"

"ମୁଁ ବି ଆପଣମାନଙ୍କ ପରି ଚନ୍ଦନଯାତ୍ରା ଦେଖିବାକୁ ଯାଉଛି" ସୁଧୀରବାବୁ ହସି ହସି ଉତ୍ତର ଦେଲେ ।

"ସେଠି କ'ଣ ପୁଅ, ତମର ନିଜର ଘର ଅଛି ?" ବୋଉ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କୁ ପଚାରିଲା ।

ସେ ମନାକଲେ, କହିଲେ, "ନା ମାଉସି, ମୁଁ ଭଡ଼ାଘର ଖଣ୍ଡେ କରି ଦିନେ ଦୁଇ ଦିନ ରହିଯିବି ।" .

ବୋଉ ଆଗ ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ଉତ୍ସାହରେ କହିଲା, "ପୁଅ, ଆମେ ତ ଗୋଟିଏ ଘର ଭଡ଼ା କରି ରହିବୁ । ତମେ ଏକୁଟିଆ କାହିଁକି ରହିବ, ଚାଲ ଆମରି ସାଙ୍ଗରେ ଏକାଠି ରହିବ । ଇଏ ତ ପୋଡ଼ ମଣିଷ । କୁଆଡ଼ୁକୁ ହେଲେ ଟିକିଏ ବୁଲେଇ ନେବେ ନି । କେତେ କଷ୍ଟରେ ଯେ ପୁରୀ ଆସିଛୁ, ସେକଥା ମନ ଜାଣେ ।" ବୋଉ ବାପାଙ୍କୁ ଦେଖେଇ ଏତକ କହିଲା ।

ମତେ ବିରକ୍ତି ଲାଗିଲା ବୋଉର ଏ କଥା ଶୁଣି । ମନେ ମନେ ଭାବିଲି ବୋଉର ଟିକେ ଆଗପଛ ବିଚାର ନାହିଁ । ସେ ବିଚାରା ଭଦ୍ରଲୋକ । ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଘରକଥା ଗୁଡ଼ା କହିବା କ'ଣ ଦରକାର । ମନେ ମନେ ସିନା ବୋଉ ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହେଲି, ହେଲେ ମୁହଁ ଖୋଲି କିଛି କହିପାରିଲି ନି ।

ବୋଉ ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ମତେ ବାଧ୍ୟ କରି ରାଜି କରାଇ ନେଲା ଏକାଠି ରହିବା ପାଇଁ । ବାପା ମଧ୍ୟ ଖୁସି ହୋଇ କହିଲେ, "ଯା' ହେଉ, ମତେ ରକ୍ଷା ମିଳିଲା ତା'ହେଲେ ।" ବାପା ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ହସି ହସି ଏତକ କହିଲେ ।

ବାପାଙ୍କ ଏପରି କଥାରେ ସୁଧୀର ବାବୁ ବି ନ ହସି ରହିପାରିଲେ ନ । କଥାର ସୁଅ ବଦଳାଇ ସେ ବାପାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ଏ ଝିଅ ଦୁଇଟି କଣ ଆପଣଙ୍କର ପଢ଼ୁଛନ୍ତି ?”

ବାପା ଆମ ଦି ଜଣଙ୍କୁ ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କ ସହିତ ପରିଚୟ କରାଇ ଦେଲେ । ମତେ ଚିହ୍ନାଇବାକୁ ଯାଇ କହିଲେ,“ଏ ହେଉଛି ମୋ ବଡ଼ ଝିଅ ନନ୍ଦା । କଟକ ଗାର୍ଲସ୍କୁଲରେ ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼େ । ଆଉ ଏ ଚଗଲି ହେଉଛି ମୋ ସାନ ଝିଅ ଛନ୍ଦା ! ଏ ବି ଗାର୍ଲସ୍କୁଲର ସପ୍ତମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼େ, ଭଲ ପଢ଼େ, କ୍ଲାସରେ ଫାଷ୍ଟ ହୁଏ । ହେଲେ ଭାରି ଚଗଲିଟାଏ । କୋଡ଼ପୋଛା ଝିଅ ବୋଲି ବୋଉ ତାର ତାକୁ ଭାରି ଗେହ୍ଲା କରି ଦେଇଛୁ ।”

ଛନ୍ଦାକୁ ଚାହିଁଲି । ତାର ହସ ହସ ମୁହଁ ଖଣ୍ଡି ଆଷାଢ଼ର ଭରା ବାଦଲ ପରି ଭାରି ହୋଇଉଠିଛି । ଅନ୍ୟ ଆଗରେ ବାପା ତାକୁ ଚଗଲିବୋଲି ପରିଚୟ କରାଇ ଦେବା ହେତୁ ତାର କୋମଳ ହୃଦୟରେ ଲାଗିଛି ଆଘାତ ।

—ଆପଣ ଯାହା କୁହନ୍ତୁ ନା କାହିଁକି ଦୁଷ୍ଟ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ଭାରି ଭଲପାଏ । ଦୁଷ୍ଟ ପିଲାମାନେ ଭଲ ପଢ଼ନ୍ତି, ଯିଏ ସବୁବେଳେ ମୁହଁ ଭୁରୁଙ୍ଗା କରି ବସେ, ମତେ ତାକୁ ମୋଟେ ଭଲ ଲାଗେନି ।

ମୁଁ ବୁଝିପାରିଲି । ମୁଁ ଆସିବା ବେଳୁ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ବସିଥିବାରୁ ସେ ଦେଖେଇ ଦେଖେଇ ମତେଇ କହୁଛନ୍ତି । ମତେ ଭାରି ହସ ମାଡ଼ିଲା ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି । ମୋ ମୁହଁରୁ ପଦେ କଥା ଶୁଣିବାପାଇଁ ତାଙ୍କର ଏତେ ଆଗ୍ରହ ଦେଖି ନିଜକୁ ଭାଗ୍ୟବାନ ମନେକଲି । ମୁହଁରୁ ହସ ଟିକେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲିଭି ନ ଥାଏ ।

ତାଙ୍କ କଥା ମୁଁ ବୁଝିପାରି ଥିବାରୁ ସେ ଅଧିକ ଖୁସି ହେଲେ । ଛନ୍ଦା ନଜରର ପ୍ରଶଂସା ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣି ତାର ଗମ୍ଭୀର ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ହସର ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଖେଳେଇଗଲାଣି ।

—ଆଚ୍ଛା ମାଉସି, ଆପଣଙ୍କର ପୁଅ କେଉଁଠି ?

ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କର ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନରେ ବୋଉର ଆଖିରୁ ଥପ୍ ଥପ୍ ହୋଇ ଗଡ଼ିଆସିଲା ଲୁହ । ମୋ ଆଖିରୁ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରାବଣର ଧାରାପରି ଲୁହ ଗଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ବାପା ମୁହଁ ବୁଲେଇ ଲୁହ ପୋଛୁଲେ । ସୁଧୀରବାବୁ ଆମରି ସବୁ ଏପରି ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ବୋଉଆଡ଼େ ଚାହିଁ ରହିଲେ ।

ବାପା ମାରବତା ଭାଙ୍ଗି କହିଲେ, "ଜାଣିଲ ସୁଧୀର, ରମେଶ ମଲାବେଳୁ ମା, ଝିଅ ଦୁହେଁ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ଆସି ଏ ଅବସ୍ଥା ହେଲେଣି । ମଲା କଥା ତ କହିଲେ ନ ସରେ । ଯେତେ ବୁଝେଇଲେ ବି ସେମାନେ କଣ ମାନୁଛନ୍ତି, ଯେ ଯାଇଛି ସେ ଆଉ ଫେରିବ ନା ।" ବାପା ପୁଣି ମୁହଁ ଲୁଚେଇ ଲୁହ ପୋଛୁଲେ ।

ସୁଧୀରବାବୁ ନିଜେ ଦୋଷୀଟି ପରି ବୋଉ ପାଖରେ ବସି ତାକୁ ବୁଝେଇବାକୁ ଲାଗିଲେ । ମାତ୍ର ବୋଉ ଅଧିକ ଯୋରରେ କାନ୍ଦିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ସେ କାନ୍ଦ ଯେପରି ବନ୍ଦ ହେବ ନା । ସୁଧୀରବାବୁ ଘଣ ପକେଇବାରୁ ବୋଉ କୌଣସି ମତେ ଭୁନ୍ ହେଲା, କହିଲା, "ଠିକ୍ ତୁମରି ପରି ମୋ ରମୁଁ ଦେଖିବାକୁ । ବାଇଶି ବରଷର ପୁଅକୁ ମୋର ବିଧାତା ଛଡ଼ାଇ ନେଲା ମୋ କୋଳରୁ ।" ସୁଧୀରବାବୁ ବୁଝୋଉ ବୁଝୋଉ ବୋଉର ଏ ବିକଳ କାନ୍ଦଣା ଶୁଣି କାନ୍ଦି ପକେଇଲେ । ବାପା ବୋଉ ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ, "ତମେ ତ ରମୁବୋଉ କାନ୍ଦୁଛ, ତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ

ପିଲାଗୁଡ଼ାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ କହଉଛ ।” କିଛି ନ ଶୁଣି ବୋଉ ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କ ମୁଣ୍ଡକୁ ଆଉଁସୁ ଆଉଁସୁ କହୁଥାଏ, “ଠିକ୍ ତମର ଭଳି ପୁଅ ଏଉଟିଏ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତାଣି ।” ସତେ ଯେପରି ବୋଉର ପୁଅ ହୋଇ ସୁଧୀରବାବୁ ଆର ପାଖରୁ ଫେରି ଆସିଛନ୍ତି ।

ସ୍ବା’ମଧ୍ୟରେ ଛନ୍ଦା ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ସହିତ ବେଶ ମିଶିଗଲାଣି । ତାଙ୍କ ସହିତ ଦୁଷ୍ଟାମି ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲାଣି ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ଗାଡ଼ି ଯାଇ ଖୋରଧା ଷ୍ଟେସନରେ ରହିଲା । ସେଠି ବହୁତ ସମୟ ଗାଡ଼ି ରୁହେ । ସୁଧୀରବାବୁ ଛନ୍ଦାକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ବାହାରକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଗଲେ ।

ସେ ଗଲାପରେ ବୋଉ ବାପାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ବିଷୟ ନେଇ ବହୁତ ଆଲୋଚନା ହେଲା । ବୋଉ ଶତମୁଖରେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା କରୁଥାଏ । ବୋଉ ଖାଲି କହୁଥାଏ, “ସୁଧୀରଟି ଭାରି ଶାନ୍ତ ପିଲା । ଦେଖିଲ, କେଡ଼େ ମିଳାପି ସିଏ, କେଇ ଘଣ୍ଟା ବା ତା ସହିତ ଆମର ଦେଖା, ଆମକୁ କିପରି ନିଜର କରିନେଲା । କେତେ ପାଠ ପଢ଼ିଛି, ହେଲେ ଟିକିଏ ଗର୍ବ ନାହିଁ । ଭଗବାନ ତାକୁ କୋଟି କୋଟି ପରମାୟୁ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ମୁଁ ତାଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣିଲାବେଳେ ସତେ ଭାରି ଖୁସି ଲାଗୁଥାଏ, ମନ କହୁଥାଏ ମୁଁ ତାଙ୍କର ପ୍ରଶଂସା ବୋଉ ଆଗରେ ଦି’ ଚାରିପଦ କହି ଦିଅନ୍ତି କି, କିନ୍ତୁ ପାଟି ଫିଟେ ନା । ବୋଉ କାଳେ କଣ ଭାବିବ । ବାହାରକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲି ସୁଧୀରବାବୁ ଗୋଟିଏ ମିଠେଇ ହାଣ୍ଡି ଧରି ଆସୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ପଛରେ ଛନ୍ଦା କଣ୍ଢେଇଟିଏ ଧରି ହସି ହସି ଆସୁଛି । ମୋ ଆଖି ଯେମିତି ତାଙ୍କ ଆଖି ସହିତ ମିଳିଯାଇଛି, ଲାଜରେ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ନେଲି । ସେ କ’ଣ ହସି ହସି ଛନ୍ଦାକୁ କହିବାର ଦେଖିଲି, ମୋର କଥା ହେବ ବୋଧେ ।

ସେ ଆସି କୋଉ ହାତରେ ମିଠା ହାଣ୍ଡିଟା ଧରେଇ ଦେଲେ । ଛନ୍ଦା ମୋ ପାଖରେ କଣ୍ଢେଇଟି ଧରି ଆସି ଠିଆହେଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲି, ପଚାରି ଦେବି ଛନ୍ଦାକୁ ସେତେବେଳେ ତା କାନରେ ସୁଧୀରବାବୁ କ'ଣ କହୁଥିଲେ ବୋଲି; ମାତ୍ର ପାଟି ଖୋଲିଲା ନାହିଁ । ଛନ୍ଦାଟା ଯେପରି ଉବଜଣାଟାଏ କାଳେ ବଡ଼ ପାଟିରେ କଣ କହିଦେବ !

ମୁଁ କିଛି ପଚାରିବା ପୂର୍ବରୁ ଛନ୍ଦା ମୋ କାନପାଖରେ କହିଲା, "ଅପା ଲୋ, ସୁଧୀରବାବୁ ମୋତେ କାହିଁକି କଣ୍ଢେଇଟି କିଣି ଦେଇଛନ୍ତି ଜାଣିଛୁ, ମୁଁ ତୋପରି ଲାଜକୁଳୀ ନୁହେଁ ବୋଲିପରା । ତୁ ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଲାଜରେ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ନେବାରୁ ସେ ପରା ମତେ କହିଲେ, 'ଛନ୍ଦା, ତମ ନନ୍ଦାଅପା ଭାରି ଲାଜକୁଳୀ । ତାଙ୍କୁ ଯାଇ ଚୁପ୍‌କରି କହିବ, ସେ ଯଦି ମତେ ଆଉ ଲାଜ କରିବେ, ତା' ହେଲେ ମୁଁ ଅଲଗା ବସା କରି ରହିବି । ମୋ ସକାଶେ କାହିଁକି ସେ ଏତେ କଷ୍ଟ ସହିବେ ।"

—ତୁ ତାଙ୍କୁ କଣ କହିଲୁ ?

ଛନ୍ଦା ମୋ ପାଖକୁ ଆହୁରି ଲାଗିଆସି କହିଲା, "ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କହିଲି, ଅପାଙ୍କୁ କହିଦେବି ସେ ଆପଣଙ୍କୁ ଆଉ ଲୁଚିବେନି । ସେ କିନ୍ତୁ ଅପା ଖାଲି ହସିଲେ । ଆଉ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ତୁ କାହିଁକି ମ ତାଙ୍କୁ ଲୁଚୁଛୁ ଅପା, ସେ କ'ଣ ବାଘ ନା ଭାଲୁ ?"

ମୁଁ ତାକୁ କୋଳକରି କହିଲି, "ବାଘ ଭାଲୁଠାରୁ ହିଂସ୍ର ଲୋ ଛନ୍ଦା । ତୁ ପିଲାଲୋକ ସେ କଥା ବୁଝିପାରିବୁ ନାହିଁ । ବାଘ ଭାଲୁଙ୍କର ନଖ ଦାନ୍ତଠାରୁ ଏମାନଙ୍କର ତେରଛ ଚାହାଣୀ ଆହୁରି ଭୟଙ୍କର ।"

—ମୁଁ ତାହେଲେ ତାଙ୍କୁ ସେ କଥା କହିଦେଇ ଏ କଣ୍ଢେଇ ଫେରେଇ ଦେବି ।

ଛନ୍ଦାର ଏ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ମତେ ଭାରି ହସ ମାଡ଼ିଲା ।

ସୁଧୀରବାବୁ ମିଠାହାଣ୍ଡିଟା ବୋଉ ହାତକୁ ଦେଇ କହିଲେ, "ମାଉସି, ଢେର ହେଲାଣି, ଖଣ୍ଡେ ଖଣ୍ଡେ ସମସ୍ତେ ଖାଇଦେବା ।" ବୋଉ କହିଲା, "ପୁଅ, ଏତେ ଗୁଡ଼ାଏ କାହିଁକି ଆଣିଲ କହିଲ ! ଆମେ ତ ସବୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଖାଇକରି ଆସିଛୁ" । କିନ୍ତୁ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ଏକା ଜିଦ୍—"ମୁଁ ଆଣିଛି ବୋଲି ଯଦି କେହି ନ ଖାଇବ, ତା' ହେଲେ ଜାଣିବି ଯେ ମତେ ସମସ୍ତେ ପର ବୋଲି ଭାବୁଛ ।" ବୋଉ ଆଉ କିଛି ନ କହି ବାପାଙ୍କୁ ଗୋଟିଏ ପତରରେ ଦୁଇଟା ମିଠା ଦେଲା । ବାପା ନାହିଁ ନାହିଁ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସୁଧୀର ବାବୁ କି ସହଜରେ ଛାଡ଼ୁଛନ୍ତି । ବାପା ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଖାଇଲେ ।

ସୁଧୀରବାବୁ ନିଜ ହାତରେ ଦୁଇଟା ମିଠା ଉଠେଇ ନେଲେ । ବୋଉ ଆଉ ତାଙ୍କୁ ଯେତେ ଯାଚିଲା ସେ ମୋଟେ ନେଲେ ନି । ଦୁଇଟା ଯାକ ବି ସେ ଖାଇଲେନି । ଛନ୍ଦା ପାଟିରେ ଯୋରକରି ଗୋଟେ ପୂରେଇ ଦେଲେ । ବୋଉ ବିରକ୍ତ ହୋଇ କହିଲା, "ମୁଁ ତାକୁ ଏଇଥିରୁ ଦେଇ ନ ଥାନ୍ତି ଯେ, ତମେ ନ ଖାଇ ତାକୁ ଖୁଆଇ ଦେଉଚ ?"

ବୋଉ ମତେ ଖାଇବାକୁ ଡାକିଲା । ମତେ ଭାରି ଲାଜ ମାଡ଼ୁଥାଏ । ମୁଁ ମନାକଲି । ବୋଉ କହିଲା, "ପୁଅଟା ମନକଷ୍ଟ କରିବ । କେତେ ଶରଧାରେ ଆଣିଛି । ନେ ଦିଟା ଖାଇଦେ ।" ସୁଧୀରବାବୁ ସତକୁ ସତ ବଳେଇଲେ ଖାଇବାକୁ । ମୁଁ ନ ଶୁଣିବାରୁ ରାଣ ପକେଇ କହିଲେ, "ମୋ ରାଣ ନନ୍ଦା, ତମେ ଯଦି ନ ଖାଇବ..."

ମତେ ଭାରି ହସମାଡ଼ିଲା ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି । କେତେ ମାଇଚଆ ମ ଏ ସୁଧୀରବାବୁ ! ଖାଇ ତ ସାରିଲେଣି, ଆଉ ମୁଁ ଯଦି ନ ଖାଇବି ତେବେ କ'ଣ କରିବେ ? ନ ଖାଇଥିଲେ ସିନା କହିଥାଆନ୍ତେ, ନ ଖାଇଲେ ମୁଁ ଖାଇବି ନାହିଁ । ଗୁଣ ପକେଇଲାରୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଉଠି ଗୋଟିଏ ମିଠା ନେଇ ଖାଇଦେଲି । ତାଙ୍କ ମୁହଁରେ ଉକୁଟି ଉଠୁଥାଏ ହସ । ମୁଁ ଖାଇସାରି ହାତ ଧୋଇ ଆସି ପୂର୍ବସ୍ଥାନରେ ବସିଲି । ମନରେ ଭାରି ଗର୍ବ ହେଲା । ମୋ ଖାଇବା ପାଇଁ ଯେ ସେ ଗୁଣ ପକେଇବେ, ସେ କଥା ମୁଁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ସୁଦ୍ଧା ଭାବି ନ ଥିଲି ।

ଏହି ସମୟରେ ଛନ୍ଦା ଆସି ମୋ କାନପାଖରେ କହିଲା, "ଅପା ଲୋ, ସୁଧୀରବାବୁ ମତେ କହିଲେ, ତମ ନନ୍ଦାଅପା ପରା ଖାଉ ନ ଥିଲେ ପୁଣି ଖାଇଲେ କେମିତି ମ ।" ମୁଁ ହସି ହସି ଛନ୍ଦାର ପୁଚୁକା ଗାଲକୁ ଚିପିଦେଇ କହିଲି "ସୁଧୀରବାବୁ ମାଇଚଆଙ୍କ ପରି ଗୁଣ କାହିଁକି ପକଉଥିଲେ ପଚାରିଲୁନି ?"

ଛନ୍ଦା କହିଲା, "ମୁଁ ଯାଉଛି ଅପା, ତାଙ୍କୁ ସେଇ କଥା ପଚାରି କରି ଆସେ ।" ମୁଁ ତାକୁ ମନା କଲି ପଚାରିବାକୁ, କହିଲି, "ଛି ଛନ୍ଦା, ଭଦ୍ରଲୋକ ବଡ଼ବଡ଼ ଲାଜରା ହୋଇଯିବେ ।"

ଛନ୍ଦା ସୁନାପିଲାଟି ପରି ମୋ ପାଖରେ ବସିଲା । ମୁଁ କଣେଇ ଚାହିଁଲି, ସେ ମୋ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ବୋଉ ସାଙ୍ଗରେ କ'ଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି । ମୋର ବିଷୟ ବୋଧେ ।

ଏମିତି ଖୁସି ଗପ ମଧ୍ୟରେ କେଇଘଣ୍ଟା ସମୟ କେମିତି ବିତିଗଲା ମତେ ମୋଟେ ଜଣା ପଡ଼ିଲାନି । ଗାଡ଼ି ଯାଇ ପୁରୀ ଷ୍ଟେସନରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଆମେ ସମସ୍ତେ ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲେଇ ରିକ୍ସାରେ ବସିଲୁ । ରିକ୍ସା ଦୁଇଖଣ୍ଡି ଛୁଟି ଚାଲିଲା ଦେଉଳ ଅଭିମୁଖେ ।

ଆମେ ଯେଉଁ କୋଠାରେ ଭଡ଼ା ନେଇ ଥାଉ ସେଇଟା ଦେଉଳଠାରୁ ମୋଟେ ଅଳ୍ପ ଦୂର । ସେଠାରୁ ନୀଳଚକ୍ର ପତିତପାବନ ବାନା ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖାଯାଉଥାଏ । ସକାଳୁ ଉଠି ମୁଁ, ଛନ୍ଦା, ବୋଉ ସମସ୍ତେ ଦାନ୍ତଘଷି ଗାଧୋଇ ଆସିଲୁ । ସୁଧୀରବାବୁ ଓ ବାପା ମଧ୍ୟ ଗାଧୋଇ ପଡ଼ିଲେ । ବୋଉ ତରତର ହେଉଥାଏ ଜଗନ୍ନାଥ ଦର୍ଶନ କରିବାପାଇଁ ।

ସୁଧୀରବାବୁ ଗାଧୋଇ ଆସିଲା ପରେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ବାହାରିଲୁ ଠାକୁର ଦର୍ଶନ କରିବା ପାଇଁ ବଡ଼ ଦେଉଳକୁ । ଛନ୍ଦା ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କ ହାତ ଧରି ଆଗେ ଆଗେ ଚାଲୁଥାଏ । ବାପା ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ସହିତ ଗପସପ ହୋଇ ଚାଲୁଥାନ୍ତି । ବୋଉ ଓ ମୁଁ ପଡ଼ିଥାଉ ପଛରେ । ବୋଉ ମୋଟେ ଶୀଘ୍ର ଚାଲିପାରେନା । ସମସ୍ତେ ଯାଇ ଠାକୁର ଦର୍ଶନରୁ ଫେରିଲୁ । ସୁଧୀରବାବୁ କହିଲେ ଚାଲ ସମସ୍ତେ ଜଳଖିଆ କରିଆସିବା । ମହାପ୍ରସାଦ ହେଉ ହେଉ ବହୁତ ଡେରି ହେବ । ବୋଉ ମନାକଲା ବଜାରରେ ବସି ସେ ଖାଇବନି । ଏଣୁ ସୁଧୀରବାବୁ ଗୋଟିଏ ଦୋକାନରୁ ବହେ ଜଳଖିଆ କିଣି ଆଣିଲେ । ଆମେ ସମସ୍ତେ ପହଞ୍ଚିଲୁ ଭଡ଼ା ବସାରେ ।

ଖିଆପିଆ-ଧନ୍ଦା ସରିଗଲା । ବୋଉ କହିଲା, "ଚାଲ ଯିବା ଶ୍ରୀଲୋକନାଥ ମନ୍ଦିରକୁ ।" ବାପା ଯିବାକୁ ମନାକଲେ । କହିଲେ, "ସୁଧୀରକୁ କୁହ ସେ ଯାଇ ବୁଲେଇ ଆଣିବ ।" ସୁଧୀରବାବୁ ଆଗ୍ରହରେ ହଁ ଭରିଲେ ।

ଦୁଇ ଖଣ୍ଡି ରିକ୍‌ସା ଡକାହେଲା । ଖଣ୍ଡକରେ ବୋଉ ଓ ମୁଁ ବସିଲୁ । ଅନ୍ୟ ଖଣ୍ଡକରେ ନନ୍ଦା ଓ ସୁଧୀରବାବୁ ବସିଲେ । ସୁଧୀରବାବୁ ଅନେକ ଥର ବାଆଁରେଇ ହୋଇ ମୋ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେଣି । ମାତ୍ର ମୁଁ କଥା କହୁ ନ । କେଉଁଆଡୁ ଲାଜ ଆସି ମୋତେ ଆବୋରି ବସେ । ତାହାର ଆସୁଥିବା କଥା ପାଟିରେ ଅଟକି ଯାଏ । ସେ କିନ୍ତୁ ନିରାଶ ହୁଅନ୍ତି ନ ।

ରିକ୍‌ସା ଦୁଇଟି ଯାଇ ଅଟକିଲା ଶ୍ରୀ ଲୋକନାଥଙ୍କ ମନ୍ଦିର ନିକଟରେ । ରାସ୍ତାର ଦୁଇ କଡ଼ରେ ଖଣ୍ଡିଆ କୋଡ଼ିଆ ଭିକାରୀ ଥାଳ ପତେଇ ବସି କରୁଣ ସ୍ୱରରେ ଚିତ୍କାର କରୁଥାନ୍ତି । ବୋଉ ଆଗରୁ ଟଙ୍କା ଭଙ୍ଗାଇ କଣା ପଇସା ଗୁଡ଼ାଏ ଆଣିଥାଏ । ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଥାଳରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବାଟଯାକ ପକାଉ ଥାଏ ।

ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା ବ୍ରାହ୍ମଣ ମୋ ଆଗରେ ହାତ ପତାଇଲା । ମୋ କଡ଼କୁ ଲାଗି ଚାଲୁଥାନ୍ତି ସୁଧୀରବାବୁ । ମୁଁ ଅଣିଟିଏ ତା ହାତକୁ ବଢ଼େଇ ଦେଲି । ବ୍ରାହ୍ମଣର ଆଶୀର୍ବାଦ ଲୁଟେଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ମୋ ଉପରେ—ବୁଢ଼ିଟିଏ ହୋଇଥା ମା, ପାକଲା ବାଳରେ ସିନ୍ଦୂର ଲାଗିଥାଉ । ବାବୁଙ୍କ ଦେହ ପା ମଙ୍ଗଳ ରହୁ । କାର୍ତ୍ତିକଙ୍କ ପରି ପୁଅଟିଏ ଲାଭ କର ମା । ଭଗବାନ ମଙ୍ଗଳ କରନ୍ତୁ ।

ସୁଧୀର ବାବୁ ବ୍ରାହ୍ମଣର ଏ ଆଶୀର୍ବାଦ ଶୁଣି ମତେ ଚାହିଁ ହସିଲେ । ଲାଜରେ ସଢ଼ିଗଲି ମୁଁ ।

ସୁଧୀରବାବୁ ହସି ହସି ବୋଉକୁ କହିଲେ, "ମାଉସୀ, ବୃଦ୍ଧ ବ୍ରାହ୍ମଣ ତ ଆଶୀର୍ବାଦ କରି କହିଗଲେ ଯେ କାର୍ତ୍ତିକଙ୍କ ପରି ପୁଅ ହେବ । ଯଦି ନାତି ଖେଳେଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ଅଛି, ତା ହେଲେ ସୁପାତ୍ରଟିଏ ଦେଖି ନନ୍ଦାକୁ ବାହା କରିଦିଅ ।"

ବୋଉର ତାପରେ ବାହାଣଲା ସୁଗଣ । "ତମ ଭୁଣ୍ଡ ସୁଭୁଣ୍ଡ ହେଉ ପୁଅ । ଶ୍ରୀଲୋକନାଥଙ୍କ ଦୟାରେ କମିତି ହେଲେ ସୁରୁଖୁରୁରେ ଉଠିଗଲେ ଚଳା । ତା ସଂସାର ସେ ବୁଝିବ ।"

ବୋଉ ଉପରେ ଭାବ ଚଢ଼ି ଲାଗିଲା । ବୋଉର ସବୁବେଳେ ସେଇ କଥା, ସ୍ଥାନ ଅସ୍ଥାନ, କାଳ ଅକାଳ ଜ୍ଞାନ ତାର ମୋଟେ ନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀଲୋକନାଥଙ୍କ ନିକଟରେ ସମସ୍ତେ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରିଲୁ । ବ୍ରାହ୍ମଣ ପାର୍ବତୀଙ୍କ ସିନ୍ଦୁର ଆଣି ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ଦେଲା । ସୁଧୀରବାବୁ କହିଲେ, "ନନ୍ଦା, ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖରେ ଭଲ କରି ଜଣାଅ । ଶ୍ରୀଲୋକନାଥ ଭାରି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଦେବତା । ସମସ୍ତଙ୍କ ମନୋ-ବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରନ୍ତି ସେ । ଆଉ ଥରେ ଜଣାଅ ଯେପରି କି ଭଲ ବରଟିଏ ମିଳୁ ।"

ଉବଉଣୀ ଛନ୍ଦାଟା ବଡ଼ ପାଟିରେ କହି ଉଠିଲା, "ଠିକ୍ ତମରି ପରି ସୁଧୀରବାବୁ । ବହୁତ ପାଠ ପଢ଼ିଥିବ । ସୁନା ଚଷମା ପିନ୍ଧିଥିବ । ମତେ ଧରି ବଜାର ବୁଲେଇବ ।"

ଭାରି ବାଗ ଲାଗିଲା ଛନ୍ଦା ଉପରେ । ଛନ୍ଦା ମୋ କତିକି ଆସିଲାରୁ ଭଲ କରି ଚିମୁଟି ଦେଲି ପୁଳାଏ ।

ସୁଧୀରବାବୁ କିନ୍ତୁ ଛାଡ଼ିବା ଲୋକ ନୁହନ୍ତି । କହିଲେ, "ମାଉସି, ତମ ନନ୍ଦା ଭାରି ଲାଜକୁଳୀ । କାହିଁ ମୁଁ ତ ତାଙ୍କଠାରୁ ପଦେ ହେଲେ କଥା ଶୁଣି ନି ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।"

ବୋଉକୁ ଏ କଥା କହୁଥିବାର ଶୁଣି ମୋ ଦେହରୁ ଖଣ୍ଡେ ନିଆଁ ଖସି ପଡ଼ିଲା ପରି ଲାଗିଲା । ବୋଉ କହିଲା, "ସ୍ନେହପଣୀ ନା, ଆଲୋ, ସୁଧୀର ପରି ପୁଅକୁ ଗୋଟେ ଲାଜ କଣ ମ ।"

ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ସାହସ ଶୁଣିଆ ଦେଖି ମତେ ଭାରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗିଲା । ମୋ ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବାର ତାଙ୍କର ଆଗ୍ରହ ଦେଖି ମନେ ମନେ ଭାରି ଖୁସି ବି ହେଲି ।

ଗୋଟିଏ ପକା ଚଉତରା ଉପରେ ବୋଉ ଯାଇ ବସିପଡ଼ି କହିଲା, "ଜାଣିଲ ସୁଧୀର, ଏ ଚଉତରା ଉପରେ ବସିଲେ ବୁଆଡେ ମଲେ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯାଆନ୍ତି । ଆସ ବସ ଟିକିଏ ସମସ୍ତେ । କେତେ ଶାନ୍ତି ଲାଗୁଛି ଏଠି !"

ସୁଧୀରବାବୁ ବୋଉ କଥା ଶୁଣି ହସିଲେ । ମତେ ବି ଭାରି ହସ ମାଡୁଥାଏ । ସେ କହିଲେ, "ଆସ ନନ୍ଦା, ଏ ଚଉତରା ଉପରେ ବସ ଟିକିଏ । ନ ହେଲେ ନର୍କ କଷ୍ଟ ତ ଜାଣିଛ, ମୁଁ ଅଧିକା କଣ କହିବି ।"

ମୁଁ ଆଉ ଚୁପ୍ ହୋଇ ରହି ପାରିଲି ନ, କୌଣସି ମତେ ହସ ଚାପି କହିଲି, "ଆପଣ ସିନା ଡାକ୍ତର ହେବେ ଯେ, ପରସେବା କରି ସ୍ୱର୍ଗର ଆଶା ରଖିବେ, ଆମେ ତ ମାଇପି ଜନମ ପାଇଛୁ, ସାତ ନର୍କରେ ଘାଣ୍ଟି ହେବାପାଇଁ । ସ୍ୱର୍ଗର ଆଶା ଆମେ କାହିଁକି ରଖିବୁ ?" ଏତକ କହି ମୁଁ ଯାଇ ସେ ପକା ଚଉତରା ଉପରେ ବସିଲି ।

ଛନ୍ଦା କହିଲା, "ହେଇତ ସୁଧୀରଭାଇ, ଅପା ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯିବାପାଇଁ ଆସି ଏଠି ବସିଲାଣି ।" ସୁଧୀରବାବୁ ହୋ ହୋ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ । ବୋଉ ଓ ଛନ୍ଦା ତାଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗ ଦେଲେ । ତାଙ୍କୁ ଲଜ୍ଜିତ କରିବାକୁ ଯାଇ ନିଜେ ଲଜ୍ଜିତ ହେଲି ଖି ମୋର ଛଳ ଛଳ ହେଇଗଲା ।

ତା'ପରେ ସମସ୍ତେ ଫେରି ଆସିଲୁ ବସାକୁ । ଆସି ଦେଖିଲୁ ବାପା କମ୍ପୁଛନ୍ତି ଜରରେ । ସୁଧୀରବାବୁ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଡାକ୍ତର ଦୋକାନକୁ ଯାଇ ଔଷଧ ଆଣି ବାପାଙ୍କୁ ଖୁଆଇ ଦେଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ କହିଲେ, "ଏ ଜର କିଛି ନୁହେଁ, ଔଷଧ ଖାଇଲେ ଭଲ ହୋଇଯିବ ।"

ସକାଳୁ ସକାଳୁ ବାପାଙ୍କ ଜର ଉପରୁ ଟିକିଏ କମିଗଲା । ବାପା କହିଲେ, "ତମେ ସବୁ ଯାଅ ସମୁଦ୍ର କୂଳଆଡ଼େ ଟିକେ ବୁଲି ଆସିବ । ରାସ୍ତାରେ ଚନ୍ଦନ ଦେଖି ଦେଇ ସିଆଡ଼ୁ ଆସିବ । କାଲି ସକାଳୁ କଟକ ଫେରିଯିବା ।" ବାପାଙ୍କ ଦେହ ଖରାପ ଦେଖି ଆମର ମନର ସବୁ ରଙ୍ଗ ଭାଙ୍ଗିଯାଇ ଥାଏ, ବୋଉ ବାପାଙ୍କୁ ଏକୁଟିଆ ଛାଡ଼ି ବୁଲି ଯିବାକୁ ମନାକଲା । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ବୁଲି ଯିବାକୁ ମନା କଲି । ମାତ୍ର ବାପା, ବୋଉ ତଡ଼ି ପଠେଇଲେ । କହିଲେ, "ଯା ମା, ଏତେ ଦୂର ଆସିଛ ଟିକେ ବୁଲି ଦେଇ ଆସିବ । ରାତି ହେଲେ ଏଇ ବାଟ ଦେଇ ଯିବ ଯେ ବୋଉକୁ ଟିକେ ନେଇ ଚନ୍ଦନ ଯାତ୍ରା ଦେଖେଇ ଆଣିବ ।"

ବାଧ ହେଇ ମୁଁ ଓ ଛନ୍ଦା ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ସହିତ ବାହାରିଲୁ ସମୁଦ୍ର କୂଳ ଆଡ଼େ । ସେ ଦୁଇଟା ରିକ୍ସା ଡାକୁଥିଲେ; ମାତ୍ର ମୁଁ ମନାକଲି । କହିଲି—ଗୋଟାଏ ରିକ୍ସାରେ ତ ଚଳିଯିବ, ମିଛୁଟାରେ ଆପଣ ଦିଟା କାହିଁକି ଡାକୁଛନ୍ତି ? ତାଙ୍କର ବୋଧେ ମନ ଥାଏ ଏକାଠି ସମସ୍ତେ ଗୋଟାଏ ରିକ୍ସାରେ ଯିବାକୁ; କାରଣ ମୁଁ ମନା କଲା ମାତ୍ରକେ ସେ ଗୋଟାଏ ରିକ୍ସା ରଖି ଅନ୍ୟଟିକୁ ବିଦା କରିଦେଲେ ।

ଗୋଟିଏ ରିକ୍ସାରେ ଲଗାଲଗି ହୋଇ ବସିଲୁ ବି ଜଣଯାକ, ତାଙ୍କ ଦେହର ସ୍ପର୍ଶ ପାଇ ମୋ ଦେହରେ ଖେଳି ଯାଉଥାଏ ଶିହରଣ । ସେହି ଅଜଣା ଶିହରଣରେ ଥରି ଯାଉଥାଏ ଦେହ ମୋର, ଟାଙ୍କୁର ଉଠୁଥାଏ ଲୋମ । ମୁଁ କିଛି ନ କହି ଥିର ହୋଇ ବସିଥାଏ । ସେତେବେଳେ କଥା କହୁଥିଲେ ବୋଧେ ପାଟି ଖନି ମାରିଥାନ୍ତା ମୋର । ନନ୍ଦା ତାଙ୍କ କୋଳରେ ବସିଥାଏ । କିଛି ସମୟ ନୀରବରେ କଟିଗଲା । ନନ୍ଦା ତାଙ୍କୁ ନାନା କଥା ପଚାରୁଥାଏ । ସେ କପରି ଥରିଲା ଥରିଲା ଗଳାରେ ଉତ୍ତର ଦେଉଥାନ୍ତି ତା ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକର । ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁଥାଏ ମୋ ଦେହପରି ତାଙ୍କ ଦେହରେ ମଧ୍ୟ ବିଜୁଳି ଖେଳୁଛି ।

କିଛି ସମୟ ନୀରବରେ କଟିଗଲା ପରେ ସେ କହିଲେ, "ନନ୍ଦା, ତମେ ଆଗରୁ କେବେ ପୁରୀ ଆସିଥିଲ ?"

ମୁଁ ତଳକୁ ମୁହଁପୋତି ହଁ କଲି ।

ସେ କହିଲେ, "ମୁଁ ଗୋଟାଏ କଥା ପଚାରିବି କହିବ ନନ୍ଦା ?"

ମୁଁ ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତି ନୀରବ ରହିଲି ।

ସେ ପୁଣି କହିଲେ, "ଆଚ୍ଛା, ଲଜ୍ଜାଟା କ'ଣ ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ମୁହଁରେ ଥାଏ ? ତମେ ମୁହଁ ଲୁଚଉଛ କାହିଁକି ମୁଁ ବୁଝିପାରୁ ନା । ତମର ଯଦି ଏତେ ଲଜ କରିବାର ଥିଲା, ତାହେଲେ ମୁଁ ଦୁଇଟା ରିକ୍ସା ଡାକିଲା ବେଳେ ତମେ ମନା କଲ କାହିଁକି ?"

ମୁଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତେକ ଚାହିଁଲି । ତାଙ୍କ ମୁହଁ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ଉଠିଛି ।

ଛନ୍ଦା କହିଲା, "ତୁ ଅଗା ସୁଧୀରଭାଇଙ୍କ ସବୁତ କଥା କାହିଁକି କହୁନୁ କହିଲୁ ? ସୁଧୀରଭାଇ ଭାରି ଭଲ ଲୋକ ।" ସୁଧୀର-ବାବୁଙ୍କ ଅଭିମାନ ଛନ୍ଦାର ଏ ସରଳିଆ କଥାରେ କୁଆଡ଼େ ଉଭେଇ ଗଲା । ସେ ଗେଲରେ ତା ନରମ ଗାଲରେ ଦେଲେ ଏକ ସରୁ ଥାପ୍‌ପଡ଼ ।

ପୁଣି କିଛି ସମୟ ବିରାଜମାନ କଲା ନିବିଡ଼ ନୀରବତା । ସୁଧୀରବାବୁ ନୀରବତାକୁ ଠୋକ୍‌କର ଦେଇ କହିଲେ, "ଆଚ୍ଛା କହିଲ, ନନ୍ଦା, ଆମକୁ ଏକାଠି ରିକ୍‌ସାରେ ବସି ଯାଉଥିବାର ଦେଖି ଲୋକେ କ'ଣ ଭାବୁଥିବେ ?"

ମୁଁ ବଡ଼ ଅଡୁଆରେ ପଡ଼ିଲି । ଉତ୍ତର ଦେଲେ ମଲି, ନ ଦେଲେ ମଲି । ମାତ୍ର ଏଥିରେ ମତେ ସାହାଯ୍ୟ କଲା ଛନ୍ଦା ।

ଛନ୍ଦା ଆଗଚଲାଣିଆ । ଆଗ ବଳପଡ଼ି କହିଲା, "ସୁଧୀରଭାଇ, ଲୋକେ ଭାବିବେ, ଆମେ ସବୁ ସମୁଦ୍ର କୂଳଆଡ଼େ ନିଶ୍ଚୟ ବୁଲି ଯାଉଛୁ, ନୁହେଁ ?"

ଆମେ ଦୁହେଁ ଖୁବ୍ ଯୋରରେ ହସି ଉଠିଲୁ । ମୁଁ କହିଲି, "ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଛନ୍ଦାଠାରୁ ପାଇଲେ ତ ?"

ସେ ନୀରବରେ ମୁଣ୍ଡ ହଲେଇ ନାହିଁ କଲେ ।

ଏହି ସମୟରେ ରିକ୍‌ସା ଯାଇ ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଆମେ ସମସ୍ତେ ଓହ୍ଲେଇ ପଡ଼ିଲୁ ରିକ୍‌ସାରୁ । ସୁଧୀରବାବୁ ରିକ୍‌ସାବାଲାର ପଇସା ଛିଣ୍ଡେଇ ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ଆସିଲେ । ବାଲିରେ ବୁଲିବାକୁ ମତେ ଭାରି ଭଲ ଲାଗୁଥାଏ । ଛନ୍ଦା ପ୍ରଜାପତି ପରି ଆନନ୍ଦରେ ଡେଇଁ ବୁଲୁଥାଏ ବାଲିରେ । ମୁ ଆକଣ୍ଠ କରି

କହିଲି, "ଛନ୍ଦା ଲୋ ତୁ ଏମିତି ହନା, ଆ ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ।" ଛନ୍ଦା କଥା ମାନି ମୋ ଜଉରେ କଡ଼ରେ ଚାଲିଲା । ତାର ସବୁଗ ମଉଳି ଗଲା ।

ସୁଧୀରବାବୁ ମହା ଚାଲାକ, ଛନ୍ଦା ଥିଲେ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବାରେ ବାଧା ପଡ଼ିବ ବୋଲି କହିଲେ, "ଯାଉ ପିଲାଲୋକ, ବାଲିରେ ଖେଳୁ ।" ଛନ୍ଦା ଆନନ୍ଦରେ ପୂର୍ବପର ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଯାଇ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ବସି ବାଲିରେ ଗୋଡ଼ ପୋତି କୋଳଗାଡ଼ ତିଆରି କଲା ।

ସୁଧୀରବାବୁ କହିଲେ, "ଏଇଠି ବସ ନନ୍ଦା" ମୁଁ ବସି ପଡ଼ିଲି । ସେ ଠିକ୍ ମୋ ପାଖକୁ ଲାଗି ବସିଲେ । ସେ ମୋ ନିକଟରେ ଏପରି ଲାଗିକରି ଥା'ନ୍ତି ଯେ, ପାଖ ଲୋକେ ନିଶ୍ଚୟ ଭାବୁଥିବେ ଆମେ ଦୁହେଁ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଲି । ଆମେ ନୀରବରେ ସମୁଦ୍ର ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ବସିଥାଉ ।

ଦୂର ଦିଗ୍‌ବଳୟରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଧେ ଲୁଚିଗଲେଣି । ତାଙ୍କର ରକ୍ତିମ ଆଭାରେ ପଶ୍ଚିମାକାଶ ରକ୍ତବର୍ଣ୍ଣ ଦେଖାଯାଉଛି । ତାଙ୍କର ସୁନେଲି କିରଣ ସୁନୀଳ ଜଳଧୀର ଜଳ ଉପରେ ପଡ଼ି ଅପୂର୍ବ ଶ୍ରୀ ଧାରଣ କରିଛି । ବଡ଼ ବଡ଼ ଲହଡ଼ିମାନ ଆସି ଅନବରତ କୂଳରେ ମୁଣ୍ଡ ପିଟୁଛନ୍ତି । ସମୁଦ୍ରର ଭୀଷଣ ଗର୍ଜନ ମନରେ ଭୟ ସଞ୍ଚାର କଲେ ମଧ୍ୟ ଆନନ୍ଦଦାୟକ ମନେ ହେଉଛି । ସମୁଦ୍ରର ଶୁଭ୍ର ବାଲୁକା ଉପରେ ଦଳ ଦଳ ଯୁବକ ଯୁବତୀଙ୍କର ମଧୁର କଳଗୁଞ୍ଜନ ବେଶ୍ ସୁନ୍ଦର ଶୁଭୁଛି । ସୁଲୁସୁଲିଆ ପବନ କୁତୁକୁତୁ ହୋଇ ଲୁଚକାଳି ଖେଳୁଛି ସମସ୍ତଙ୍କ ସହିତ ।

ମୁଁ ତଳକୁ ମୁହଁପୋତି ବସିଥାଏ । ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ଛନ୍ଦା ବାଲିଘର କରି ଖେଳୁଥାଏ । ସୁଧୀରବାବୁ ମୋ ଆଡ଼କୁ ଅଳ୍ପ ଢଳି ଆସି କହିଲେ, "ସତ କହିଲ ନନ୍ଦା, ତମକୁ କଣ ଏଠି ମୋ ସହିତ ବସିବାକୁ ଭଲ ଲାଗୁନ ?"

ମୁଁ ନୀରବ ରହିଲି ।

ସେ ମୋ ଡେହଣ ହାତର ପାପୁଲିକୁ ହାତରେ ଚିପି ଧରିଲେ । ଦେହରେ ମୋର ଅଜଣା ପୁଲକ ଖେଳିଗଲା । ମନହେଲା ତାଙ୍କର କୋଳରେ ଆଖିବୁଜି ଶୋଇପଡନ୍ତି କି. ତାଙ୍କର ସେ ପ୍ରଶ୍ନ ବାରମ୍ବାର ମତେ ବ୍ୟସ୍ତ କରି ପକାଇଲା । ମୁଁ ସ୍ଥାନାସ୍ଥାନ ଜ୍ଞାନ ଭୁଲିଗଲି । ମୁଣ୍ଡ ଟୁଙ୍ଗାର ହଁ କଲି ।

ତାଙ୍କର ଆନନ୍ଦ ଆଉ ଦେଖେ କିଏ । ସେ ଆଉଜେଇ ନେଲେ ତାଙ୍କର ଆହୁରି ନିକଟକୁ ମତେ, ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଢଳି ପଡ଼ିଲି ତାଙ୍କର ଉପରକୁ । ଏହି ସମୟରେ ଦୁଇଜଣ ଯୁବକ ଯୁବତୀ ଆମ ଆଡ଼କୁ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି, ମୁଁ ସିଧା ହୋଇ ବସିଲି । ସେ ମଧ୍ୟ ସଜାଡ଼ି ସୁଜାଡ଼ି ହୋଇ ବସିଲେ । ମୋର ମନ କହୁଥାଏ ସାରା ଜୀବନଟା ତାଙ୍କର ସେଇ କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡଗୁଞ୍ଜି ଶୁଅନ୍ତି କି !

—ନନ୍ଦା !

—ହଁ ।

—ଏ ଦିନଟି ମୋର ସାରା ଜୀବନ ପାଇଁ ମନେ ରହିବ । ଆଉ ତମର ?

ମୋର ମନ କହୁଥାଏ କହିଦେବି ଯେ ମୁଁ ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦ ଆଜି ପାଇଛି, ମୋ ଜୀବନରେ ସତରଟି ବସନ୍ତ କଟେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଉ କେବେ ଏତେ ଆନନ୍ଦ ପାଇ ନ ଥିଲି । କିନ୍ତୁ ତୁଣ୍ଡ ଖୋଲିଲା ନା ।

ସେ ପୁଣି କହିଲେ, "ତୁମେ ମୋତେ ଭୁଲିଯାଇ ପାର ନାହିଁ, ହେଲେ ମୁଁ ତୁମକୁ ସାରା ଜୀବନ ପାଇଁ ଝୁରି ହେଉଥିବି ।"

ଏହି ସମୟରେ ଛନ୍ଦା ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଆସି ସେଠି ପହଞ୍ଚିଲା । କହିଲା, "ଚାଲ ଅପା, ବାପାଙ୍କ ଦେହ ତେଣେ ଖରାପ, ଏତେ ରାତି ହେଲାଣି, ବାପା ରାଗିବେ ।"

ମୋର ଚେତା ଆସିଲା । ସତରେ ମୁଁ ସବୁ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲି, ମୁଁ ତରତର ହୋଇ ଉଠିଲି । ତିନିହେଁ ଆସି ରାସ୍ତା ଉପରେ ଖଣ୍ଡେ ରିକ୍ସା କରି ବସା ଅଭିମୁଖେ ଫେରିଲୁ ।

ରାସ୍ତାରେ ଛନ୍ଦା ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କୁ ଅନେକ କଥା ପଚାରୁଥାଏ । ସେ ତାର ଉତ୍ତର ସଂକ୍ଷେପରେ ଦେଉଥାନ୍ତି । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଥାଏ ପୂରା ନୀରବ । ବସାରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ବାପାଙ୍କୁ ନିଦ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ । ବୋଉ ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ପାଖରେ ବସି ଗୋଡ଼ ଆଉଁଷି ଦେଉଥାଏ । ମୁଁ କହିଲି, "ବୋଉ, ତୁ ଚନ୍ଦନ ଯାତ୍ରା ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ସହିତ ଯାଇ ଦେଖିଆ । ମୁଁ ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ଅଛି । ମତେ ଭଲ ଲାଗୁ ନି ।" ମୁଁ ଜୋର ପକାଇ ତାକୁ ପଠେଇ ଦେଲି । ମୁଁ ନ ଗଲାରୁ ଛନ୍ଦା ବି ଗଲା ନି । ଏକା ବୋଉ ଓ ସୁଧୀର-ବାବୁ ଗଲେ । ମୁଁ ନ ଗଲାରୁ ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗିଲା ନି କି କ'ଣ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ଅଧଡ଼ା ଭାତ ଓ ତରକାରି ଧରି ଫେରିଲେ । ବୋଉ ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲା, କହିଲା, "ତୁ ସୁଧୀର ଓ ଛନ୍ଦାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଇ ନିଜେ ଖାଇଦେ ।" ମୁଁ କହିଲି, "ତୁ କ'ଣ କିଛି ଖାଇବୁ ନି ବୋଉ ?"

ସେ ପରେ ଖାଇବ ବୋଲି କହିଲା ।

ମୁଁ ପତ୍ର ଦୁଇଖଣ୍ଡ ପାରିଦେଲି । ଖଣ୍ଡେ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ପାଇଁ ଓ ଖଣ୍ଡେ ଛନ୍ଦାପାଇଁ । ଦି'ଥିରେ ଅଭଡ଼ା ଭାତ, ଡାଲି, ତରକାରି, ଖଟା ପ୍ରଭୃତି ବାଢ଼ି ଦେଲି । ସୁଧୀରବାବୁ ବଡ଼ ବୁଲାକ । ସେ କହିଲେ, "ତମର କାହିଁ ନନ୍ଦା ?" ମୁଁ କହିଲି, ମୁଁ ପଚରେ ବୋଉ ସାଙ୍ଗରେ ଖାଇବ । "ସେ ମୋ କଥା ନ ଶୁଣି ଦୁଇଟା ପତ୍ରକୁ ଏକାଠି କରିଦେଇ ଛନ୍ଦାକୁ ପାଖକୁ ଡାକି ବସେଇଲେ ।" କହିଲେ, "ତିନିହେଁ ଏକାସାଙ୍ଗରେ ଖାଇବା । ଅଭଡ଼ା ମହାପ୍ରସାଦ ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ଖାଆନ୍ତି ।" ଛନ୍ଦା ସୁନା ପିଲାଟି ପରି ଯାଇ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ବସିଲା । ମୁଁ ଯେତେ ମନାକଲି, ସେ କିନ୍ତୁ ନ ଶୁଣନ୍ତି । ରାଗ ପକେଇଲେ । ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଯାଇ ବସିଲି । ଖାଇବାକୁ ଲାଜ ମାଡୁଥାଏ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ, ବୋଉ କାଳେ ଆସିବ ବୋଲି କହି ଉଠିଯାଇ ହାତଧୋଇ ତାଙ୍କୁ ଆଉ ପ୍ରସାଦ ଦେବାପାଇଁ ଗଲି । ମାତ୍ର ସେ ମନାକଲେ । କହିଲେ, "ସମୁଦ୍ରକୂଳେ ଆଜି ମୋର ପେଟ ପୂରିଯାଇଛି । ଆଉ ମୋଟେ ଜାଗା ନାହିଁ, କିମିତି ଖାଇବି ?"

ଏଡ଼କ ବେହିଆ ସେ, ମତେ କିନ୍ତୁ ଭାରି ଲାଜ ମାଡ଼ିଲା । ପଳେଇ ଆସିଲି ସେଠୁ ।

ଛନ୍ଦା ପଚାରିଲା, "ସୁଧୀରଭାଇ, ତମେ ସମୁଦ୍ରକୂଳେ ଲୁଚେଇ ଲୁଚେଇ କଣ ଖାଇଥିଲ ଯେ; ପେଟ ପୂରିଗଲା ?"

ସୁଧୀର ବାବୁ ହସିହସି କହିବାର ଶୁଣିଲି, "ସମୁଦ୍ର ପାଣିରୁ ପେଟେ ପିଇ ଦେଲିପରା ।"

ଛନ୍ଦା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା, "ସେ ଗୁଡ଼ା ତ ଲୁଣିଆଁ, ପାଟିରେ ଦେଇ ହୁଏ ନ ।"

ସେ କହିଲେ, "ମତେ ଜନୁ ଭାରି ଶୋଷ କରୁଥିଲା । ମଧୁର ପାଣି ତ ସେଠି ମିଳିଲାନ । ପେଟେ ପିଇଦେଲି ।"

ମୁଁ ଏ ଘରେ ଥାଇ ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ହସି ହସି ବେଦମ ହେଲି । ମନେ ମନେ ଭାବିଲି ସୁଧୀରବାବୁ ଯାହା ପାଖରେ ଥିବେ, ତାର ଜନ କେବେହେଲେ ଦୁଃଖରେ ଯିବ ନି, ହସେଇ ହସେଇ ମାରିଦେବେ ।

ତା ପରଦିନ ସକାଳୁ ଆମେ ଟ୍ରେନରେ ଫେରିଲୁ । କଟକ ଷ୍ଟେସନରେ ପହଞ୍ଚି ସୁଧୀରବାବୁ କହିଲେ, "ମାଉସୀ, ମୁଁ ଏଇଠୁ ଯାଉଛି ବସାକୁ ।" ବୋଉ କିନ୍ତୁ ନ ଛାଡ଼େ । କହିଲା, "ଆସ ମ ପୁଅ ଆମ ଘର ଦେଖି ଚାଲି ଆସିବ ।" ବୋଉ ବାଧ୍ୟ କରି ତାଙ୍କୁ ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ଆଣିଲା, ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଆମ ଚାକରିଆ ମଦନା ଆମକୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲା; କାରଣ ଆମର ଦୁଇ ଦିନ ପୂର୍ବରେ ଫେରିବାର ଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଦିନ ନ ପୂରୁଣୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିବାର ଦେଖି ଓ ସାଙ୍ଗରେ ଜଣେ ନୂଆ ବାବୁଙ୍କୁ ଦେଖି ସେ ଆଗ କାବା ହୋଇଗଲା ।

ମୁଁ ଯାଇ ଶୀଘ୍ର ଘରେ ବିଛଣା ପାରି ଦେଲି, ବାପା ଶୋଇଲେ । ମଦନା ପାଣି ଆଣି ଦେଲା, ସୁଧୀରବାବୁ ଗୋଡ଼ହାତ ଧୋଇ ଆମ ବୈଠକ ଘରେ ବସିଲେ । ମୁଁ ତର ତର କରି ରୋଷେଇ କରେଇ ଦେଲି । ବୋଉ ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କୁ କହିଲା, "ପୁଅ, ଆମ ଗରିବ ଘରେ ଯାହା ଭାତ ଡାଲି ଟିକେ ଅଛି, ସେଇଆକୁ ଖାଇଦେଇ ଯିବ ।" ସୁଧୀର ବାବୁ ବୋଉର ସ୍ନେହ ଏଡ଼ିଦେଇ ପାରିଲେ ନି । ହଁ ଭରିଲେ । ବୋଉ ତ ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ସବୁବେଳେ ରହିଲା । ଏଣୁ ମୋ ଉପରେ ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କୁ ଖାଇବାକୁ ଦେବା ଭାର ରହିଲା ।

ମୁଁ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ପାଇଁ ଭାତ ବାଢ଼ିଦେଲି । ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଚାରି ପାଞ୍ଚ ଠା’ ତରକାରି କରିଥିଲି, ସଜେଇ କରି ଥାଳି ଚାରିପାଖ ରଖିଲି । ନନ୍ଦା ସେତେବେଳକୁ ଖାଇଦେଇ ପଡ଼ୋଶୀ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲାଣି ।

ସୁଧୀରବାବୁ କହିଲେ, “ତୁମେ ଖାଇଲଣି ନନ୍ଦା ?” ମୁଁ ମନାକଲି । ସେ କହିଲେ, “ଆସ ନା ଏଇଠି ମୋ ସଙ୍ଗେ ଗଣ୍ଡାଏ ଖାଇଦେବ ।” ମୁଁ କହିଲି, ପୁରୀରେ ସିନା ମହାପ୍ରସାଦ ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ଖାଇଲୁ । ଏଠି ତ ମହାପ୍ରସାଦ ନୁହେଁ । ଏକାଠି କାହିଁକି ଖାଇବା ?” ଏତକ କହି ହସି ହସି ଚାଲିଗଲି । ସେ ମଧ ମୋ କଥାରେ ହସିଲେ ।

ସେ ଖାଇସାରିଲା ପରେ ବୋଉ କହିଲା, “ବେଳେବେଳେ ଆସୁଥିବ ପୁଅ, ଭୁଲିଯିବ ନା ।”

ସୁଧୀରବାବୁ କହିଲେ, “ତମର ସ୍ନେହ ମାଉସି, ମୁଁ ଏ ଜନ୍ମରେ ଭୁଲିପାରିବି ନା । ମୁଁ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବି ।” ଗଲାବେଳେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କହିଲି, “ଭୁଲିବେ ନା ସୁଧୀରବାବୁ, ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବେ ।”

ସେ କହିଲେ, “ତମେ ଯେଉଁ ସ୍ନେହ ଡୋରିରେ ମତେ ବାନ୍ଧିଛ ନା ନନ୍ଦା, ମୁଁ ତମକୁ ଛାଡ଼ି କେଉଁଠାରେ ହେଲେ ଥୟଧରି ରହିପାରିବିନି । ସେ ଖଣ୍ଡେ ରିକ୍ସାରେ ଉଠି ଚାଲିଗଲେ । ସେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା ପରେ ମୁଁ କବାଟ ଦେଇ ଘର ଭିତରକୁ ଆସିଲି । ମତେ କାହିଁକି କିଛି ଭଲ ଲାଗିଲା ନା । ବୋଉ କହିଲା, “ନନ୍ଦ ଲେ, ଯା ଗଣ୍ଡେ ଖାଇନବୁ ।” ମୁଁ ମନାକଲି । କହିଲି, “ଭୋକ ନାହିଁ ବୋଉ, ପରେ ଖାଇବି ।”

ତା ପରଦିନ ଓପରଓଳ ସେ ଆସିଲେ । ବାପାଙ୍କ ଦେହ ଭଲ ଥିବାର ଶୁଣି ଭାରି ଖୁସି ହେଲେ । ବୋଉ ସାଙ୍ଗରେ ବସି ଘଣ୍ଟାଏ ଗପିଲେ । ବୋଉ କହିଲା, "ଯାଅ ସୁଧୀର, ସେ ଘରେ ନନ୍ଦା ଅଛି ଗପିବ । କାଲିଠୁଁ ଝିଅର ମୋର କ'ଣ ହୋଇଛି କେଜାଣି, ମୋଟେ ଖିଆପିଆ ନାହିଁ । ଯେତେ ଡାକିଲେ ବି ଉଠୁ ନ, ସେଇଘରେ ଶୋଇଛି ।"

ମୁଁ ଯାହା ଘରେ ବସିଥିଲି ଖଟିଆରେ ମିଛରେ ଶୋଇ-ପଡ଼ିଲି । ମୁଁ ଜାଣେ ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋ ଘର ଭିତରକୁ ଆସିବେ । ସତକୁ ସତ ସେ ଆସିଲେ । ମୁଁ ମିଛଟରେ ନିଦରେ ଶୋଇଥିଲି ପରି ଛଳନା କରୁଥାଏ । ଜାଣି ଶୁଣି ଦିହର କେତେ ଯାଗାରୁ ଲୁଗା ଅଯତ୍ନ କରି ଦେଇଥାଏ । ସେ ଚୁପ୍ ଚୁପ୍ ଆସି ମୋ ପାଖରେ ବସି ମୋ ଜଙ୍ଘ ଉପରେ ହାତ ଥୋଇଦେଲେ, ମତେ ସଲସଲ ଲାଗିଲା । ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ପରି ତାଙ୍କୁ ଚାହିଁ ଉଠିବସିଲି । କହିଲି, "ଆପଣ କେତେବେଳୁ ଆସିଲେଣି, ମତେ ଡାକି ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ?" ମୁଁ ମୋ ଅସଜଡ଼ା ଲୁଗାକୁ ସଜାଡ଼ିବାରେ ଲାଗିଲି ।

ସେ ମୋ ହାତକୁ ଟାଣି ପାଖରେ ବସେଇଲେ । କହିଲେ, "ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସିଲି, ତମେ ତ କାଲିଠୁଁ କୁଆଡ଼େ କିଛି ଖାଉ ନା ବୋଲି ମାଉସୀ କହିଲେ । ତମକୁ ମୋ ରାଣ ନନ୍ଦା, ମିଛୁଟାରେ ଦେହକୁ କଷ୍ଟ ଦିଅ ନ ।" ମୁଁ କହିଲି, "ନାଁ ତ, ମୁଁ ଖାଇ ସାରିଲିଣି ।" ସେ କହିଲେ, "ମତେ ଲୁଚେଇଲେ ମଧ୍ୟ ତମ ମୁହଁ କହି ଦେଉଛି ଯେ ତମେ କିଛି ଖାଇ ନ । ଦେଖିଲି ତମର ଏଇ ସଜଫୁଟା ଗୋଲାପ ପରି ମୁହଁଖଣ୍ଡି କିପରି ମଳିନ ଦେଖାଯାଉଛି ।"

ସେ ଦି ହାତରେ ମୋ ମୁହଁକୁ ତୋଳିଧରି ଦେଲେ ବୋଲି, ମୁଁ ଗୋଟି ସୁଦ୍ଧା ଢଳି ପଡ଼ିଲି ତାଙ୍କରି କୋଳରେ ।

ବୋଉ ଆସିବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଆମେ ଦୁହେଁ ସଜାଡ଼ି ହୋଇ ବସି କଥାବାର୍ତ୍ତା ଆରମ୍ଭ କଲୁ ।

ବୋଉ ଆସି କହିଲା, "ତମେ ଟିକେ ବୁଝ ତାକୁ କହିବ ଟି ସେ ନ ଖାଇ ନ ପିଇ କାହିଁକି ପଡ଼ିଛି ।" ସୁଧୀରବାବୁ ଆକଟିଲା ପରି କହିଲେ, "ନନ୍ଦା, ତମେ ନ ଖାଇଲେ ଦେହ ଖରାପ ହେବ, ଝିଆପିଆ କରିବ । ବାପାଙ୍କ ଦେହ ଭଲ ହୋଇ ଆସିଲାଣି । ଏଥିରେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର କଣ ଅଛି ?"

ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କର ବନେଇ ଚୁନେଇ କଥା କହିବାର ଢଙ୍ଗ ଦେଖି ମତେ ଭାରି ହସ ମାଡ଼ିଲା ।

ଏହି ସମୟରେ ଛନ୍ଦା କେଉଁଠୁ ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଆସି ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କୁ ଦେଖି ଆନନ୍ଦରେ ତାଙ୍କ କୋଳରେ ବସି ପଡ଼ି କହିଲା, "ବୋଉ, ଅପାର ପରା କାଲି ଜନ୍ମଦିନ । ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରୁ ନୁ ।"

—ମଲା ମୋର ନିଆଁ ଲଗା ମନଟା, ଏଇ କଥା କହିବାକୁ ଆସି କେତେ କଣ ଚପି ଗଲିଣି; କିନ୍ତୁ ଅସଲ କଥା ପାଶୋରି ଯାଇଛି ହଁ ମ ପୁଅ, କାଲି ଆମ ନନ୍ଦାର ଜନ୍ମଦିନ । ତମକୁ ଗୋଟାଏ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଣ ମ ! ଭଲ ପୁଅ ତମେ, କାଲି ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ ।"

ସେ ହଁ କଲେ ।

ତା' ପରେ । କିଛି ସମୟ ଗପ ସପ ହୋଇ ଚାଲିଗଲେ ।

ତାଙ୍କ ସହିତ ଦି'ଦିନର ଦେଖା ଆମର । କିନ୍ତୁ ମନେ ହେଉଥାଏ ଯେପରି ବହୁ ଦିନର ପରିଚିତ ସେ । କି ମାୟା ସେ ଲଗେଇ ଦେଇ ଗଲେ କେଜାଣି; ସବୁବେଳେ ତାଙ୍କର ହସହସ ମୁହଁ ଖଣ୍ଡି ମୋ ଆଖିରେ ନାଚିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ଆଜି ମୋର ଜନ୍ମ ଦିନ । ମନ ଇଚ୍ଛା ନିଜକୁ ସଜେଇଲି । ମୋର ଅନେକ ସାଙ୍ଗଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥାଏ । ସେମାନେ ଆସି ଖାଇପିଇ ଥଟ୍ଟା ମଜା କରି ଚାଲିଗଲେ । ଅପେକ୍ଷା କରିକରି ରାତି ଆଠଟା ବାଜିଲା । ସେ ଆସିଲେ ନି । ଛନ୍ଦା ଆସି ବାରମ୍ବାର ତାଙ୍କ ଆସିବା ଖବର ପଚାରି ଯାଉଥାଏ । ମୁଁ ମନା କରେ । କୋହ ଆସେ, ତକିଆ ଉପରେ ମୁହଁ ଗୁଞ୍ଜି ଦିଏ କାନ୍ଦେ । ଯାହାପାଇଁ ସଂଧ୍ୟା ଆଗରୁ ଏତେ ସଜ ହୋଇ ବସିଥିଲି, ସେଇ ମନର ଦେବତା ମୋର ଜନ୍ମଦିନରେ ଆସିଲେ ନି । ଅବୁଝା ଲୁହ ବାଡ଼ବନ୍ଧା ମାନିଲା ନି । ବୋଉ ଖାଲି ଝାଉଁଳା ଢଳେଇ ଘରି ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ ଘୂରି ବୁଲୁଥାଏ । ତା' ମନର ସରାଗ ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି । ସେ ଖାଲି କହୁଥାଏ, "ପୁଅଟା କାହିଁକି ଏତେ ବେଳଯାଏ ଆସିଲା ନାହିଁ । କ'ଣ ଆଉ ଦେହ ଖରାପ ହେଲା କି ?" ମନକୁ ମନ ବୋଉ ଖାଲି ଏଣୁ ତେଣୁ ଭାବୁଥାଏ ।

ମୋର ଭାରି ରାଗ ହେଲା ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ଉପରେ । ଆଜ ମୋର ଜନ୍ମଦିନ, ନ ଖାଇଥିଲେ ନାହିଁ, ଖାଲି ଟିକେ ଦେଖାକରି ଯାଇଥିଲେ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା ! ମିଛୁଟାରେ ଖାଲି ମନ ରଖିବାକୁ କହନ୍ତି, "ନନ୍ଦା, ତମକୁ ମୁଁ ଭାରି ଭଲପାଏ ।" ଛନ୍ଦା କେତେବେଳୁ ଆସି ମୋ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ମତେ ଜଣା ନାହିଁ । ମୋ କାନ୍ଦ ଦେଖି ସେ ଆବାକାବା ହୋଇ ମୋ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ । ମୁଁ ତାକୁ ଲୁଚେଇ ମୁହଁ ପୋଛିଲି ।

ଛନ୍ଦା ପଚାରିଲା, "ଅପା, ତୁ କାନ୍ଦୁଛୁ କାହିଁକି ?" ମୁଁ କହିଲି, ନାଇଁଲୋ ଛନ୍ଦା, ମୋ ଆଖିରେ କ'ଣଟାଏ ପଡ଼ିଗଲା ଯେ, ଆଖିଟା ପୋଡ଼ୁଛି, କାନ୍ଦିବି କାହିଁକି ?" ଛନ୍ଦା ମୋ ପାଖକୁ ଲାଗିଆସି ତା ଫ୍ରକରେ ମୋ ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛିଦେଲା । ମୋ ଆଖିରେ ଲୁହ ଦେଖି ତା ଆଖି ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ହୋଇଗଲା । ସେ ମତେ ଭାରି ଭଲପାଏ । କହିଲା, "ଅପା, ତୁ କାହିଁକି କାନ୍ଦୁଛୁ ମୁଁ ଜାଣେ ଯେ, ସୁଧୀରଭାଇ ଆସିଲେ ନାହିଁ ବୋଲି ତୁ କାନ୍ଦୁଛୁ ।"

ମୁଁ କହିଲି, "ସୁଧୀରବାବୁ ମୋର କିଏ କି ସେ ନ ଆସିଲେ ମୁଁ କାନ୍ଦିବି !"

ଛନ୍ଦା ପଛକୁ ଚାହିଁ ଆନନ୍ଦରେ କୁରୁଳି ଉଠି କହିଲା, "ହେଇପରା ଅପା, ସୁଧୀର ଭାଇ ଆସିଲେଣି ।" ସେ ଏତିକି କହି ମୋ ପାଖରୁ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା ।

ମୁଁ ଦୁଆର ବନ୍ଧକୁ ଚାହିଁ ଦେଖିଲି ସେ ଦୁଆର ବନ୍ଧକୁ ଆଉଜି ଛିଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି । ମୁଁ ଉଠି ବସିଲି । ସବୁ ଅଭିମାନ ମୋର କୁଆଡ଼େ ଉଡ଼ିଗଲା । ତଥାପି ତାଙ୍କ ଉପରେ ରାଗିଲା ପରି ଅନ୍ୟଆଡ଼େ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ଦେଲି ।

ସେ କିନ୍ତୁ ମୋ କତିକି ନ ଆସି ଛନ୍ଦାକୁ ନେଇ ବୋଉ ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲେ । ମନ ମୋର କ'ଣ ହୋଇଗଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲି ହତଭାଗୀ ମୁଁ କାହିଁକି ତାଙ୍କୁ ଭଲ ନ ଡାକିଲି । ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଅଭିମାନ କରି ଚାଲିଗଲେ । ପୁଣି ମୁଁ ଛନ୍ଦାକୁ 'ସେ ମୋର କିଏ କି' କହିଲାବେଳେ ସେ ଶୁଣିଛନ୍ତି । ସେ ନିଶ୍ଚୟ ମତେ ଭୁଲ ବୁଝିଛନ୍ତି, ନ ହେଲେ ମୋ ପାଖକୁ ଆଗ ନ ଆସି ସେ ଦୁଆର ବାହାରୁ ବୋଉ ପାଖକୁ ଆଗ ଚାଲି ଯାଆନ୍ତେ କାହିଁକି ?

ଏହି ସମୟରେ ଛନ୍ଦା ଆସି କହିଲା, ବୋଉ ଡାକୁଛି ବୋଲି । ତାଙ୍କ ମନରେ ଆଘାତ ଦେଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ଆଗକୁ ଯିବାକୁ ଗୋଡ଼ ଚଳିଲାନି । ସେ ବୋଉ ପାଖରେ ବସି ଗପୁଥାନ୍ତି, ମୁହଁରେ ତାଙ୍କର ଆଗପରି ହସ ନ ଥାଏ । କାହିଁକି ନ ଥାଏ ସେ କଥା ମୁଁ ଜାଣେ । ବୋଉ ପୁଣି ଡାକିବାରୁ ତାଙ୍କ ଆଗ ଦେଇ ବୋଉ ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲି ସେ ମତେ ନ ଚାହିଁ ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତି ଦେଲେ । ତାଙ୍କର ମୋ ପ୍ରତି ଏପରି ବ୍ୟବହାର ମତେ ଭାରି ବାଧିଲା ।

ବୋଉ କହିଲା, "ନନ୍ଦ ଲୋ, ସୁଧୀର ସେତେବେଳୁ ଆସି ବସିଲେଣି । ତାକୁ ପାନ ଖଣ୍ଡେ ବି ଦବାକୁ ନାହିଁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।" ସୁଧୀରବାବୁ ଆଗ ବଳପଡ଼ି କହିଲେ, "ନାହିଁ ମାଉସି, ପାନ ଥାଉ ।" ବୋଉ କହିଲା ପୁଅକୁ ଲବଙ୍ଗ ମସଲା ଟିକିଏ ଆଣିଦବୁଟି ଝିଅ ।

ମୁଁ ପାନ ମସଲା ଆଣି ତାଙ୍କୁ ଯାଚିଲି । ସେଇମିତି ତଳକୁ ମୁହଁ କରି ମୋଠାରୁ ମସଲାତକ ନେଲେ, ଆଗପରି ଆଗ୍ରହ ନ ଥିଲା ସେ ନବାରେ । ମନ ମୋର କ'ଣ ହୋଇଗଲା, କୋହ ଆସିଲା । ମୁଁ ମୋ କୋଠରୀରେ ତକିଆ ଉପରେ ମୁହଁମାଡ଼ି ଶୋଇ କାନ୍ଦିଲି ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ସେ ବାହାରିଲେ ଯିବାପାଇଁ, ମୁଁ ଛନ୍ଦାକୁ ଡାକି ତୁନି କରି କହିଲି, "ଯା ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କୁ କହିବୁ ଅପା ଡାକୁଛି ।" ଛନ୍ଦା ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ କହିଲା କି କଣ, ସେ ମୋ ଘରକୁ ଆସିଲେ । ଛନ୍ଦାକୁ ବୋଉ ଡାକିବାରୁ ସେ ଚାଲିଗଲା ।

ସେ ଘର ଭିତରକୁ ଆସି ଖଣ୍ଡେ ଚେୟାରରେ ବସି ଟେବୁଲ ଉପରୁ ମୋର ଖଣ୍ଡେ ବହି ନେଇ ଓଲଟେଇବାରେ ଲାଗିଲେ । ମୁଁ ବଡ଼ ଅଡୁଆରେ ପଡ଼ିଲି । ଡାକିଦେଲି ସିନା କଣ ବା କହିବି । ଶେଷକୁ ସେ ମୁହଁ ଖୋଲିଲେ, କହିଲେ, "ଡାକିଥିଲ କଣ ମତେ ବସେଇ ତମେ ମଉନାବଣ୍ଡି ସାଜିବାକୁ ? ତା ହେଲେ ମୁଁ ଯାଉଛି ।" ସେ ଉଠିଲେ, ମୁଁ ଆଉ ଚୁପ୍ ହୋଇ ରହିପାରିଲି ନି । କହିଲି, "ଆପଣ ନିଶ୍ଚୟ ମୋ ଉପରେ ରାଗିଛନ୍ତି । ମୋ ଦୋଷ ପାଇଁ ମୁଁ କ୍ଷମା ଚାହେଁ ।"

ସେ ହସିଲେ, ସେ ହସରେ ନ ଥିଲା ମାଦକତା କି ନ ଥିଲା ସରସତା । ସେ କହିଲେ, "ମୁଁ ତୁମର କିଏ କି, ମୁଁ ତୁମ ଉପରେ ରାଗିବି । ମୋର ବା ତୁମେ କି ଦୋଷ କରିଛ ଯେ ମୁଁ ତୁମକୁ କ୍ଷମା ଦେବି ?" ଏତକ କହିଲାବେଳେ ମୁଁ ଅନୁମାନ କଲି ତାଙ୍କ ଅନ୍ତର କାନ୍ଦି ଉଠୁଥିଲା ।

ଏହି ସମୟରେ ଛନ୍ଦା ଆସି କହିଲା, "ସୁଧୀରଭାଇ ନ, ତମେ ଆଜି ଆସିବାକୁ ଏତେ ଡେରି କଲ ଯେ, ଅପାପରା ଶୋଇ ଶୋଇ ତକିଆରେ ମୁହଁ ଗୁଞ୍ଜି କାନ୍ଦୁଥିଲା ! ଏହି ସମୟରେ ବୋଉ ପୁଣି ଡାକିବାରୁ ଛନ୍ଦା ଚାଲିଗଲା ।

ଯା ହେଉ, ମନେ ମନେ ଛନ୍ଦାକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ନ ଦେଇ ରହି ପାରିଲି ନି । ସେ ମୋତେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ଧରଣର ସାହାଯ୍ୟ କଲା । ମୁଁ ତ ଆଜି ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କ ଅଭିମାନ ଭାଙ୍ଗିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କହି ନ ଥାନ୍ତି ଯେ, ତମର ଜ୍ୱର ହେବାରୁ ମୁଁ କାନ୍ଦୁଥିଲି । ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କର ଅଭିମାନ ବି ଉଭେଇ ଯାଇଥିଲା । ସେ ମୋ ପାଖକୁ ଲାଗିଆସି ତାଙ୍କର ଜ୍ୱର ହେବାର କୈଫିୟତ୍ ଦେଲେ । କହିଲେ, "କଣ କରିବ ନନ୍ଦା, ତମେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ ନି । ଆମ ଗାଁରୁ ଆଜି ଜଣେ ଦଉ ହିସାବ ହେବ ଆସି ବସାରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ତାଙ୍କର ଖବର ବୁଝୁଁ ବୁଝୁଁ ଜ୍ୱର ହେଇଗଲା । ମୁଁ କଣ ଆଉ ଜାଣିଛି ଯେ, ଏତେ ଟିକେ ଜ୍ୱର ଯୋଗୁ ତମେ କନ୍ଦାକଟା କରି ଅଥୟ ହେବ ! ତମେ ବୁଝି ପାରିବ ନି ନନ୍ଦା, ମୁଁ ତୁମକୁ କେତେ ଭଲପାଏ, ତା କେବଳ ମୁଁ ଜାଣେ ।"

ଏହି ସମୟରେ ବୋଉ ଆସି କହିଲା, "ରାତି ଅସି ଏଗାରଟା ବାଜିଲାଣି ପୁଅ, ଏତେ ରାତିରେ କାହିଁକି ଯିବ ଏଇଠି ଶୋଇପଡ଼ । କାଲି ସକାଳୁ ଉଠି ଚଞ୍ଚେ ଚାଲିଯିବ ।" ସେ ପହିଲେ ମନା କରୁଥିଲେ । ଛନ୍ଦା ବୋଉ ଓ ମୁଁ ସମସ୍ତେ ତାଙ୍କୁ କହିବାରୁ ସେ ବାଧ୍ୟ ହେଲାପରି ରାଜି ହେଲେ । ସେ ଆଜି ଆମ ଘରେ ରହିବେ ଶୁଣି ମୋ ମନ କୁଣ୍ଢେ ମୋଟ ହୋଇଯାଇ ଥାଏ । ବୋଉ କହିଲା, "ନନ୍ଦ ଲୋ, ମଝି ଘରେ ସୁଧୀର ପାଇଁ ବିଛଣା କରିଦେ ।" ବୋଉ ଏତିକି କହିଦେଇ ଚାଲିଗଲା । ମୁଁ ଭଲ କରି ବିଛଣା କରିଦେଲି । ଟ୍ରଙ୍କରୁ ବାହାର କରି ବାସି ଦାମିକା ଚଦର ଖଣ୍ଡେ ତା ଉପରେ ପାରିଦେଲି । ଟ୍ରଙ୍କରୁ ବାହାର କରି ହାତରେ ଫୁଲ ପକେଇଥିବା ସୁନ୍ଦର ତକିଆ ଖୋଳ ଖଣ୍ଡେ ଆଣି ପୁରୁଣା ତକିଆ ଖୋଳ ବାହାର କରି ସେ ଖଣ୍ଡିକ ପୁରେଇ ଦେଲି ।

ବୋଉ ତାଙ୍କୁ ଶୋଇବାକୁ ଡାକି ଆଣିଲା ସେ ଘର ଭିତରକୁ । ସେ ଶୋଇଲେ ସେ ଘରେ । ବୋଉ କବାଟ ଆଉଜେଇ ଦେଇ ଆସିଲା । ସେ ବୋଉକୁ ଡାକି କହିଲେ, "ମାଉସି, ଗିଲାସେ ପାଣି ଆଣିବ ।" ବୋଉ ମତେ ଡାକି କହିଲା, "ଗିଲାସେ ପାଣି ଦେଇ ଆସିବୁଟି ସୁଧୀରକୁ ଝିଅ ।" ମୁଁ ପାଣି ଗିଲାସେ ନେଇ ଗଲି ତାଙ୍କ ପାଖକୁ । ସେ, ଗିଲାସ ପରିବର୍ତ୍ତେ ମୋ ହାତକୁ ଧରି ପକେଇ ଭିଡ଼ିନେଲେ ତାଙ୍କ କୋଳକୁ । ମୁଁ ତାଙ୍କର ପାଣି ମାଗିବାର ଚାଲାକି ବୁଝିପାରିଲି, କହିଲି, "ଆରେ ଛାଡ଼ ମ, ବୋଉ କାଳେ ଆସିବ ।" ସେ କିନ୍ତୁ ମତେ ଛାଡ଼ୁ ନ ଥାନ୍ତି । ସେ କହିଲେ, "ତମେ ସେ ଘରେ ଶୋଇବ ନନ୍ଦା, ମୁଁ ଏକୁଟିଆ କେମିତି ଏ ଘରେ ଶୋଇବି !" ମୁଁ ହସି ହସି କହିଲି, "କଣ ଡର-ମାଡ଼ିବ ଆପଣଙ୍କୁ ?" ସେ କହିଲେ, "ଡରମାଡ଼ିଲେ ଏକା ତମରି ଘରେ ପଶିବି ।" ମୁଁ କୌଣସି ମତେ ଗୁଡ଼ିପିଡ଼ି ହୋଇ ତାଙ୍କ ପାଖରୁ ପଳେଇ ଆସିଲି । ମୋ ଘର ଭିତରପଟୁ କବାଟ ଦେଇ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି ।

ରାତି ଅଧ ହେବ ବୋଧହୁଏ । ବୋଉ ହେରିକା ସମସ୍ତେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି । କବାଟରେ କାହାର ଟିପା ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଉଠି ବସିଲି । ଶୁଣିଲି ସେ କହୁଛନ୍ତି, "ନନ୍ଦା ଟିକେ କବାଟ ଖୋଲିଲ ।" ମନରେ ଭୟ ହେଲା ମୋର । ପୁଣି ଭାବିଲି କାଳେ ଝାଡ଼ା ଯିବାପାଇଁ ଲୋଟା ମାଗୁଥିବେ । ଏଇ କଥା ଭାବି କବାଟ ଖୋଲିଦେଲି । ସେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସି ଭିତରପଟୁ କବାଟ ଦେଇ ଆସି ମୋ ଖଟ ଉପରେ ବସିଲେ; ମୋ ଦେହ ସେତେବେଳକୁ ଥରୁଥିଲା ପତ୍ରର ପରି ଥରୁଥାଏ ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ।

ମୁଁ ଉପୁରେ କାନ୍ଥର ଗୋଟାଏ କଣରେ ଯାକସୁକ ହୋଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥାଏ । ମୋ ଭୁଲ ମୁଁ ବୁଝି ପାରିଥାଏ । ଏତେ ରାତିରେ ତାଙ୍କୁ ମୋ ଘରର କବାଟ ଫିଟାଇବା ଠିକ୍ ହୋଇ ନ । ସେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଖଟ ଉପରୁ ଉଠିଆସି ମୋତେ ଏକ ରକମ ଶୂନ୍ୟେ ଶୂନ୍ୟେ ଟେକି ନେଇଗଲେ ଖଟ ଉପରକୁ । ତାଙ୍କ ଦେହରେ କି ଶକ୍ତି ଥିଲା କେଜାଣି ମୁଁ ବାଧା ଦେଇ ପାରିଲି ନ । ମୋ ଦେହରେ ଏକ ଅଜଣା ପୁଲକ ଖେଳିଗଲା । ନିତାନ୍ତ ଜ୍ଞାନ ଭୁଲିଗଲି । ତାଙ୍କର କୋଳରେ ଆଉଜି ପଡ଼ିଲି । ଆଖି ମୋର ଆପେ ଆପେ ବୁଜି ହୋଇଗଲା । ମୁଁ କେବଳ ତାଙ୍କର ଖର ନିଶ୍ବାସ ମୋ କପାଳ ଉପରେ ଅନୁଭବ କରୁଥାଏ । ହଲଚଲ ହେବାର ଶକ୍ତି ମୁଁ ହରାଇଥାଏ । ନିର୍ଜୀବପରି ତାଙ୍କର କୋଳରେ ପଡ଼ିଥାଏ । X X X X

କେତେ ସମୟ ପରେ ସେ ମୋତେ ଛାଡ଼ି ଅଲଗା ହୋଇଗଲେ । ଗୋଟା ସୁଦ୍ଧା ସେ ଥରୁଥାଆନ୍ତି । ଗଲାବେଳେ ସେ ଖନେଇ ଖନେଇ କହିଲେ, "କବାଟଟା ଦେଇଦିଅ ।" ସେ ତାଙ୍କ ଶୋଇଲା ଘରକୁ ଚାଲିଗଲେ, ଉଠି କବାଟ ଦେବାକୁ ମୋର ଯୋର ନ ଥାଏ । ମୋର କ୍ଷଣିକ ଦୁର୍ବଳତା ହେତୁରୁ ସେ ଲୁଟି ନେଇଗଲେ ମୋର ସବୁ କିଛି, ଯାହାକୁ ନେଇ ଅଭିଆଡ଼ି ଝିଅ ଗର୍ବ କରେ ।

ପାପ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମଣିଷ ଅନ୍ଧ ଥାଏ । ମାତ୍ର ପାପ କରି ସାରିଲେ ସେ ଅନୁତାପ କରେ; ନିଜର ଭୁଲପାଇଁ ଜଳି ପୋଡ଼ି ହୋଇ ମରେ । କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ଆଉ କିଛି ନ ଥାଏ । ସେ ରାତିଟା ମୋଟେ ନିଦ ହେଲା ନ ମୋର । ଉଳି ଉଳି ଯାଇ

କବାଟଟା ଦେଇ ଆସିଲି । ଯେଉଁ ପାପ ମୁଁ କଲି ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଦୋଷୀ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କୁ କରି ପାରିଲି ନ । ସେ ସୁପୁରୁଷ । ମୋ ନାରୀତ୍ୱ ମୁଁ ଯଦି ରଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିଥାନ୍ତି, ତେବେ ସେ କେବେହେଲେ ମୋ ଅଙ୍ଗ ସ୍ପର୍ଶ କରିପାରି ନ ଥାନ୍ତେ । ମାତ୍ର ମୁଁ ନିଆଁ ଲାଗି କ୍ଷଣିକ ସୁଖଲାଗି ପତଙ୍ଗ ପରି ନିଆଁରେ ଝାସ ଦେଲି । ମୁଁ ପୋଡ଼ିହୋଇ ମରିବି ନ ଆଉ କିଏ ମରିବ ? ଭାରି କାନ୍ଦମାଡ଼ିଲା । ବହେ କାନ୍ଦିଲି । ପ୍ରତିଜ୍ଞା କଲି, ଏ ଭୁଲ ମୁଁ ଆଉ ଦିନେ କରିବି ନ । ଚେଷ୍ଟା କଲି ଶୋଇବାକୁ, ମାତ୍ର ନିଦ ମୋତେ ହେଲା ନ । ଭୋର ବେଳକୁ କେତେବେଳେ ନିଦ ଲାଗିଯାଇଛି ମୋତେ ଜଣା ନାହିଁ ।

ବୋଉ କବାଟ ବାଡ଼େଇ ଡାକିବାରୁ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠିଲି । ଦେହଟା କିପରି ଅବଶ ଲାଗୁଥାଏ । ଝରକା ଦେଇ ମେଞ୍ଚାଏ ଟାଣୁଆ ଖରା ଘର ଭିତରକୁ ଛୁଟିକି ଆସିଥାଏ । କବାଟ ଫିଟାଇଲାରୁ ବୋଉ କହିଲା, "ତୋ ଦେହ କଣ ଖରାପ ଅଛି କି ନନ୍ଦା, ଦିନ ଆସି ଆଠଟା ହେଲାଣି ଏତେବେଳଯାଏ କାହିଁକି ଶୋଇଛୁ ?"

ବୋଉ ପ୍ରଶ୍ନର କଣ ଉତ୍ତର ଦେବି ଠିକ୍ କରିପାରିଲି ନ, କହିଲି, "ଦେହଟା କାହିଁକି ଭଲ ଲାଗୁ ନ ବୋଉ । ମୁଣ୍ଡଟା ବୁଲେଇ ଦଉଛି ।" ବୋଉ କହିଲା, "କାଲି ରାତିରେ ନ ଖାଇ ଶୋଇବାରୁ ଦୁର୍ବଳିଆ ଲାଗୁଥିବ ! ଯା ଚଞ୍ଚଳ ଗାଧୋଇ ଆସି ତୋରାଣି ମୁନ୍ଦେ ପିଇଦେ ଯେ ଦେହଟା ଭଲ ଲାଗିବ ।" ଏହି ସମୟରେ ଛନ୍ଦା ଆସି କହିଲା, "ବୋଉ ସୁଧୀରଭାଇଙ୍କୁ କହିଲୁ ନ ଖାଇବାକୁ । ସେ ଏତେ ସକାଳୁ ଅଧୁଆ ପାଟିରେ କାହିଁକି ଚାଲିଗଲେ ମ ?"

ବୋଉ କହିଲା, "ଯେତେ କହିଲେ ତ ମାନିଲା ନି ପୁଅଟା, ତାର ଜଣେ ମେଡ଼ିକାଲରେ ଜରୁରୀ କାମ ଅଛି ଯେ ସେ ଚାଲିଗଲା, ପାଠ କଥା; ମନା କରି ପାରିଲି ନି ।"

ମନେ ମନେ ବୋଉକୁ ଦୋଷୀ କଲି, ବୋଉ ପିଲା ତାଙ୍କୁ ଏତେ ଅଧିକାର ଦେବାରୁ ସେ ମୋ ପ୍ରତି କାଲି ପରି ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ସାହସ କଲେ, ନ ହେଲେ ସେ କାହିଁକି ଏତେ ବଡ଼ ସାହସ କରିଥାନ୍ତେ । ଆଉ ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି ଶୁଣିବାକୁ ଭଲ ଲାଗିଲା ନି । ଦାନ୍ତକାଠି ଖଣ୍ଡେ ଧରି ଦାନ୍ତ ଘଷିବାକୁ ଚାଲିଗଲି । ସେ ଦିନଟା ମୋର କି ଅଶାନ୍ତିରେ କଟିଲା, ସେ କଥା ମୁଁ ଜାଣେ ।

ଲାଗଲାଗ ଚାରି ଦିନ ସେ ଆଜି ଆମ ଘରକୁ ଆସିଲେ ନି । ସେ ନ ଆସିବାରୁ ବୋଉ ଭାରି ବ୍ୟସ୍ତ ହେଲା । ବୋଉ କହେ, "ତା ଦେହ ବୋଧେ କିଛି ଅସୁସ୍ଥ ହେଲା । ନ ହେଲେ ସେ ତ ଏଠିକି ନ ଆସି ରହିପାରିବ ନି ମୋଟେ ।" ମୁଁ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ନ ଆସିବାର କାରଣ ଜାଣେ । ପ୍ରଥମେ ଦିନେ ଦି ଦିନ ସେ ନ ଆସିବାରୁ ଭାବିଲି ଯା ହେଉ ଭଲ ହେଲା । ସେ ଆସିଲେ ସିନା ମୋ ସାଙ୍ଗେ ଲାଗିବେ । ତାଙ୍କର ନ ଆସିବାଟି ମୋ ପକ୍ଷେ ଭଲ । ମାତ୍ର ଚତୁର୍ଥ ଦିନ ଆଉ ମନ ବୁଝିଲା ନି । ଡାଣ୍ଡିକବାଟ ମେଲା କରି ଦଶ ଥର ଡାଣ୍ଡିକୁ ଚାହିଁ ଦେଇ ଆସୁଥାଏ କାଳେ ଆସିଯିବେ କି ? ମାତ୍ର ସେ ଆସନ୍ତି ନି । ମୁଁ ଯୁଆଡ଼େ ଚାହେଁ ତାଙ୍କର ହସ ହସ ମୁହଁ ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ନାଚିଯାଏ । ସ୍କୁଲରେ ପଢ଼ାରେ ମନ ମୋର ଲାଗେ ନି, ଘରେ କୌଣସି କାମରେ ବି ମନ ଲାଗେ ନି । ଖାଲି ତାଙ୍କର କଥା, ତାଙ୍କର ମୁହଁ, ତାଙ୍କର ହସ ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ବସା ବାନ୍ଧିଥାଏ । ମନେ ମନେ ଭାବୁଥାଏ ସେ ଥରୁଟିଏ ଆସନ୍ତେ କି ତାଙ୍କୁ ସଣ ପକେଇ କହନ୍ତି, କିଛି ନ ହେଲେ ବି ସେ ନିତି ଥରୁଟିଏ ଆସି ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଦେଖା କରି ଯେପରି ଯିବେ । ମନର ଆଶା ମୋର ମନରେ ମରେ । ରାତିରେ ତାଙ୍କର କଥା ଭାବୁଭାବୁ ନିଦ

ଲାଗିଯାଏ । ନିଦ ଅବସ୍ଥାରେ ବି ନିସ୍ତାର ନାହିଁ । ନିଦରେ ବି ତାଙ୍କୁ ସପନ ଦେଖେ । ସେ ଯେପରି ତାଙ୍କର ତମ୍ବାତାର ପରି ବଳିଷ୍ଠ ଦେହରେ ମୋତେ ଯାକିଧରି ମୋର ସୁକୋମଳ ଗଣ୍ଡଦେଶରେ ଆଙ୍କି ଦେଉଛନ୍ତି ଘନଘନ ଉଷ୍ମ ଚୁମ୍ବନ । ନିଦଟା ଘୁଣ୍ଡିକରି ଭାଙ୍ଗିଯାଏ । ମୁଁ ଉଠି ବସେ । ମୋର ଭୋକିଲା ଦେହଟା ଉତ୍ତଳା ବିକଳ ହୁଏ ଆଉ ଗୋଟିଏ ବଳିଷ୍ଠ କଞ୍ଚା ଦେହ ସହିତ ମିଶିଯିବାକୁ । ଭୋକିଲା ଆତ୍ମା ମୋର ହା ହା କାର କରିଉଠେ । ରାତିଟା ସାରା ଜଳବଳ ଉତ୍ତଳା ବିକଳ ହୋଇ କଟାଏ ।

ପଞ୍ଚମ ଦିନ ସଂଧ୍ୟା ବେଳେ ଛନ୍ଦା ଆନନ୍ଦରେ ଡେଇଁ ଡେଇଁ ଆସି କହିଲା, "ଅପା ଲୋ, ସୁଧୀରଭାଇ ଆସିଛନ୍ତି ।" ବିଶ୍ବାସ ହେଲା ନି ଛନ୍ଦା କଥାରେ । ପଚାରିଲି, "କାହାନ୍ତି କି ଲୋ ଛନ୍ଦା ?" ଛନ୍ଦା କହିଲା, "ସେ ପରା ବୋଉ ସାଙ୍ଗରେ କ'ଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି ।" ମନ ମୋର ଆନନ୍ଦରେ କୁରୁଳି ଉଠିଲା । କାନ୍ଥରେ ଟଙ୍ଗା ହୋଇଥିବା ଚନ ଫାଟିଆ ବଡ଼ ଅଇନା ସାମନାରେ ଠିଆହୋଇ ଲୁଗା କାନରେ ମୁହଁଟା ପୋଛି ପକେଇଲି । ବାଳଗୁଡ଼ାକ ହାତରେ ସଜାଡ଼ି ଦେଲି । ଲୁଗାଟା ଟିକିଏ ସଜାଡ଼ି କରି ପିନ୍ଧିଲି । ମୋ ପଛପଟରେ ସେ ଆସି ଠିଆ ହେବାର ସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ଅଇନାରେ ଦେଖିଲି । ସେ ଆସି ପଛଆଡ଼ୁ ମୋର ଆଖି ଚିପି ଧରିଲେ । ମୁଁ କହିଲି, "ମୁଁ ଜାଣେ ଯେ, ଏଥର ଛାଡ଼ ।" ସେ କିନ୍ତୁ ହାତ ନ ଛାଡ଼ି କହିଲେ, " କିଏ ନ କହିଲେ ଛାଡ଼ିବି ନି ।"

ମୁଁ କହିଲି, "ନିଷ୍ଠୁର, ନିର୍ଦ୍ଦୟ, ତମେ ସବୁ କରୁଛ ।" ସେ ତାଙ୍କ ହାତ ମୋ ଆଖିରୁ କାଢ଼ିନେଇ ମତେ ଭିଡ଼ିଧରି ମୋର ନରମ ଗାଲରେ ଦେଲେ ଗୋଟିଏ ଚୁମ୍ବନ । କହିଲେ, "ତମ

ବୋଉ ତ ତମ ପାଇଁ ବର ଖୋଜୁଛନ୍ତି ବୋଲି ବର୍ତ୍ତମାନ କହୁଥିଲେ । ଭଲ ବରଟିଏ ପାଇଲେ ତମେ ଯେପରି ମତେ ଦଗା ଦେଇ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଉଡ଼ି ନ ଯାଅ । ତମେ ଯଦି ଭଲ ବରଟିଏ ପାଇ ସୁଖରେ ରହିବ, ହେଲେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଝୁରି ଝୁରି ମରିବି ।"

ମୁଁ ତାଙ୍କ ପାଟିରେ ହାତ ଦେଇ କହିଲି, "ଛି ଏ କାଳ କଥା ଗୁଡ଼ା କୁହ ନା । ଥରେ ମୁଁ ଯାହାକୁ ମୋର ସର୍ବସ୍ୱ ଅର୍ପଣ କରିଛି, ସେହି ମୋର ଇହ ଓ ପର ଲୋକର ସାଥୀ, ମୋର ଦେବତା, ଆଜି ଥରେ ଯଦି ମତେ ଏମିତି କଥା କହିବ ତେବେ...... ।" ମୋ ଆଖିରେ ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ହେଲା । ସେ ତାଙ୍କ ରୁମାଲରେ ମୋର ଲୁହ ପୋଛି ଦେଇ ଚେୟାର ଉପରେ ବସିଲେ । ମୁଁ ତାଙ୍କ ବାହୁପାଶରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଖଟ ଉପରେ ବସିଲି । ଅନେକ ରାତିଯାଏ ଦୁହେଁଯାକ ଗପସପ ହେଲୁ । ତାପରେ ସେ ଚାଲିଗଲେ । ନିତି ନିତି ସେ ଆସନ୍ତି । ଅନେକ ଦିନ ମଧ୍ୟ ବୋଉର ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରି ସେ ରହିଯାଆନ୍ତି ଆମ ଘରେ । ରାତି ଅଧରେ ମୋ ପାଖକୁ ଆସନ୍ତି, ମୋର ସବୁ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କୁଆଡ଼େ ମିଳେଇ ଯାଏ । ମୋର ଯୌବନକଳ୍ପ ଦେହ ଚିତ୍କାର କରିଉଠେ । ମୁଁ ମିଳେଇ ଯାଏ ତାଙ୍କର ଦେହରେ । ସେ ଯେତେ ଦିନ ଆମ ଘରେ ରାତିରେ ରହିଛନ୍ତି ସବୁ ଦିନେ ଆମର ଏଇ ଏକା ଘଟଣା ଘଟେ । ଏଇମିତି ଭାବରେ ଆମର ଗୋପନ ପ୍ରେମ ଆଗେଇ ଚାଲେ । ଘରର ଅନ୍ୟ କେହି ଆମର ଦୈହିକ ପ୍ରୀତିର ଟେର ପାଇ ନାହାନ୍ତି ।

ପ୍ରେମ ପଥ ଭାରି ଖସଡ଼ା, ଥରେ ଗୋଡ଼ ଖସିଲେ ଆଉ ନ ଫେରେ । ଏ କଥା ଜାଣି ମଧ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟ ସେଇ ପଥରେ ଗୋଡ଼ ପକାଏ, କଚଡ଼ା ବି ଖାଏ ।

ଅନେକ ଥର ବାପା ଟୁର୍‌ରେ ବାହାରକୁ ଚାଲି ଯାଆନ୍ତି । ଏଇ ସୁବିଧା କିନ୍ତୁ ସୁଧୀର ବାବୁ ଛାଡ଼ନ୍ତି ନ । ସେ ବୋଉ ଆଗରେ ସିନେମା ଯିବା ପ୍ରସ୍ତାବ ବାଢ଼ନ୍ତି । ବୋଉ ଆମର ଭାରି ସରଳିଆ ମଣିଷ । ଛନ୍ଦ କପଟ କଣ ସେ ଜାଣେ ନ । ବୋଉର ଅନୁମତି ପାଇ ଛନ୍ଦା ଓ ମୁଁ ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କ ସହିତ ସିନେମା ଯାଉ । ବେଳେ ବେଳେ ଛନ୍ଦାର ଦେହ ଖରାପ ଥିଲେ ସିନେମା ନାଁ କରି ମହାନଦୀ କୂଳଆଡ଼େ ବୁଲିଯାଉଁ । ଆମ ଦି'ଜଣଙ୍କର ଥାଏ ଅବାଧ ମିଳାମିଶା । ସୁଧୀର ବାବୁ ବି ବୋଉ ବାପାଙ୍କ ଆଗରେ ଭାରି ପିଲାଳିଆମି କରନ୍ତି । ଏଣୁ ସେମାନେ ମୋଟେ ତାଙ୍କୁ ସନ୍ଦେହ କରନ୍ତି ନ, ବରଂ ଅଧିକ ଭଲ ପାଆନ୍ତି ।

ଏମିତି ହସ ଖୁସିରେ ତିନି ମାସ କଟିଗଲା । ପାପ କେବେ ହେଲେ ଲୁଚି ରହେ ନ । ଅଗ୍ନି ନିଆଁ ଦିନେ ନା ଦିନେ ଅଗ୍ନି ପୋଡ଼ି ଫୁଟି ଦିଶିବ । ମୁଁ ଦିନେ ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କୁ କହିଲି, "ତମେ ବାପାଙ୍କ ଆଗରେ ତମ ସହିତ ମୋର ବିବାହ ପ୍ରସ୍ତାବ ପକାଅ । କେତେଦିନ ଆମ ପାପ ଲୁଚି ରହିବ ? ମୋ ପେଟରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ତିନି ମାସର ଶିଶୁ ।" ଏ କଥା ଶୁଣି ସେ ପ୍ରଥମେ କପଟରେ ହତବୁଦ୍ଧି ହୋଇଗଲେ । ପରେ କିନ୍ତୁ ଶାନ୍ତ ହୋଇ କହିଲେ, "ଏଥିରେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେବାର କ'ଣ ଅଛି ? ସବୁ ସମ୍ଭାଳି କଥାଟାକୁ ତମ ବାପାଙ୍କ ଆଗରେ ପକେଇଲେ ଯିନା ହେବ । ଏଇମିତି ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ସବୁ ଭଣ୍ଡୁର ହୋଇଯିବ ।" ତାଙ୍କର ଏମିତି ଆଶ୍ୱାସନା ବାଣୀରେ ମୋ ମନରେ ବଳ ଆସିଲା । ନିତି ତାଙ୍କୁ ଏଇ କଥା କୁହେ; ମାତ୍ର ସେ ବାଆଁରେଇ ଅନ୍ୟ କଥା ପକାନ୍ତି । ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କଲି । ସେ ମୋ ପେଟଆଡ଼କୁ

କିଛିକ୍ଷଣ ନିରେଖି ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ମୋ ନିକଟକୁ ଟିକେ ଘୁଞ୍ଚିଆସି କହିଲେ, “ମୋର ଗୋଟାଏ କଥା ରଖିବ ନା, ଯଦି ମୋ କଥା ରଖିବ ତା’ହେଲେ ତମର ଚିନ୍ତା ନିଶ୍ଚୟ ଦୂର ହେବ ।” ମୁଁ ଆଗ୍ରହରେ ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ଆତୁର ଟିକେ ପାଖକୁ ଘୁଞ୍ଚିଗଲି । ମାତ୍ର ଯାହା ଶୁଣିଲି ମୋ କାନମୁଣ୍ଡା ଝାଇଁ ଝାଇଁ ହେଲା, ମୁଣ୍ଡଟା ବୁଲେଇ ହେଲା । ମତେ ଲାଗିଲା ସତେ ଯେପରି ମୋ ଗୋଡ଼ତଳୁ ଭୂଇଁଟା ତଳକୁ ତଳକୁ ଦବି ଯାଉଛି । ଆଖିରୁ ମୋର ଥପ୍‌ଥପ୍ ହୋଇ ଲୁହ ଗଡ଼ିଆସିଲା । ମୁଁ ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଧରି କହିଲି, “ମତେ ଆଜି କିଛି ବାଟ ବତାଅ ସୁଧୀରବାବୁ, ମୁଁ ଏ କଥା କରି ପାରିବି ନି ।” ସେ ମତେ ବହୁତ ବୁଝେଇଲେ; ମାତ୍ର ଏପରି ଘୃଣ୍ୟ କାମ କରିବା କଥା ଶୁଣିବା ବେଳଠାରୁ ମୋ ଦେହ ଥରୁଥାଏ ଗୋଟି ସୁଦ୍ଧା । ମୋ ଅନ୍ତରାତ୍ମା ହାହା କରି ଉଠୁଥାଏ । ମୁଁ ତାଙ୍କ କଥା ନ ଶୁଣିବାରୁ ସେ ଟିକେ ବିରକ୍ତ ହେଲାପରି ବୋଧ ହେଲା ।

ସେ ଦିନ ସେ ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ଚାଲିଗଲେ । ତାଙ୍କ ଗଲାପରେ ମୁଁ ଖଟ ଉପରେ ମୁହଁମାଡ଼ି ବହେ କାନ୍ଦିଲି । ଭ୍ରୂଣହତ୍ୟା ମହାପାପ, ନାରୀ ହୋଇ ମୁଁ ଏ ଜଘନ୍ୟ କାମ କେବେ କରି ପାରିବି ନି । ସେ ଦେଇଥିବା ଔଷଧକୁ ଅଣଆଡ଼ଆ ଯାଗା ଦେଖି ଫୋପାଡ଼ି ଦେଲି । ଦୁନିଆଁ ଆଖିରେ ପତିତା ହୋଇ ଧରା ପଡ଼ିଲେ ବି ମୁଁ ଏ ଘୃଣ୍ୟ କାମ କରିବି ନି ବୋଲି ଠିକ୍ କଲି । ମନେ ମନେ ସ୍ଥିର କଲି କାଲି ସୁଧୀରବାବୁ ଆସିଲେ ତାଙ୍କୁ ଶୀଘ୍ର ମତେ ବିବାହ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରିବି । ମାତ୍ର ତା ପରଦିନ ସେ ଆଉ ଆସିଲେ ନି । ଭାବିଲି କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଲା ବୋଧେ । ତାଙ୍କର ପରୀକ୍ଷା ନିକଟରେ ବୋଲି ଜାଣିଥିଲି । ସେ ପକ୍ଷେ

ନ ଆସନ୍ତୁ, କପର ଭଲ କରନ୍ତୁ । ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତିଦିନ ସଂଧ୍ୟାବେଳେ ଅପେକ୍ଷା କରେ; ମାତ୍ର ସେ ଆସନ୍ତି ନ । ଏଣେ ପେଟର ପିଲା ମୋର ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ଆଜ ମାସେ ଦି'ମାସ ପରେ ଲୋକେ ଜାଣିବେ । ଦୁନିଆଁ ଦାଣ୍ଡରେ ମୁଣ୍ଡଟେକ ଚାଲିହେବ ନ । ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ବିବାହ ହୁଏ ସେତେ ଭଲ ।

ଗର୍ଭ ଦୁଇ ମାସ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଆଖିରୁ ପାଣି ମଲା । ସେ କନ୍ତୁ ଆସିଲେ ନ, ପେଟରେ ସେତେବେଳକୁ ମୋର ପାଞ୍ଚ ମାସର ପିଲା । ବୋଉ ମଧ୍ୟ ସମୟେ ସମୟେ ମତେ ସନ୍ଦେହ ମିଶା ଚାହାଣିରେ ଚାହେଁ । ତାର ସେ ଚାହାଣି ଦେଖିଲେ ଦେହ ମୋର ଶୀତେଇ ଉଠେ । ବାଆଁ ରେଳ ହୋଇ ଅନ୍ୟ ଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଏ, ଏକୁଟିଆ ଦେଖି ବଡ଼େ କାନ୍ଦେ । କାନ୍ଦିଲେ କା ଶାନ୍ତି ମିଳିବ ! କନ୍ତୁ ସୁଖ ଶାନ୍ତି ମତେ ତ୍ୟାଗ କରି ଚାଲି ଯାଇଛନ୍ତି ବୋଲି ଜାଣିଲି । ମୁଁ ଆଜ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଏ ନ । ପଢ଼ାକୁ ମୋଟେ ବାହାରେ ନ । ଘରଟି ଭିତରେ ସବୁବେଳେ ଶୋଇରୁହେ ।

ବେଳେ ବେଳେ ଭାବେ ପରୀକ୍ଷା ତ ତାଙ୍କର ସରିଗଲାଣି, ସୁଧୀରବାବୁ ଆଜ ଆସୁ ନାହାନ୍ତି କାହିଁକି ? ସେ କ'ଣ ମତେ ବିବାହ କରିବାକୁ ଅମଙ୍ଗ ହେବେ ? ଏ କଥା ଭାବିଲା ବେଳକୁ ମୋ ରକ୍ତ ହିମ ହୋଇଗଲା ପରି ଲାଗେ । ପୁଣି ପରକ୍ଷଣରେ ନିଜକୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦିଏ, ନାଁ ସେ ସେପରି ଲୋକ ନୁହନ୍ତି । ମୋ ପାଇଁ ସେ ଜୀବନ ଦେବାକୁ ପଛେଇବେ ନାହିଁ । ସେ ନିଶ୍ଚୟ ମତେ ଏ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କରିବେ ।

ବିପଦ ଯେତେବେଳେ ଆସେ, ଏକୁଟିଆଁ ନ ଆସି ତାର ଭାଇବନ୍ଧୁ କୁଟୁମ୍ବଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ନେଇ ଆସେ । ସେଦିନ ମୁଁ ଓପରଓଳି ମୋ ଘର ଖଟ ଉପରେ ଶୋଇ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ

କଥା ହେଉଥାଏ, ବାପା ଅଫିସରୁ ଆସି ବୋଉକୁ କହିଲେ, "ହେଇ ଶୁଣୁଛ, ଆମ ସୁଧୀର ପରୀକ୍ଷାରେ ପାଶ୍ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚାକିରୀଟିଏ ବି ପାଇଛି ।"

ବୋଉ ଆଗ୍ରହରେ ଆସି ପଚାରିଲା, "କୋଉଠି ଚାକିରୀ ମିଳିଛି ମ ? ତାକୁ ଏଠିକି ଟିକିଏ ଡାକି ଆଣିଲ ନ, ବହୁତ ଦିନ ହେଲା ଆସି ନ ଏଠିକି ।"

ମୁଁ ଉତ୍କଣ୍ଠାର ସହିତ ଶୁଣୁଥାଏ । ବାପା କହିଲେ, "ସେ କଣ କଟକରେ ଅଛି କି ? ତାର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ମତେ ଏ କଥା କହିଲା ନା—ସେ ତା ଗାଁକୁ ପରୀକ୍ଷା ଦେଇ କେବେଠୁଁ ଚାଲିଛି । କଣ ଜରୁରୀ କାମ ଥିବ ବୋଧେ ସେଇଥିପାଇଁ ହଠାତ୍ ଚାଲିଗଲା । ଏଣୁ ଏଠିକି ଆସି ପାରିଲା ନ ।"

ଏ କଥା ଶୁଣି କାନମୁଣ୍ଡା ମୋର ଝାଁ ଝାଁ ହେଲା । ଚାରିଆଡ଼ ଅନ୍ଧାର ଦେଖାଗଲା । ଦୁଇ ଆଖି ଦେଇ ବହିଚାଲିଲା ଲୁହ ଠିକ୍ ଧାରାଶ୍ରାବଣର ଧାରା ପରି ।

ବୋଉ ମୋର ପାପଗର୍ଭ କଥା ଜାଣି ପାରିଲା କି କଣ ସବୁବେଳେ ଖାଲି ଖିଟିର ମିଟିର ହେଲା ମୋ ଉପରେ । ବାପା ବି ସବୁବେଳେ ବିରକ୍ତ ହେଲେ ମୋ ଉପରେ । ବାପା ଆସି ସବୁବେଳେ କୁହନ୍ତି, "ତୋ ଭଳିଆ ଝିଅ ଯାହା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନ ମରି ବଞ୍ଚିଛି, ସେଇ ମୋର ଦୁଃଖ ।"

ହେଦିନ ସଂଧ୍ୟାବେଳେ ମୁଁ ରେଖେଙ୍କ ଘରକୁ ପଶିଲା-ବେଳକୁ ଦେଖିଲି ବୋଉ ବସି କାନ୍ଦୁଛି । ମୁଁ ଉପରୁ ଫେରି ଆସୁଥିଲି । ସେ ମୋତେ ଦେଖି ଡାକିଲା, ମୁଁ ଡରିଡରି ତା ପାଖକୁ ଗଲି । ସେ ମତେ ପାଖରେ ବସେଇ କହେ କାନ୍ଦିଲା,

ସେତେବେଳକୁ ମୋ ଦେହରେ ଜୀବନ ନ ଥିଲା ବୋଧେ । ବୋଉ କିଛି ସମୟ ପରେ କହିଲା, "ଏତେ ଏତେ ଆଦର କରି ପାଠ ପଢ଼େଇଥିଲୁ କଣ ଆମ ମୁହଁରେ କାଳି ବୋଳିବାକୁ ଲୋ ନନ୍ଦ ।" ବୋଉ ଆଉ କହି ପାରିଲା ନା । ମୁଁ ଜାଣିପାରିଲି ଯେ ବୋଉ ମୋର ଉଚ୍ଚ ପେଟ ଦେଖି ସବୁ ଜାଣି ପାରିଛି । ମୁଁ କିଛି ନ କହି ବୋଉ କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡ ରଖି କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦିଲି । ବୋଉ ମତେ ବାଧ୍ୟ କଲା କଣ ହୋଇଛି କହିବାକୁ । ମୁଁ ସଂକୋଚରେ କିଛି କହିପାରୁ ନ ଥାଏ, ମନେ ମନେ ଭାବୁଥାଏ ବୋଉ ଆଗରେ ସବୁ କହି ଦେବି । ସେ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ଗାଁକୁ ଖବର ପଠେଇ ତାଙ୍କୁ ଡକେଇ ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବ ପକେଇବ । ପାଟି ମୋର ମୋଟେ ଖୋଲିଲା ନି, କହିଲି, "ବୋଉ ଲୋ, ତୁ ଯାହାକୁ ଅତି ବିଶ୍ୱାସରେ ଘରେ ସ୍ଥାନ ଦେଇଥିଲୁ, ସେଇ ସୁଧୀରବାବୁ........ ।" ଆଉ କିଛି କହି ପାରିଲି ନି, ଉଠି ଚାଲି ଆସିଲି ମୋ ଶୋଇବା ଘରକୁ । ମନେମନେ ଠିକ୍ କଲି ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବି । ପୁଣି ଭାବିଲି ମୋ ଜୀବନ ଉପରେ ସିନା ମୋର ଅଧିକାର ଅଛି; ଏଇ ପେଟର ନିରୀହ ପିଲାଟିର ଜୀବନ ଉପରେ ମୋର କା'ଣ ଅଧିକାର ଅଛି ? ମୁଁ ବଞ୍ଚିବି, କେବଳ ସେଇ ପିଲାଟି ପାଇଁ ବଞ୍ଚିବି !

ଛନ୍ଦା ମୋର କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ଅନେକ ସମୟରେ ଆସି ମତେ କାନ୍ଦିବାର କାରଣ ପଚାରେ । ମୁଁ ତାକୁ ଗେଲ କରି ଭୁଲେଇ ଦିଏ । ମନେମନେ ଭାବେ ସେ ଯେତେବେଳେ ଜାଣିବ ତାର ଅପା ଦୁଶ୍ଚରିତ୍ରା, ସେ ମତେ କଣ ଭାବିବ ! ସାନ ଭଉଣୀ ଛନ୍ଦା ଆଗରେ ବି ମୁଁ ନିଜକୁ ଛୋଟ ମନେକରେ ।

ବାପା ଆଜକାଲି ଘରକୁ ଆସିଲେ ଅଯଥାରେ ବୋଉ ଓ ଛନ୍ଦା ଉପରେ ଚଡ଼ଚଡ଼ ହୁଅନ୍ତି । ବାପାଙ୍କର ଚଡ଼ଚଡ଼ା ସ୍ୱଭାବ ଦେଖି ଛନ୍ଦା କି ବୋଉ କେହି ହେଲେ କିଛି ଭରସି କରି କହି ପାରନ୍ତି ନା । ଆମ ଘରେ ଅଶାନ୍ତି ସବୁବେଳେ ଲାଗି ରହିଥାଏ । ମୋର ପାଇଁ ଆଜ ଘରୁ ସବୁ ସୁଖ ଶାନ୍ତି ଉଭେଇ ଯାଇଛି ।

ବୋଉ ଦିନେ ସାହସ କରି ବାପାଙ୍କୁ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କୁ ଡାକି ବିଭାଘର କଥା ପଚାରିବାକୁ କହିଲା । ବାପା ବୋଉକୁ ମାରନ୍ତି କି ନ ମାରନ୍ତି । କହିଲେ, "ସେ ମରୁ ବା ସରୁ, ତା ବିଷୟ ମତେ କିଛି କୁହ ନାହିଁ । ଦାଣ୍ଡ ଘାଟରେ ମଣିଷ ମୁହଁ ଦେଖେଇ ଚାଲି ପାରୁ ନ ଆଉ ।"

ବୋଉ ସେଠୁ ଉଠିଆସି ମତେ ଧରି ବହେ କାନ୍ଦିଲା । କହିଲା, "ତୁ ଝିଅ ଏ ପାପ କାମ କାହିଁକି କଲୁ ଲୋ ! ସାତ ପୁରୁଷରେ କଳଙ୍କ ଲଗେଇଲୁ ।" ମୋର କହିବାର କିଛି ନ ଥିଲା, ମୁଁ କେବଳ କାନ୍ଦିକାନ୍ଦି ବୋଉ କୋଳରେ ଲୋଟିଗଲି । ବୋଉ କହିଲା, "ମୁଁ ଝିଅ ସିନା ଜନମ ଦେଇଛି, କରମ ତ ଦେଇ ନି ! ତୋ ଭାଗ୍ୟରେ ଯାହା ଥିବ ।" ସେ ସେଇମିତି କାନ୍ଦିକାନ୍ଦି ସେଟେଇ ଘରଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲା ।

ସେଇଦିନ ଅଫିସରୁ ଆସି ବାପା ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ଦେଇ ବସିପଡ଼ିଲେ । ବୋଉ ଓ ଛନ୍ଦା ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲେ, ବୋଉ ତାଙ୍କୁ ଯେତେ ଯାହା ପଚାରିଲେ ବି, ସେ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲେ ନ, ସେ ଖାଲି କହୁଥାନ୍ତି, "ମୁଁ କଣ କରିବ ? ନନ୍ଦା

ମତେ କୁଳରୁ ଭସେଇ ଦେଲା, ମତେ ସ୍ୱରଆଉ ଅନ୍ଧାର ଦିଶୁଛି ।" ଶେଷକୁ ସେ କହିଲେ, "ସୁଧୀରର ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ମୋର ଆଜ ଦେଖା ହୋଇଥିଲା ଯେ ତାକୁ ସୁଧୀର ବିଷୟ ପଚାରିବାରୁ ସେ କହିଲା, ସୁଧୀର ଜଣେ ଇଂଜିନିୟର୍‌ଙ୍କ ଝିଅକୁ ବିଭା ହୋଇ ତାର ଚାକିରି ଯାଗାକୁ ଚାଲିଗଲାଣି ।" ବାପାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ବୋଉ କାନ୍ଦ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଲାଣି । ମୋର ବି ଯେଉଁ କ୍ଷୀଣ ଆଶାଟି ଧିକ ଧିକ ହୋଇ ଜଳୁଥିଲା, ତାହା ଦପ୍ କରି ଲିଭିଗଲା ଏଇ ଖବରରେ ।

ବୋଉ ବାପାଙ୍କୁ କହୁଥିବାର ଶୁଣିଲି, "ତମେ ନନ୍ଦା ପାଇଁ ଆଉ କେଉଁଠି ଗୋଟିଏ ବରପାତ୍ର ଖୋଜ । ଆମେ ଝିଅ ଦେଇ ପାରି ପାଇଲେ ଗଲା ।" ବୋଉର ଏ କଥା ଶୁଣି ମତେ ଆହୁରି କାନ୍ଦ ମାଡ଼ିଲା । ପ୍ରତିଜ୍ଞା କଲି—ନାଁ ଆଉ ବିବାହ କରିବି ନାହିଁ । ଜାଣିଶୁଣି ଗୋଟିଏ ନିରୀହ ଯୁବକର ଭବିଷ୍ୟତ ମାଟି କରି ଦେବି ନାହିଁ, ତାର ସୁଖର ସଂସାରରେ ଅଶାନ୍ତି ପୂରାଇ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ବିକଳ କରି ମାରିବି ନାହିଁ ! ବାପା ବୋଉ ସିନା ଲୁଚେଇ ଛପେଇ ବିବାହ କରି ଦେବେ କିନ୍ତୁ ବିବାହ ପରେ ତ କଥାଟା ଛପି ରହିବ ନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ଅବସ୍ଥା କଣ ହେବ । ଥରେ ଭୁଲ୍ କରି ତ ସୁଧାରି ପାରୁ ନାହିଁ, ଏ ଭୁଲକୁ ସୁଧାରିବାକୁ ଯାଇ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଭୁଲ ମୁଁ କରି ପାରିବି ନାହିଁ ।

ବୋଉ ଯେତେବେଳେ ସେ ପ୍ରସ୍ତାବ ମୋ ଆଗରେ ପକେଇଲା, ମୁଁ ମନା କରିଦେଲି । ଏଥିରେ ବୋଉ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଉଠି ଚାଲିଗଲା, କେତେ ବା ସେ ସହିବ ! ଲୁଚେଇବା କଥା ତ ଏ ନୁହେଁ, ଜଣା ପଡ଼ିଲେ ଆଉ କଣ ମୁହଁ ଦେଖେଇ

ଙ୍ଖଳ ହେବ । କୁମାରୀର ମାତୃତ୍ୱକୁ କଣ ସମାଜ କ୍ଷମା କରି ଦେଇ ପାରିବ ? ଦଗାବାଜ ପୁରୁଷ ଜାତିଟା ପ୍ରତି ମୋର କେମିତି ଗୋଟାଏ ମନରେ ଘୃଣା ଆସିଲା । ସେଇ ତିଆରି କରୁଛି ସମାଜର ସବୁ ଆଇନ କାନୁନ, ସେ ଆଇନରେ ତାର ଦୋଷ ପାଇଁ ଦଣ୍ଡ ନାହିଁ । ସୁଧୀର ବାବୁ ପୁରୁଷ ହୋଇଥିବାରୁ ସିନା ଏତେ ବଡ଼ ଦୋଷ କରି ଗୋଟାସୁଦ୍ଧା ତୁଳସୀ ପାଲଟି ଯାଇ ଆଉ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ଘରେ ବିବାହ କରି ସୁଖରେ ରହିଲେ । ହେଲେ ମୁଁ ସାରା ଜୀବନ ନିଆଁରେ ପଡ଼ି ଛଟପଟ ହୋଇ ମଲି । ସମୁଦାୟ ପୁରୁଷ ଜାତିଟା ବିରୁଦ୍ଧରେ ମନଟା ମୋର ବିଦ୍ରୋହ କରି ଉଠିଲା । ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କଲି ଘର ଛାଡ଼ି ପଳେଇ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ଖୋଜି ବୁଲିବି, ଯେଉଁଠି ପାଇବି ତାଙ୍କ ନାମରେ ଦୁର୍ନାମ ରଟାଇ ତାଙ୍କୁ ଅପଦସ୍ତ କରିବି । ପୁଣି ଭାବିଲି ଥାଆନ୍ତୁ ସେ ସୁଖରେ, କାରଣ ମୁଁ ବୁଝି ପାରିଲି ତାଙ୍କ ନାମରେ ଦୁର୍ନାମ ଗାଇଲେ କେହି ମୋ କଥାରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବେ ନି । ହସି ହସି ଉଡେଇ ଦେବେ ।

ଶେଷକୁ ଠିକ୍ କଲି ରାତିରୁ ଉଠି ଘର ଛାଡ଼ି ପଳେଇବି । ଏମିତି ଯାଗାକୁ ଯିବି ଯେଉଁଠି କି କେହି ମତେ ଚିହ୍ନନ୍ତି ନାହିଁ । ସେଠି ପଛେ ଭିକ୍ଷା କରି ପେଟ ପୋଷିବି, ହେଲେ ଏଠା ଲୋକଙ୍କର ହାତରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଯିବି ।

ସେଦିନ ଛନ୍ଦାକୁ ଗେଲ କଲି, ତାର ନରମ ଗାଲରେ ଚୁମା ଦେଲି, ମନକୁ ବେଶ୍ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ରଖିଲାପରି ଗୁଲ୍‌ଗୁଲ୍ କଲି । ବୋଉ ଓ ଛନ୍ଦା ଆଜିର ମୋର ଏଇ ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ । ସେଦିନ ଛନ୍ଦାକୁ ତା'କ ସାଙ୍ଗରେ ବସି

ଏଣୁ ତେଣୁ କଥା କରୁ ତା ମନ ନେଲି । ମନେ ମନେ ଭାବୁଥାଏ, କାଲି ସକାଳୁ ଏମାନଙ୍କ ମୁହଁ ଆଉ ଦେଖିବାକୁ ପାଇବ ନା । ସ୍ନେହମୟୀ ଜନନୀ, କେତେ ସ୍ନେହ ଦେଇ, କେତେ ଅଳଝଳ ସବୁ ଏତୁଟିରୁ ଏତୁଟିଏ କଲ । ତାକୁ ଛାଡ଼ି ଯିବାକୁ ମନ ମୋଟେ ଡାକୁ ନ ଥାଏ । ମାତ୍ର ଯିବାକୁ ହିଁ ହେବ । ସାନ ଭଉଣୀ ଛନ୍ଦା, କେତେ ସୁଖପାଏ ସେ ମତେ । ଅପା ଅପା କରୁ ସବୁବେଳେ ମୋ ପାଖରେ ବସିଥିବ । ମୁଁ ନ ଖାଇଲେ ସେ ଖାଏ ନା । ମୁଁ କାନ୍ଦିଲେ ସେ କାନ୍ଦେ, ମୁଁ ହସିଲେ ସେ ହସେ । କାଲି ସକାଳୁ ଯେତେବେଳେ ସେ ମତେ ନ ଦେଖିବ, ମନ ତାର କି ବିକଳ ହେବ ସତେ !

ଏତେ ସ୍ନେହ ମାୟା ମମତା ବି ମତେ ବାନ୍ଧି ରଖି ପାରିଲ ନା । ସେଇ ଦିନ ରାତିରେ ଉଠି ସେଇଠି ବୋଉ ଓ ବାପାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦଣ୍ଡବତ କଲି, ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କବାଟ ଖୋଲି ବାହାରକୁ ଆସିଲି । ନିଶା ସାଇଁ ସାଇଁ ଗର୍ଜୁଥାଏ, କେଉଁଠି ଖୁଣ୍ଡ କରି ହେଲେ ମୁଁ ଚମକି ପଡ଼େ । କାଳେ କିଏ ଉଠିଲା କି ! ମନର ବିକାର ସେଇଟା ମୋର । ସମସ୍ତେ ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇଥାନ୍ତି ସେତେବେଳେ । ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କବାଟ ଆଉଜେଇ ଦେଲି, ଦେହ ମୋର ଥରୁଥାଏ ଭୟରେ । ପିଲାଦିନୁ ଘର ଉରକୁଳୀ ଥିଲି ମୁଁ, ଏକୁଟିଆ ଦାଣ୍ଡକୁ ବାହାରେ ନା, ଭୟ ଲାଗେ, କିନ୍ତୁ ଆଜି ମୁଁ ରାତି ଅଧରେ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ିଛି, କୁଆଡ଼େ ଯିବି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୁଁ ଠିକ୍ କରି ନା । ଲକ୍ଷ୍ୟହୀନ ହେବ ମୋର ଯାତ୍ରା, ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ି ମୁହଁ ବତୁରି ଉଠିଲାଣି । ସେ ଲୁହ ଯେପରି ବନ୍ଦ ହେବ ନା । କୋହ ଉପରେ କୋହ ଆସୁଥାଏ । କୌଣସି ମତେ କୋହ ଚାପି ଗୋଡ଼ ବଢ଼େଇଲି

ଦାଣ୍ଡ କବାଟ ଆଡ଼େ, ଗୋଡ଼ ମୋର ଅଟକିଗଲା । ଉପରେ ଦେହ ମୋର ଥରି ଉଠିଲା କିଏ ଜଣେ ମୋ ଆଡ଼େ ଆସୁଛି, ଅନ୍ଧାରରେ ବାରି ହେଉ ନି ।

—କିଏ ନନା ?

ବାପାଙ୍କ ପାଟି ବାରି ପାରିଲି । ମୁଣ୍ଡ ମୋର ଆପେ ଆପେ ନଇଁ ଆସିଲା ।

—ପରିସ୍ରା କରି ଉଠିଥିଲୁ ମା ?

ନିଜ କାନକୁ ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲି ନି । ପିଲାଟି ଦିନୁ ବାପା ମୋତେ ଭାରି ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ମା ଛଡ଼ା ମୁହଁରୁ ତାଙ୍କର ନନା ବୋଲି ବାହାରେ ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଯେଉଁ ଦିନଠୁ ମୋର ପାପଗର୍ଭ କଥା ଜାଣିଲେଣି ଖାଲି ସବୁବେଳେ ବିରକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । ଆଜି ତାଙ୍କ ତୁଣ୍ଡରୁ ମା ଡାକ ଶୁଣି ଅନ୍ତର ମୋର କାନ୍ଦି ଉଠିଲା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲି, ଯାଇ ତାଙ୍କର କୋଳରେ ଲେଟିପଡ଼ି କହିବି—"ମୋର ଏଇ ଗୋଟିକ ଦୋଷ କ୍ଷମା କରିବ ନି ବାପା ?" କିନ୍ତୁ ପାଟି ମୋର ଫିଟିଲା ନି । ବାପାଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରରେ କେବଳ 'ହୁଁ' ବାହାରି ଆସିଲା ।

ବୋଉ ଓ ଛନା ବି ଉଠିଲେଣି । ବୋଉ ବାପାଙ୍କୁ ପଚାରିଲା, କାହା ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛ କି ?

ନାଇଁ......କହି ବାପା ଶୋଇବାକୁ ଚାଲିଗଲେ । ବୋଉ କ'ଣ ଭାବିଲା କେଜାଣି ଛନାକୁ କହିଲା, "ଯା, ଅପା ପାଖରେ ଶୋଇବୁ ।" ଛନା ଆନନ୍ଦରେ ମୋ ହାତ ଧରି ଟାଣିଲା । ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ଲେଉଟିଲି । ବୋଉ ଚାଲିଗଲା । ଛନା ଆସି ମୋ ପାଖରେ

ଶୋଇଲି । ଘରଟି ଗପୁଡ଼ ଛନ୍ଦାଟା । ସବୁବେଳେ ଖାଲି ବଜର ବଜର ହେଉଥିବ । କହିଲି, "ଅପା ଲୋ, ଗୋଟାଏ ଗପ କହିଲୁ ।" କହିଲି, "ମୋ ମୁଣ୍ଡଟା ବନ୍ଧୁଛି ଲୋ, କାଲି କହିବ ।" ଏତକ କହି ତାକୁ କୋଳକୁ ଭିଡ଼ି ଆଣି ତାର ପୁଚୁକା ଗାଲରେ ଦେଲି ଚୋକ । ସେ ଆନନ୍ଦରେ କହିଲା, "ତା ହେଲେ ଅପା, ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଗପ କହୁଛି ଶୁଣ ।" ମତେ ହଲେଇ ଦେଇ ପଚାରିଲା, "କୋଉ କଥା କହିବ କହିଲୁ ? କଲ୍ୟରେଇ ବେଙ୍ଗ କଥା ନା ଘର ସାଧବ ଝିଅ କଥା ନା ରଜାପୁଅ କଥା......"

ମୁଁ କହିଲି—ତୋର ଯୋଉଟା ଇଚ୍ଛା ସେଇଟା କହ ।

ସେ କନ୍ଧ ଘୁଞ୍ଚାଇ ପିଲା ନୁହଁ । ପୁଣି କହିଲା, "ଦୁଃଖ କହିବ ନା ସୁଖ କହିବ, କ ଯାହା ଅଙ୍ଗେ ନିଭେଇଛି ସେ କଥା କହିବ ?"

ଛନ୍ଦାର ବୁଢ଼ୀଙ୍କ ପରି ଗପ କହିବାର ଢଙ୍ଗ ଦେଖି ଏତେ ଦୁଃଖରେ ବି ନ ହସି ରହିପାରିଲି ନ ।

ହସି ହସି କହିଲି, "ଯାହା ଅଙ୍ଗେ ନଭେଇଛୁ ସେଇଆକୁ କହ ।"

—ତା ହେଲେ ମୀନା ବୋଉ ମାଉସୀ କାଲି ଯୋଉ ରଜାଘର ଗପ କହୁଥିଲେ ସେଇଟାକୁ ଶୁଣ ।

ଛନ୍ଦା ଆରମ୍ଭ କଲା ।

ଅଗନା ଅଗନ ବନସ୍ତ । ବନସ୍ତ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଶଙ୍ଖ ମଲମଲ ଉଆସ । ତାର ଭିତରେ ରହିଥାଏ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦରୀ ରାଜକୁମାରୀ । ବେଣ୍ଟେଇ ଆଣି ରଖିଥାଏ ତାକୁ ଗୋଟାଏ ଅସୁରୁଣୀ । ହାତେ ଦାନ୍ତ ତାର । ଝୁଅପରି ପାଳୁଥାଏ ସେ ରଜାଝିଅକୁ ।

—ଅପା ତୁ ଶୋଇଲୁଣି କି ଲେ ?

—ନାଇଁ ମ ତୁ କହ, ମୁଁ ଶୁଣୁଛି ।

—ତୁ ମଝିରେ ହୁଁ କହ ଯେ, ମୁଁ ଜାଣିବି ତୁ ଶୁଣୁଛୁ । ସେ ଦିନ ମୁଁ ମନକୁ ମନ ଗପୁଛି, ତୁ ନଘୋଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇଲୁଣି ।

ଗପ ଶୁଣିବାକୁ ବିରକ୍ତ ଲାଗୁଥିଲେ ବି ଛନ୍ଦାର ଆଗ୍ରହ ଭାଙ୍ଗି ପାରିଲି ନି । କହିଲି, "ହଉ କହ ମୁଁ ଶୁଣୁଛି ।"

ସେ ପୁଣି ଆରମ୍ଭ କଲା ।

—ଦିନେ ସେ ଅସୁରୁଣୀ ଯାଇଥାଏ ବାହାରକୁ, ଏହିସ ମଧ୍ୟରେ ଜଣେ ରଜା ପୁଅ ପାରିଧିକୁ ଆସି ବାଟବଣା ହୋଇ ପହଞ୍ଚିଲେ ସେଠି । ଉଆସ ସାମନାରେ ଥିବା ପୋଖରୀ କୂଳରେ ବିଶ୍ରାମ ନେଲେ । ପୋଖରୀର କାଚକେନ୍ଦ୍ର ପରି ନିର୍ମଳ ଜଳ ଦେଖି ତାଙ୍କର ଲୋଭ ହେଲା । ସେ ପାଣି ପିଇଲେ । ପାଣି ପିଇ ଉଠିଲା ବେଳକୁ ହଠାତ୍ ତାଙ୍କର ଦେଖା ହେଲା ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ସହିତ ।

ପ୍ରଥମ ଦେଖାରେ ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଭଲପାଇଲେ । ରାଜକୁମାର ସେଇଠି ରହିଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ରାକ୍ଷସୁଣୀ ଆସିଲେ ରାଜକୁମାରୀ ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ ଲୁଚାଇଦିଏ । ରାକ୍ଷସୁଣୀ ମଣିଷ ଗନ୍ଧ ପାଇ କୁହେ, ଅଲୋ ମା, ଆଜି କଣ ମଣିଷ ଗନ୍ଧ ଆସୁଛି କୁଆଡ଼ୁ ?

ରାଜକୁମାରୀ ଶେଷ୍ଟେଇ ହୋଇ କୁହେ, "ମୁଇଁ ତ ମଣିଷ । ମତେ ଖାଉନୁ ମା ! ମଣିଷପରି ମୁଇଁ ତ ଗନ୍ଧୋଉଥିବି ଅଉ ଏଠିକି ମଣିଷ କିଏ ଆସିବ କୁଆଡ଼ୁ ?"

ରାକ୍ଷସୁଣୀ ହାତରେ ଲମ୍ବର ଜଭ କାଢି ପକେଇ କହେ, "ସେ କଥା କହ ନା ଲୋ ଝିଅ, ତତେ ମୁଁ ଝିଅ କରିଛି । ତତେ ଖାଇବି ? ସେ କଥା ହବ ନି ମୋଟେ ।

—ନିତି ନିତି ଏଇ ଘଟଣା ଘଟେ । ରାଜପୁତ୍ର ସେଇଠି ଥାଏ । ରାଜକୁମାରୀ ହେଲା ଗର୍ଭବତୀ । ରାକ୍ଷସୁଣୀ ଏ କଥା ଜାଣିପାରି ଦିନେ ରାଜକୁମାରୀଙ୍କୁ ପଚାରିଲା । ମାତ୍ର ରାଜକୁମାରୀ ରାଜକୁମାରଙ୍କୁ ଖୁବ ଭଲ ପାଏ । ସେ ରାଜକୁମାରଙ୍କ ନାଁ ମୋଟେ କହିଲା ନି । ରାଜକୁମାରୀ ଖୁଲାକରେ କହିଲା, "ବୁଝିଲୁ ଲୋ ମା, ନିକଟରେ ଗୋଟିଏ ରାକ୍ଷସ ଅଛି । ସେ ପ୍ରତିଦିନ ମୋ କତିକି ଆସେ । କହେ ଏ କଥା ଯଦି ମୁଁ ତୋ ଆଗରେ କହି ଦେବି, ତେବେ ସେ ମୋତେ ମାରିଦେବ ।"

—ସେଇଠୁ କଣ ହେଲା ଜାଣିଛୁ ଅପା, ସେ ରାକ୍ଷସୁଣୀ ରାଗରେ ଅଥୟ, କହିଲା, ଏତେ ସାହସ ସେ ରାକ୍ଷସର । ହଉ, ମୁଁ ଦେଖୁଛି, କହି ସେ ସେହି ରାକ୍ଷସର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାପାଇଁ ଚାଲିଗଲା । ରାଜକୁମାରୀ ଆନନ୍ଦରେ ରାଜକୁମାରଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲା ବେଳକୁ ସେ କ'ଣ ଆଉ ଅଛନ୍ତି କି, ମାରିଚନ୍ତି ଚମ୍ପଟ । ବିଚାରୀ ରାଜକୁମାରୀ କରେ କ'ଣ ? ସେ ଗର୍ଭବତୀ । ଏଣେ ରାକ୍ଷସୀ ଯେତେବେଳେ ଖୋଜଖୋଜ କାହାକୁ ନ ପାଇ ଆସି ସବୁ କଥା ଜାଣି ପାରିବ ନିଶ୍ଚୟ ଗୋଟିସୁଦ୍ଧା ତାକୁ ଗିଳିଦେବ । ବଡ଼ ହଟହଟାରେ ପଡ଼ିଲା ସେ ।

—ଜାଣିଲୁ ଅପା, ଏ ପୁରୁଷ ଜାତିଟା ଭାରି ଅବିଶ୍ୱାସୀ, ବୁଝେଁ ଲୋ ?

ମୁଁ ଆଜ ସହିପାରିଲି ନା । ମୋର ଜୀବନ ସହିତ ଖାପ୍ ଖାଇଯାଉଛି ଠିକ୍ ଛନ୍ଦାର ଗଳ୍ପଟି । କୋଉ ମୋର ସମ୍ଭାଳି ହେଲା ନା ।

ଛନ୍ଦା ପଚାରିଲା, "ଅପା ତୁ କାନ୍ଦୁଛୁ ?" ତାର ଆଖି ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା । "ମୁଣ୍ଡଟା ଯୋରରେ ବନ୍ଧୁଛି ଲୋ ନନ୍ଦା । ଭାରି କଷ୍ଟ ହେଉଛି ।"

ଲୁଗାକାନରେ ସେ ମୋ ଲୁହ ପୋଛି ଦେଲା । କହିଲା ମୁଣ୍ଡ ଚିପିଦେବି କି ଅପା ?

ମୁଁ ମନା କଲି, କୌଣସି ମତେ ତାକୁ ଭୁଲେଇ ଦେଇ କହିଲି, "ଛନ୍ଦା ଲୋ ଶୋଇପଡ଼ । ମତେ ଭାରି ନିଦ ଲାଗିଲାଣି । କାଲିପରା ଶନିବାର, ସକାଳୁ ଉଠି ସ୍କୁଲକୁ ଯିବୁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ନ ଶୋଇଲେ କାଲି ସକାଳୁ ଡେରିରେ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିବ ।"

ଛନ୍ଦା ସୁନାପିଲାଟି ପରି ଚୁପ୍ କରି ମୋ କୋଳରେ ଶୋଇପଡ଼ିଲା । ଟିକି ସରଳ ହୃଦୟ ତାର, ସେ କେଉଁଠୁ ଜାଣିବ ମୋର କାନ୍ଦିବାର କାରଣ ?

ଷ୍ଟୋ' ଭିତରେ ଦୁଇଟି ଧନ ଫନ୍ଦିଲ ଫୁଲପର ଝଡ଼ିଗଲାଣି । ଧନେ ବୋଉ ଆସି ମତେ କହିଲା, "ଝିଅ ଲୋ, ଗୋଟେ କଥା କହିବ ରଖିବୁ ?" ମୁଁ ପଚରାଲା ଆଖିରେ ଚାହିଁଲି ତାକୁ, ବୋଉ ଖାଲି ଥଙ୍ଗ ଥଙ୍ଗ ହେଲା । କହିବାକୁ ଆସି ବି କହି ପାରିଲା ନି । ମୁଁ ବୋଉର ଏପରି ଢଙ୍ଗ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । କ'ଣ ଏପରି ଗୁରୁତର କଥା କହିବ ଯେ, ଏତେ ଡରୁଛି । କହିଲି, "କହୁନୁ ବୋଉ, ତୋ କଥାରୁ କ'ଣ ମୁଁ କେବେ ବାହାର ହୋଇଛି ? ବୋଉ କହୁ କହୁ ନ କହୁ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁସିବାରେ ଲାଗିଲା ! ମୁଁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲି ତା ଆଖିରୁ ଦୁଧାର ଲୁହ ଗଡ଼ିଆସୁଛି । ମୁଁ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲି ନି । ତାକୁ ଢଳେଇ ଦେଇ କହିଲି, "ମୋ ସକାଶେ ତୁ ଦିନରାତି କାନ୍ଦୁଛୁ ବୋଉ । ତୁ ବିଷ ଆଣି ଦେ । ମୁଁ ଖାଇ ତମମାନଙ୍କ ଆଖି ଆଗରୁ ଦୂରେଇ ଯିବି ।" ବୋଉ ମୋ ପାଟିରେ ହାତ ଦେଇ କହିଲା, "ସେ କାଳ କଥାଗୁଡ଼ା କହ ନା ଲୋ ଝିଅ ।" ତା ପରେ ସେ ଅନର୍ଗଳ ବକି ଚାଲିଲା ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କୁ, ମୁଁ ବୋଉ କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡ ରଖି କାନ୍ଦୁଥାଏ ।

—ଗୋଟିଏ କଥା ମୋର ରଖିବୁ ?

—କି କଥା ବୋଉ ?

—କୌଣସି ମତେ ପିଲାଟାକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେଲେ……

—"ବୋଉ !" ଚେତା ମୋର ବୁଡ଼ିଗଲା ପରି ଲାଗିଲା । କହିଲି, "ତା ଆଗରୁ ମତେ ବିଷ ଟିକିଏ ଆଣି ଦେ ବୋଉ, ମୁଁ ଶାନ୍ତି ପାଇବି । ତୋ ମୁହଁରୁ ଏ କଥା……" ଆଉ କହିପାରିଲି ନା । ତାରି କୋଳରେ ଆହତ ହରିଣୀ ପରି ଲୋଟିପଡ଼ିଲି ।

ବୋଉ ମୋର ବିକଳ ଦେଖି ମାତୃ ହୃଦୟ ତାର ହାହାକାର କରି ଉଠିଲା । ସେ ମୋତେ କୋଳରେ ଭିଡ଼ି ଧରି କହିଲା, "ମୁଁ ତତେ ଏ କଥା କହି ନ ଥାନ୍ତି ଲୋ ନନ୍ଦ, କିନ୍ତୁ ନ କହିଲେ ନ ହୁଏ ।" ବୋଉ କୌଣସି ମତେ କୋହ ଚାପି ଉଠିଗଲା ସେଠୁ ।

ଭଗବାନଙ୍କର ଏ କି ପରୀକ୍ଷା ମୋ ପ୍ରତି । ମୁଁ ବୁଝି ପାରିଲି ନା । ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କଲି ଆଉ ନୁହେଁ । କୌଣସି ମତେ ଏଠୁ ଚାଲିଗଲେ ରକ୍ଷା ।

ସେଇ ଦିନ ବୋଉକୁ କହିଲି, "ତୁ ତ ଜାଣୁ ବୋଉ, ପୁଷ୍ପାମାଉସୀ ମତେ କେତେ ଭଲ ପାଆନ୍ତି । ତତେ ସେ କେତେ ଲଗେଇ ଥିଲେ ମତେ ଝିଅ କରି ନେବା ପାଇଁ । ସେମାନେ ପୁରୀରେ ଅଛନ୍ତି । ତୁ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ମୋ ବିଷୟରେ ଲେଖିପଠା । ମୁଁ ସେଠି ଯାଇ ରହିବି ।"

ବୋଉ ଯେପରି ମରୁଭୂମିରେ ଜଳର ସନ୍ଧାନ ପାଇଗଲା । ମୁଁ ଏତକ ବୋଉ ଆଗରେ କହିଦେଇ ଚାଲି ଆସିଲି ।

ବୋଉ ବାପାଙ୍କ ଆଗରେ କହିଲା ଏ କଥା । ବାପା ବି ରାଜି ହୋଇଗଲେ । ସେଇଦିନ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ପଠେଇ ଦେଲେ ରାଜିବ ମଉସାଙ୍କ ପାଖକୁ । ସେ ବି ମତେ ଭାରି ଭଲ ପାଆନ୍ତି ।

ଦିନ ଦିଇଟା ଯାଇ ନ ମଉସା ମାଉସୀ ଆସି ହାଜର । ମତେ ଧରି ମାଉସୀ କେତେ କାନ୍ଦିଲେ । ମୋ ମନରେ କାଳେ କଷ୍ଟ ହେବ ବୋଲି ମତେ ଏ ବିଷୟରେ କିଛି ପଚାରିଲେ ନି । ମୁଁ ମାଉସୀଙ୍କ କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡ ଗୁଞ୍ଜି ଲୁହ ଗଡ଼େଇଲି । ମାଉସୀ କହିଲେ, "ତୁ କଣ ମତେ ପର ବୋଲି ଭାବୁ ନନା ! ମୋ ପାଖରେ ରହିଲେ ତୋର କିଛି ଅସୁବିଧା ହେବ ନି । ମୋ ରାଣ, କାନ୍ଦ ନି ।"

ବୋଉ ମାଉସୀଙ୍କୁ କହିଲା, "ପିଲାଦିନୁ ତାକୁ ଝିଅ କରି ନେବି ବୋଲି କେତେ ଲଗେଇ ଥିଲି, ଆଜି ସେ ତମର ଝିଅ ହୋଇଗଲା ।"

କାଲି ସକାଳୁ ମୁଁ ମଉସା ମାଉସୀଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ପୁରୀ ଚାଲିଯିବି । ବୋଉକୁ ଦେଖିଲେ ମତେ ଭାରି କାନ୍ଦ ମାଡ଼େ, ଛନାକୁ ଦେଖିଲେ କୁଣ୍ଢେଇ ଧରି କାନ୍ଦେ । ଛନା ଜାଣିଛି ଯେ, ମଉସା ମାଉସୀ ମତେ ବାଧ୍ୟ କରି କିଛି ଦିନ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ନେଉଛନ୍ତି । ଛନା ସେ ଦିନ ଆଉ ସ୍କୁଲକୁ ଗଲା ନି । ମୋର ପାଖରେ ବସି ରହିଲା । ମତେ ଖାଲି ପୁଛେ, "ତୁ କେତେ ଦିନ ସେଠି ରହିବୁ, ଅପା ?"

ମୁଁ ମିଛରେ ଭୁଲେଇ ଦେଇ କହେ, "ଦିନ ଦି ଚାରିଟା ରହି ପଳେଇ ଆସିବି ଲୋ ଛନା, ତତେ ଛାଡ଼ି କଣ ମୁଁ କେଉଁଠି ରହିପାରିବି ।" ଛନା ଆଖିରେ ହସିଲା ଖୁହାଣି ଝଲୁଚେ । ମୁଁ ତାକୁ କୋଳକୁ ଭିଡ଼ିଆଣି ତାର ପୁଟୁକା ଗୋରା ଟକ ଟକ ଗାଲରେ ଦିଏ ଚୋକା ।

ସମସ୍ତ ଆସିଲେ, ସମସ୍ତଙ୍କ ଠାରୁ ବିଦାୟ ନେଇ ରିକ୍ସାରେ ବସିଲି । ରିକ୍ସା ଛୁଟି ଚାଲିଲା ଷ୍ଟେସନ ଅଭିମୁଖେ । ବାଟଯାକ ଛନ୍ଦାର ଛଳ ଛଳ ଆଖି ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ନାଚୁଥାଏ ତାକୁ ଛାଡ଼ି ଯାଉଥିବାରୁ ।

ଷ୍ଟେସନରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଟ୍ରେନ ଛାଡ଼ିବା ଉପରେ । ଆମେ ଶୀଘ୍ର ରିକ୍ସାରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଟ୍ରେନରେ ବସିଲୁ । ଭିଡ଼ ନ ଥାଏ । ଟ୍ରେନ ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲାଣି । ଦୀର୍ଘ ଛ'ମାସ ତଳର ଏକ ଘଟଣା ଆସି ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ହାବୁକା ମାରୁଥାଏ । ଏଇମିତି ଏକ ଉତ୍ସବରେ ଆମେ ଆସୁଥାଉ ପୁରୀ, ସେଇଠି ଦେଖା ହୋଇଥିଲା ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ । କି ଆନନ୍ଦ ଲାଗୁ ନ ଥିଲା ସେଦିନ ! କିନ୍ତୁ ଆଜି ସେଇ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ପାଇଁ ମୁଁ ବାହାରିଛି ପୁରୀ । ଥପ୍ ଥପ୍ ହୋଇ ଗଡ଼ିଆସିଲା ଲୁହ ମୋ ଆଖିରୁ । ମଉସା ମାଉସୀ ମତେ କେତେ ବୁଝେଇଲେ, ବୁଝୋଉ ବୁଝାଉ ନିଜେ ବି କାନ୍ଦିଲେ ।

ପୁରୀ ଷ୍ଟେସନରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଦି'ଖଣ୍ଡି ରିକ୍ସା କରି ଆମେ ମଉସାଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ମଉସାଙ୍କ ଏକମାତ୍ର ଝିଅ ଅନୁରାଧା ଦାଣ୍ଡରେ ଆମରି ଅପେକ୍ଷାରେ ଠିଆ ହୋଇ ଥାଏ । ଆମକୁ ଦେଖି ସେ ଯେ କି ଆନନ୍ଦ ହେଲା, ତା କଥାରେ କହି ହେବ ନି । ସେ ମୋ ହାତକୁ ଧରି ଭିତରକୁ ନେଇଗଲା । ମଉସା ମାଉସୀଙ୍କ ଠାରୁ ସେ ମୋ ବିଷୟରେ ସବୁ ଶୁଣିଛି ଆଗରୁ । ଅନୁ କୁମାରୀ । ଦେଖିବାକୁ ବି ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦରୀ । ମଉସା ମାଉସୀଙ୍କର ଅତି ଅଲିଅଳୀ ଝିଅ ସେ । ଷୋଡ଼ଶୀ ଅନୁ ବେଶି ପଢ଼ି ନି । ଏକାଦଶରୁ ପଢ଼ା ଛାଡ଼ିଛି ।

ଛନ୍ଦାକୁ ଛାଡ଼ି ଅନୁକୁ ସାନ ଭଉଣୀ ରୂପେ ପାଇଛି । ତଥାପି ମୁଁ ଛନ୍ଦାକୁ ଭୁଲି ପାରି ନ । ବିଦାୟ ବେଳେ ତାର ଛଳ ଛଳ ଝକଳ ଚାହାଣି ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ଖାଲି ଭାସି ଉଠୁଛି ।

ମତେ ଏଠି ଟିକିଏ ମନକଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଦେଉନ ନ ଅନୁ । ମୁଁ ମନକଷ୍ଟ କରି ବସିଲେ ସେ ମୋ ପାଖକୁ ଲାଗିଆସି କହେ, "ନନ୍ଦା ଅପା ମ, ତମେ ମୋ ଉପରେ ରାଗିଛ ?" ମୁଁ ତା ନରମ ଗାଲରେ ଗେଲରେ ଛୋଟ ଚୁମୁଡ଼ାଟିଏ ମାରି କହେ, "ନା ଲୋ ଅନୁ, ତୋ ଉପରେ କିଏ ମୁଁ ରାଗିପାରିବ ? ତୋର ଏଇ ଫୁଟନ୍ତା ଫୁଲପରି ମୁହଁକୁ ଦେଖିଲେ କେହି କିଏ ତୋ ଉପରେ ରାଗିପାରିବ ?" ଲାଜରେ ତା ମୁହଁ ଖଣ୍ଡିରେ ରଙ୍ଗଣି ଫୁଲର ରଙ୍ଗ ଉକୁଟେ । ସେଠି ସମସ୍ତଙ୍କର ସ୍ନେହ ସୁଆଗ ପାଇ ମୁଁ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଭୁଲିଯାଏ ମୋର ଦୁଃଖିନୀ ଜୀବନର ହା ହୁତାଶ ।

ମାଉସୀ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ମିଛରେ କହନ୍ତି, "ନନ୍ଦା ମୋ ଭଉଣୀ ଝିଅ । କଟକରେ ବାସ ହୋଇଥିଲା । ସ୍ୱାମୀ ତାର ଯାଇଛନ୍ତି ଦିଲ୍ଲୀ ପଢ଼ିବାକୁ, କଟକ ଯାଇଥିଲି, ନେଇ ଆସିଲି । ଘରି ସୁଧାରି ଝିଅଟିଏ ।"

ମାଉସୀ ଅନୁକୁ ବି ସେଇକଥା ଶିଖେଇ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେ ବି ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ସେହି ପରିଚୟ ମୋର ଦିଏ । ସମସ୍ତେ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି, ମୋର ସ୍ନେହ ବ୍ୟବହାରରେ ମୁଁ କିଣି ନେଇଥାଏ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ।

ଦିନେ ସଂଧ୍ୟାବେଳେ ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଘରେ ବସି ରୁମାଲ ଖଣ୍ଡେ ସିଲେଇ କରୁଥାଏ । ଅନୁ ମାଉସୀଙ୍କ ପାଖରେ ବସି କଣ ଜଳଖିଆ ତିଆରି କରୁଥାଏ । ଏହି ସମୟରେ ସେ ଘର ଭିତରକୁ କିଏ ଜଣେ ପଶି ଆସିବାର ଦେଖି ମୁଁ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ଦେଖିଲି, ଜଣେ ଗୋରା ତକତକ ଯୁବକ ଲାଜରା ହୋଇ ମଲଉଛନ୍ତି, ସେ ବୋଧେ ମତେ ଏ ଘରେ ହଠାତ୍ ଦେଖିବେ ବୋଲି ଆଶା କରି ନ ଥିଲେ । ମତେ ବି ଭାରି ଲାଜ ଲାଗିଲା, ମୁଁ କିଛି ନ ଜାଣିଲା ପରି ପୁଣି ରୁମାଲ ସିଲେଇରେ ମନ ଦେଲି ।

ଅନୁ ଆସି ମତେ ରୁମାଲ ସିଲେଇ କରୁଥିବାର ଦେଖି ଥକ୍କା ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଗଲା । କହିଲା, "ତମକୁ ପରା ନନାଅପା ମୁଁ ଦିନରୁ କହିଥିଲି, ଆଜି ମନ୍ଦିର ଆଡ଼େ ଟିକେ ଯିବା ବୋଲି । ତୁମେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲୁଗା ପିନ୍ଧି ନ ।"

ମୁଁ ହସି ହସି କହିଲି, "ମଉସା ପରା ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଖାଇବାକୁ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗ ଘରକୁ ଯାଇଛନ୍ତି, କିଏ ଯିବ ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ?" ଅନୁ ମୁହଁ ଟେକି ନିଜରେ ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିଲା । କ'ଣ କହିବ ହୋଇ କିଛି ନ କହିପାରି ହସି ହସି ଚାଲିଗଲା ।

ମାଉସୀ ଆସି କହିଲେ, "ନନା, ତୁ ଚଞ୍ଚଳ ଲୁଗା ପିନ୍ଧିପକା । ସୁକାନ୍ତ ପରା କେତେବେଳୁ ବସିଛି ! ଅନୁ ତତେ କଣ କିଛି କହି ନାହିଁ ? ଯା ଶୀଘ୍ର ଲୁଗା ପିନ୍ଧିପକା ।"

ମୁଁ ମନା କରୁଥିଲି, ମାତ୍ର ଅନୁ କି ଛାଡ଼ିବା ଜନ୍ତୁ ? ତାର ଏକା ଜିଦ୍, ତମେ ଯଦି ନ ଯିବ ତା ହେଲେ ଆମେ କେହି ଯିବୁ ନି । ମୋର ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲେ ବି ଅନୁର ମନର ହରଷ ଭାଙ୍ଗି ଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା ନି । ଲୁଗା ପିନ୍ଧିଲି ।

ସୁକାନ୍ତ ବେଶ୍ ଶାନ୍ତ ଶିଷ୍ଟ ପିଲା । ମତେ ସେ ଅପା ଅପା ଡାକିବା ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଛି । ମନ୍ଦିରରୁ ଫେରିଲା ବେଳେ ଅନୁ କହିଲା, "ସୁକାନ୍ତ ବାବୁ, ଆପଣ ଠାକୁରଙ୍କୁ କଣ ଜଣେଇଲେ ?" ସୁକାନ୍ତ ହସି ହସି କହିଲେ, "ମୁଁ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଜଣେଇଲି, ହେ ଭଗବାନ ! ଆମ ନନ୍ଦାଅପାଙ୍କର ପୁଅଟିଏ ହେଉ ।" ଅନୁ ଖେଁ କରି ହସି ଉଠିଲା । ମୁଁ ବଡ଼ାଭଉଣୀଙ୍କ ପରି ପ୍ରଶ୍ରୟରେ ଭରିଲା ବଦନଠୁଁ ଅଭିନୟ କରୁଥାଏ ।

ଆମେ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ପରେ ସୁକାନ୍ତ ଜଳଖିଆ ଗଣ୍ଡେ ଖାଇ ଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ମାଉସୀ କହିଲେ, 'ସୁକାନ୍ତଟି ବେଶ୍ ଶାନ୍ତ ପିଲାଟିଏ । ଭଗବାନ କଲେ ତାକୁଇ ପୁଅ କରି ପାଇବି ।" ମୁଁ ବୁଝି ପାରିଲି । ମାଉସୀ ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କରିଛନ୍ତି ସୁକାନ୍ତକୁ ଜୁଆଇଁ କରି ପାଇବେ । ସୁକାନ୍ତ ପରି ସୁନ୍ଦର ଯୁବକଟିକୁ ସେ ଅନୁ ବରି କରି ପାଇବ, ଏଥିରେ ଆନନ୍ଦିତ କିଏ ନ ହେବ । ମାତ୍ର ମୁଁ ଆନନ୍ଦିତ ହୋଇ ପାରିଲି ନ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲି, ସୁକାନ୍ତ ଯଦି ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କ ପରି ଦଗା ଦେଇ ଦୂରେଇ ଯାଆନ୍ତି, ତା ହେଲେ·········! ଗୋଟିଏ ବଢ଼ିଲା ଝିଅକୁ ଜଣେ ଯୁବକ ସହିତ ଏତେଟା ମିଳାମିଶା କରିବାର ସୁଯୋଗ ମାଉସୀ ଦେଇ ନିଶ୍ଚୟ ଭୁଲ କରୁଛନ୍ତି ।

'ସିଏ ଏଇ ଦୁନିଆଁର ପିଚ୍ଛିଳ ପଥରେ ଥରେ ଗୋଡ଼ ବଢ଼େଇ କଚଡ଼ାଏ ଖାଏ, ଆଉ ଜଣେ ସେଇ ପଥରେ ଗୋଡ଼ ବଢ଼ଉଥିଲା ବେଳେ ସେ ତାକୁ ଟାଣି ଧରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ । ମୁଁ ମାଉସୀଙ୍କ ଆଗରେ ଏ କଥା କହିବାକୁ ପସନ୍ଦ କଲି

ନା । ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କଲି, ତାଙ୍କ ପଛରେ ଛାଇପରି ରହି ମୋର ପ୍ରାଣର ଭଉଣୀ ଅନୁକୁ ରକ୍ଷା କରିବି । ସରଳ ପିଲାଟା ଅନୁ ! ସେ କେଉଁଠୁ ଜାଣିବ ପ୍ରେମର ପଥ କେତେ ପିଚ୍ଛିଳ ।

ଅନୁକୁ ମୁଁ ପଚାରେ, "ଅନୁ ମ, ଏ ସୁକାନ୍ତ ବାବୁଟି କଏ ମ ତମର ?" ଅନୁ ଲାଜରେ ମୁହଁ ତଳକୁ କରେ । ମୁଁ ପୁଣି କହେ, "ଆଜ ସୁକାନ୍ତ ଆସନ୍ତୁ ମୁଁ କହିବି, ଏ ଲାଜକୁଳୀ ଲତାଟିକୁ ଶୀଘ୍ର ସେ ଘରକୁ ନିଅନ୍ତୁ । ନ ହେଲେ ଝୁରି ଝୁରି ସେ କଣ୍ଟା ହୋଇଯିବ ।"

ଅନୁ ଘୁଞ୍ଚିପିଟି ହୁଏ ମୋ ପାଖରୁ ପଳେଇବାକୁ । ମୁଁ ଛାଡ଼େ ନା । ସେ ଅଭିମାନ କରେ, ଆଖି ତାର ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସେ । ମୁଁ ତାର ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛି ଦେଇ କୁହେ, "ଅନୁ, ମୋ ଉପରେ ରାଗିଲୁ ?" ସେ କଥା କୁହେ ନା ।

ମୁଁ ମୁହଁ ଶୁଖେଇ କହେ, "ମୁଁ କାଲି ମଉସାଙ୍କୁ କହି ଏଠୁ ଚାଲିଯିବି । ଅନୁ, ମୁଁ ରହିଲାଠୁଁ ଯଦି ତୋର...... ।" ମୋ ମୁହରୁ ଏ କଥା ଶୁଣି ତାର ଅଭିମାନ ପାଣି ଫୋଟକା ପରି ଫାଟିଯାଏ ।

ମୋ ମୁହଁରେ ହାତ ଦେଇ କୁହେ, "ମୋର ଭୁଲ ହୋଇଛି ଅପା ।" ମୁଁ ତାକୁ ଆନନ୍ଦରେ କୋଳକୁ ଉଠେଇଆଣେ । ସେ ବି ସୁନା ପିଲାଟି ପରି ମୋ କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡ ଗୁଞ୍ଜେ ।

ଦିନେ ସକାଳେ ପୋଷ୍ଟ ପିଅନ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଦେଇଗଲା, ମୁଁ ତାକୁ ପଢ଼ୁଛି । ଛନ୍ଦା ଦେଇଛି, କେତେ କଣ ଲେଖିଛି । କେତେ ଅଭିମାନ ରାଗ ରୁଷା, "ମତେ କଣ ଭୁଲିଗଲୁ ଅପା ।

ମଉସା ମାଉସୀ ଅନୁ ଅପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଥାଇ ଏ ଅଭାଗିନୀ ଛନ୍ଦାକୁ ଭୁଲିଯାଇ ଠିକ୍ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଅପା ତତେ ମୁଁ ଭୁଲିପାରୁନି । ସକାଳେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ବହି ଖୋଲି ପଢ଼ିଲା ବେଳକୁ ତୋର କଥା ଆସି ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ନାଚି ଯାଉଛି । ମୁଁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ନ ଥିଲି ଅପା, ତୁ ମତେ ଭୁଲିଯିବୁ ବୋଲି । ଚାରି ଦିନ ସକାଶେ କହି ଆଜକୁ ପନ୍ଦର ଦିନ ହେଲାଣି ସେଠି ରହିଲୁ । ଚିଠି ଖଣ୍ଡେ ବି ତ ଦେଉନୁ, ମୋ ଧନ ଅପା, ଚିଠି ଖଣ୍ଡେ ଦେବୁ ।" ଏମିତି କେତେ କଣ ଲେଖିଛି ଛନ୍ଦା । ତା କଥା ଭାବି ଆଖି ମୋର ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା । ମନ କହିଲା ଥରେ ଯାଇ କେମିତି ତାକୁ ଦେଖି ଆସନ୍ତି କି ।

ଅନୁ ଏହି ସମୟରେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା । ମୋର ଶୁଖିଲା ମୁହଁ ଦେଖି ମୋ ପାଖରେ ବସିପଡ଼ି କହିଲା, "ତମ ମନ କାହିଁକି ଆଜି ଭଲ ନାହିଁ ଅପା ?"

ମୁଁ କିଛି ନ କହି ତା' ହାତକୁ ଛନ୍ଦା ଦେଇଥିବା ଚିଠି ଖଣ୍ଡ ବଢ଼େଇ ଦେଲି । ସେ ଚିଠିଟି ଆମୂଳଚୂଳ ପଢ଼ିସାରି ଫେରେଇ ଦେଇ କହିଲା, "ଛନ୍ଦା ତମକୁ ଖୁବ ଭଲପାଏ, ନୁହଁ ?"

ମୁଁ ତାକୁ ଗେଲକରି କହିଲି, "ଠିକ୍ ତମରି ପରି ଅନୁ ।" ସେ ମୋ ମନକୁ ଭୁଲେଇ ଦେବାପାଇଁ କହିଲା, "ଅପା ମ. ଆଜି ସମୁଦ୍ର କୂଳଆଡ଼େ ବୁଲିଯିବା ?" ମୁଁ ତା' ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ହସିଲି । ସେ ନାଚରେ ଉଠି ଯାଉଥିଲା, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଡାକିବାରୁ ମୋ କତିରେ ଆସି ଠିଆ ହେଲା ।

ମୁଁ କହିଲି, "ସୁକାନ୍ତ ବାବୁଙ୍କୁ କହିଛ ତ ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ଯିବାପାଇଁ ?"

ଗୋରା ଟକଟକ ମୁହଁଖଣ୍ଡି ଲାଜରେ ରଙ୍ଗା ପଡ଼ିଗଲା । ସେ କିଛି ନ କହି ହସି ହସି ଚାଲିଗଲା ।

ଉପର ଓଳି ସୁକାନ୍ତ ଆସି ଜିଦ୍ ଲଗେଇଲା, "ଅପା, ଚାଲ ସମୁଦ୍ର କୂଳଆଡ଼େ ।" ଯେତେ ମନା କଲେ ବି ସେ ମାନିଲା ନ । ସବୁ ବୁଝିପାରିଲି । ଅନୁ ନିଜେ ମତେ ନ କହି ସୁକାନ୍ତକୁ ମତେ ଡାକିବାକୁ ପଠେଇଛି । ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ହଁ କଲି । ସୁକାନ୍ତର ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନ ସରେ । ସେତେବେଳକୁ ଅନୁ ଲୁଗାପଟା ପିନ୍ଧି ବସିଥାଏ । ମୁଁ ଶୀଘ୍ର ଲୁଗା ପିନ୍ଧି ବାହାରି ପଡ଼ିଲି ।

ରିକ୍ସା ଯାଇ ଲଗିଲା ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ । ଆମେ ସମସ୍ତେ ରିକ୍ସାରୁ ଓହ୍ଲେଇ ବାଲିରେ ଯାଇ ବସିଲୁ । ସୁକାନ୍ତ ଘାରି ପିଲାଲୋକ । ସେ ଗୋଟାଏ ବାଦାମଭଜା ଦୋକାନଠାରୁ କିଛି ବାଦାମଭଜା କିଣି ମତେ ଓ ଅନୁକୁ ଯାଚିଲେ । ମୁଁ ମନାକଲି; ମାତ୍ର ସେ କଣ ସହଜରେ ଛାଡ଼ୁଛନ୍ତି, ବାଧ୍ୟ ହୋଇ କିଛି ଖାଇଲି ।

ଉପରେ ସୁନୀଳ ନିର୍ମଳ ଆକାଶ, ତଳେ ନୀଳ ସାଗର । ଊର୍ମିପରେ ଊର୍ମି ଆସି କୂଳରେ ମୁଣ୍ଡ ପିଟୁଥାଏ । ସେଇ ଆଡ଼େ ଏକ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଚାହିଁ ରହିଥାଉ ଆମେ । ଆଖି ଦିନା ଥାଏ ସେଇ ନୀଳ ସାଗରର ତେଉ ଉପରେ, କିନ୍ତୁ ମାନସ ପଟରେ ଦେଖା ଯାଉଥାଏ ବିଗତ ଜୀବନର ଏକ ଅଭୁଲା ସ୍ମୃତି । ଏଇମିତି, ଏଇ ବାଲି ଉପରେ ବସିଥିଲୁ ଆମେ ତିନି ଜଣ । ସୁଧୀରବାବୁ, ମୁଁ ଆଉ ଛନ୍ଦା । ସେ ଦିନ ଆଉ ଆଜି ଭିତରେ କେତେ ତଫାତ୍ । ଦୁନିଆଁ ବଦଳିଛି, ସୁଧୀରବାବୁ ବଦଳିଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ······। ଆଖି

ମୋର ହୃଦ ଛଳଛଳ ହେଲା । ସେ ଦିନ ଯଦି ମୁଁ ଜାଣିଥାନ୍ତି ସୁଧୀର-ବାବୁଙ୍କ ପରି ଦେବତାଙ୍କ ଭିତରେ ବି ଶଇତାନ ଅଛି ବୋଲି ତା ହେଲେ ମୋର କଣ ଆଜି ଏ ଅବସ୍ଥା କେବେ ହୋଇଥାନ୍ତା ! କିଏ କହିବ ସୁକାନ୍ତ ବି ଦିନେ ଓଲଟି ନ ପଡ଼ିବେ । ସୁକାନ୍ତ ଯଦି ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ପରି ହୁଅନ୍ତି, ତା ହେଲେ ବିଚରା ଅନୁ…… । ନାଁ, ନାଁ ଅନୁକୁ ମୁଁ ଏ ପଥରେ ବେଶୀ ଦୂର ଆଗେଇବାକୁ ଦେବି ନ ।

—ଅପା!

....

ଅପା ମ !

ମନ ପକ୍ଷୀ ମୋର ଖସି ପଡ଼ିଲା ଭାବନା ରାଜ୍ୟରୁ । କହିଲି, "କଣ କି ଅନୁ ?"

ଅନୁ ହସି ହସି କହିଲା, "ଜାଣିଲେ ସୁକାନ୍ତବାବୁ, ଅପା ମୋତେ ରାଜି ହେଉ ନ ଥିଲା ଆସିବାକୁ । କିନ୍ତୁ ଏଠି ସେ ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବାରେ ଏତେ ତନ୍ମୟ ଯେ, ଡାକିଲେ ବି ଶୁଭୁ ନ ।"

ସୁକାନ୍ତ ବି ହସି ହସି ଯୋଡ଼ିଲେ, "ଅପା ଆଉ ଶୋଇ ପଡ଼ି ନ ଥିଲେ ତ ଅନୁ ?"

ସୁକାନ୍ତଙ୍କର ଏ କଥାରେ ମତେ ଭାରି ହସ ମାଡ଼ିଲା । କହିଲି, "ସତେ ମ ସୁକାନ୍ତବାବୁ, ଏ ଯେଉଁ ଶିରି ଶିରିଆ ପବନ ନା, ଆଖି ମାଡ଼ି ପକଉଛି । ଚାଲ ଘରକୁ ଯିବା ।"

ସମସ୍ତେ ଉଠିଲୁ । ଆମକୁ ଘରେ ପହଞ୍ଚେଇ ଦେଇ ସୁକାନ୍ତ ଚାଲିଗଲେ । ମୁଁ ଘରେ ପହଞ୍ଚି କହିଲି, "ଅନୁ, ଚାଲ

କ୍ୟାରମ୍ ଖେଳିବା । ଅନୁ କହିଲା, "ତମକୁ ପରା ଏମିତି ନିଦ ମାଡ଼ିଲା ଯେ ତମେ ବାଲିରେ ଢୁଳାଉ ଥିଲ, ଆଉ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବା ବେଳକୁ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ?"

ମୁଁ ହସି ହସି କହିଲି, "ନାଁ ଲୋ ଅନୁ, ସତରେ କଣ ମତେ ନିଦ ମାଡୁଥିଲା । ମୁଁ ଯଦି ଟିକେ ମିଛରେ ଛଳନା କରି ନ ଥାନ୍ତି, ତମର ଖୁସି ଗପ ସପ କଣ କେବେହେଲେ ଜମି ପାରିଥାନ୍ତା ।"

ଅନୁ ଲଜ୍ଜିତା ହୋଇ ଉଠି ପଳେଇଲା ମୋ କତିରୁ ।

ଦିନେ ଦିନେ ମୋ ପେଟକୁ ଚାହିଁଲେ ମୁଁ ନିଜେ ଚମକିପଡ଼େ । ଆଉ ମାସ ଗୋଟାଏ ପରେ ମୁଁ ହେବି ଜନନୀ । ଏଣିକି ଦେହ ମୋର ପ୍ରାୟ ସବୁବେଳେ ଅସୁସ୍ଥ ରହୁଛି । ଦେହଟା କମିତି କସ କସିଆ ଲାଗୁଛି ସବୁବେଳେ । ଭଲ ଜିନିଷଟିଏ ଦେଖିଲେ ପାଟିରୁ ଲାଳଗଡ଼େ, କିପରି ଟିକେ ମିଳନ୍ତା କି ସେଥିରୁ !

ମଞ୍ଜୁସା ମାଉସୀ ମନ ଜାଣି ସବୁ କିଛି ଯୋଗାଡ଼ ଥାଆନ୍ତି । ବାପା ଦି' ତିନି ଥର ଆସି ଗଲେଣି । ବୋଉ ବି ଥରେ ଆସି ଗଲାଣି । ଛୁଆକୁ ସାଙ୍ଗରେ ଆଣି ନ ଥିଲେ । ଛୁଆ ମା'ମୁ ଘରକୁ ଯାଇଥିଲା ।

ବାପା ମଞ୍ଜୁସାଙ୍କୁ କହୁଥିଲେ, "ପିଲାଟି ହୋଇଗଲେ ତାକୁ ଅନାଥ ଆଶ୍ରମରେ ଛାଡ଼ିଦେବା । ମାସକୁ ମାସ ଟଙ୍କା ପଠାଉଥିବା ସେଇଠି ସେ ବଢ଼ିବ ।" ତା ପରେ ମତେ ଗାଁକୁ ନେଇ ଯାଇ ଏକଥା ଲୁଚେଇ ବାହାଘର କରିଦେବେ ।

ମୁଁ ଏ କଥା ଶୁଣି ବୋଉକୁ ଏକୁଟିଆବେଳେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲି, "ବୋଉ ଲୋ, ମୁଁ ଯଦି ତୋର ଝିଅଟାଏ ନ ହୋଇ ପୁଅଟାଏ ହୋଇଥାଆନ୍ତି, ତୁ କ'ଣ ମତେ ଘରୁ ତଡ଼ି ଦେବାକୁ

କେବେ ହେଲେ କହନ୍ତୁ ? ମୁଁ ଆଉ ବିବାହ କରିବି ନି ବୋଉ । ମୁଁ ଜାଣି ଶୁଣି ଗୋଟିଏ ସରଳ ଯୁବକକୁ ଠକେଇ ପାରିବି ନି । ପିଲାବେଳେ କେତେ ଅଳିଅଳି ମୋର ତୁ ରଖିଛୁ । ଆଜି ମୋର ଏଇ ଅଳିଟିକ ରଖ ବୋଉ ।" ଆଉ କହିପାରିଲି ନି । ମୋର ଦୁଇ ଗଣ୍ଡ ଦେଇ ଦେଇ ବହିଗଲା ଦି ଧାର ଲୁହ ।

ବୋଉ ମତେ କେତେ ବୁଝାଏ । କହେ, "କେତେ ଦିନ ଏମିତି ରହିବୁ ଲୋ ନନ୍ଦ । ଝିଅ ଜନମ ପର ଘରକୁ ।" ମୁଁ ଏକା ଜିଦ୍ ଧରେ, "ମୁଁ ଆଉ ବିବାହ କରିବି ନି ।"

ବୋଉ ଚାଲିଗଲା । ଯେଉଁଦିନ ଠାରୁ ଏ କଥା ଶୁଣିଲି, ସେ ଦିନଠାରୁ ଆଉ ମତେ କିଛି ଭଲ ଲାଗିଲା ନି । ସୁକାନ୍ତ ଆସିଲେ ଅନୁ, ସୁକାନ୍ତ ଓ ମୁଁ ହସ ଖୁସିରେ ସମୟ କଟେଇ ଦେଉଁ; ମାତ୍ର ସେ ଚାଲିଗଲା ପରେ ଦୁନିଆଁ ଯାକର ଭାବନା ଆସି ମୋ ଆଗରେ ଭୂତପରି ଛିଡ଼ାହୁଏ । ମୋର ବିରସ ବଦନ ଦେଖି ଅନୁ ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ଆଖିରେ ମୋ ଆଗରେ ଠିଆ ହୁଏ । ମୋ ଦୁଃଖ ସେ ମୋଟେ ସହିପାରେ ନି । ନାନା କଥା କହି ମୋ ମନ ଭୁଲେଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ । ନିଆଁ ଲଗା ମନ ନ ଭୁଲିଲେ ବି ମୁଁ ଟାଣିଓଟାରି ମୁହଁରେ ହସ ଫୁଟାଏ । ଅନୁ ଖୁସି ହୁଏ ।

ଦିନେ ଦିନେ ଭାବେ, ଯେଉଁ ପିଲାଟି ମୋ ଗର୍ଭରୁ ଆସିବ, ଦୁନିଆଁ ତାକୁ କି ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବ ? ଦୁନିଆଁ ତାକୁ ଦେଖି ନାକ ଟେକିବ ନି ତ ଘୃଣାରେ ? ବଡ଼ ହେଲେ ମୁଁ ତାର ବାପର କି ପରିଚୟ ଦେବି ? ସେ କ'ଣ ବଡ଼ ହେଲେ ମତେ କ୍ଷମା ଦେଇ ପାରିବ ? ପ୍ରଶ୍ନର ପାହାଡ଼ ଆସି ଠିଆ ହୁଏ ମୋ ଆଗରେ ।

ଗୋଟିକର ସୁଦ୍ଧା ସମାଧାନ କରିପାରେ ନା ମୁଁ । ଭାବେ ଆଜ ଯଦି ସୁଧୀରବାବୁ ମତେ ବିବାହ କରିଥାନ୍ତେ, ଏ ବିପଦଗୁଡ଼ା କଣ ମୁଁ କେବେ ହେଲେ ଏତେ ଦୁଃଖରେ କଟାଉଥାନ୍ତି । ସୁଧୀରବାବୁ ଗୋଟିଏ।କ ତୁଳସୀ ହେଇ ସେଇ ଇଂଜିନିୟରବାବୁଙ୍କ ଝିଅ ସମ୍ଭବତ ବେଶ୍ ଖୁସିରେ କାଳ କଟାଉଥିବେ । ଘୃଣାକ୍ଷରରେ ବି ମୋ କଥା ମନେ ପକାଉ ନ ଥିବେ । ଆଖିରେ ମୋର ଲୁହ ଟଳ ମଳ ହୁଏ । କୋହ ଉପରେ କୋହ ଆସେ । ମାଉସୀ ବୁଝାନ୍ତି, ମଉସା ବୁଝାନ୍ତି । ଅନୁ ସ୍ୱର ପକାଏ ।

ସେଇ ଦିନଟି ଆସିଲା । କି ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେ ଭଗବାନ ! ମୃତ୍ୟୁ ବରଂ ଶ୍ରେୟସ୍କର । ଭାବିଲି ମରିଯିବି ବୋଧେ । କେତେ-ବେଳେ ମୁଁ ମୂର୍ଚ୍ଛା ହୋଇଯାଇଛି ଜାଣି ନା । ଚେତା ହେଲା ବେଳକୁ ଦେଖିଲି ଜଣେ ଡାକ୍ତରାଣୀ ମୋ କୋଳପାଖରେ ପିଲାଟିକୁ ଧରି ଛିଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି । ମନ ଉଠିଲା ଦେଖିଲି ହେବା ଜାଣିବାକୁ କଣଟିଏ । ପଚାରିଲି ଆଖିରେ ସ୍ୱୀକୃତି ରଖିଲି ଡାକ୍ତରାଣୀଙ୍କୁ । ସେ ଜାଣିପାରି କହିଲେ ଝିଅଟିଏ । ସ୍ୱସ୍ତି ଜର ଲାଗିଲା ମତେ । ଝିଅଟା, ଯାହାକୁ ମୁଁ ଭୟ କରିଥିଲି । ହତଭାଗିନୀ ବିଚରା ମାଆଜୀବନ ମୋରି ପରି ହନ୍ତସନ୍ତ ହେବ ! ଯାହାର ବାପା ନାହିଁ, ତାକୁ ବା କିଏ ବିଭା ହେବ ? ଏହି ସମୟରେ ପିଲାଟି କୁଆଁ କୁଆଁ ରାବ କରି ଉଠିଲା । ଅନ୍ ଗରମ ପାଣି କରେଇଏ ଆଣି ଡାକ୍ତରାଣୀଙ୍କୁ ଦେଲା । ମାଉସୀ ଆସି ଝିଅକୁ ଧରିଲେ ।

ଡାକ୍ତରାଣୀ ଚାଲିଗଲେଣି, ମାଉସୀ ପିଲାଟିକୁ ଧରିଥାନ୍ତି । ମୁଁ ଖଟିଆ ଉପରେ ଶୋଇଥାଏ । ଅନୁ ହସି ହସି ଆସି ମୋ ପାଖରେ ବସିଲା । ମୁଁ କହିଲି, "ଝିଅଟିଏ ଅନୁ ।" ଆଖିରେ

ମୋର ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ହେଲା, "ମୁଁ ତାକୁ ଧର୍ମଝିଅ କରିନେବି ଅପା, ହବ ଟି ?"

ମୁଁ କହିଲି, ଖାଲି ଝିଅ କରି ନେଲେ ହେବ ନା ଅନୁ, ତାକୁ ଦୁଧ ଦେବଟି ?"

ଅନୁ ଲାଜରେ ଉଠି ମୋ ପାଖରୁ ପଳେଇଗଲା । ସ୍ୱା ମଧ୍ୟରେ ମାସଟିଏ ଗଡ଼ିଯାଇଛି । କୁଲୁକୁଲିଆ ମୋଟାମୋଟି ଗୋରା ତକତକ ସୁନ୍ଦର ଝିଅଟି । ଏକୋଇଶା ଦିନ ଅନୁ ନାଁ ଦେଇଥାଏ ଡଲି ।

ଡଲି ସବୁବେଳେ ଅନୁ ପାଖରେ । ଥାଏ ଅନୁ ତାକୁ ଧରି ବୁଲୁଥାଏ ସବୁବେଳେ । ଖିଦେ ହେଲେ ଶୋଇ ହଏ ନ ଟଳେ । ମୋଠାରୁ ଦୁଧ ସେ ଖାଏ ନା । ଡାକ୍ତରଙ୍କ ବରାଦରେ ଗୋଟେ ପ୍ରକାର ଔଷଧ ସେ ଦୁଧ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଖାଏ । ଏଣୁ ମତେ ସେ ମୋଟେ ଖୋଜେ ନା ।

ଦିନେ ଦିନେ ଏକୁଟିଆ ମୁଁ ଡଲିକୁ ଧରିଥିଲା ବେଳେ ଭାବେ ତଣ୍ଟି ଚିପି ମାରିଦେବି । ବିଚରା କାନ୍ତିକ ମୋ ପାପର ଭାଗୀ ହୋଇ ସାରା ଜୀବନ ଦୁଃଖ ପାଇବ ! କିନ୍ତୁ ହାତ ଯାଏ ନା । ଲେଉଟି ଆସେ । ଡଲି ଜାଣିପାରିଲା ପରି କାନ୍ଦିଉଠେ । ଅନୁ ଯାହା କାମ କରୁଥାଏ ଛାଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ଆସେ । ଡଲିର କାନ୍ଦ ସେ ମୋଟେ ସହିପାରେ ନା ।

ଦିନେ ବାପା ମଉସାଙ୍କ ପାଖକୁ ଖଣ୍ଡେ ଚିଠି ଦେଲେ ଯେ; ଗୋଟିଏ ଭଲ ପାତ୍ର ମିଳିଛି । ମୁଁ ତାକୁ ବାଛିଆ ବାଛି କରି ନନ୍ଦା ଉତ୍ସବରେ ମଙ୍ଗେଇଛି । ଏଣୁ ତାକୁ ବୁଝା ସୁଝି କରି ଏଠିକୁ ପଠେଇ ଦିଅ । ତା ଝିଅକୁ ଅନାଥ ଆଶ୍ରମରେ ଛାଡ଼ିଦେବ । ମାସକୁ ମାସ ମୁଁ ଟଙ୍କା ପଠେଇବି ।

ମଉସା ମାଉସୀଙ୍କ ଠାରୁ ବାପାଙ୍କ ଚିଠି କଥା ଶୁଣିଲି । ଛାତି ମୋର ଫାଟିଗଲା ପରି ଲାଗିଲା । କୁଳୁକୁଳିଆ ଡଲି ହାତ ବଢ଼େଇ କାନ୍ଦୁଛି । ତାକୁ ଛାଡ଼ି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଯୁବକର ହାତ ଧରିବାକୁ ବିବେକ ମନା କଲା । ମୁଁ ମାଉସୀଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଧରି ବିବାହ କରିବାକୁ ମନା କଲି । ମାଉସୀ ବହୁତ ବୁଝାଇଲେ । କହିଲେ, "ଝିଅ, କେତେ ଝିଅଙ୍କ ଜୀବନରେ ଏ ଘଟଣା ଘଟୁଛି । କେହି ଜାଣିବେ ନ ଏ କଥା । ତୁ ପୁଣି ଘର ଦ୍ୱାର କରି ସୁଖରେ ରହ୍ । ପଛ କଥାକୁ ଗୋଟିଏ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ପରି ଭୁଲିଯା । ତୁ ଗୋଟାଏ ଡଲି ପାଇଁ ବିକଳ ହେଉଛୁ, କେତେ ଡଲି ତୋ କୋଳକୁ ଆସିବେ । ସେତେବେଳେ ଇଚ୍ଛା କରେ ଏ ଡଲିଟିକୁ ବି ତୁ ଅନାଥ ଆଶ୍ରମରୁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଭୁଲେଇ ନେଇଯାଇ ପାରୁ । ମୋ କଥା ମାନ ଝିଅ । ଅବୁଝା ହ ନା । ତୋରି ଭଲ ପାଇଁ, ତୋରି ସୁଖ ପାଇଁ ଆମେ ଭାବୁଛୁଁ ।"

ଅନୁ କାନ୍ଦକାନ୍ଦ ତାର ଆଖି ଫୁଲି ଯାଇଥାଏ । ସେ ଚାହୁଁ ନ ଥାଏ ଡଲିକୁ ତା କୋଳରୁ କେହି ନେଇ ଯାଆନ୍ତୁ ବୋଲି ।

ଚିଠି ଆସିବାର ଦୁଇ ଦିନ ପରେ ମଉସା କହିଲେ, "ଆଜି ଶୁଭଦିନ ଅଛି । ଡଲିକୁ ନେଇ ଅନାଥ ଆଶ୍ରମରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଆସିବା ।" ସେ ଡଲିକୁ ମୋ ପାଖରୁ ନେଇଗଲେ । ସତେ ଯେପରି ମୋ କଲିଯାଟା କିଏ କାଟି ନେଇ ଗଲାପରି ଲାଗିଲା । ବୁଲି ଚାହିଁଲି ନ । କାଳେ ତାକୁ ଦେଖିଲେ ଛାଡ଼ି ପାରିବି ନ । ପରେ କ'ଣ ହେଲା ମୁଁ ଜାଣି ନ । ଆଖି ଖୋଲିଲା ବେଳକୁ ଦେଖିଲି, ମୋ ମୁଣ୍ଡରେ ପାଣି ଢାଳିଥିବାରୁ ମୁଁ ଜଡ଼ବୁଡ଼୍ ଓଦା ହୋଇଛି । ଅନୁ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ବସି

ସୁକୁ ସୁକୁ ହୋଇ କାନ୍ଦୁଛି । ମାଉସୀ ମୋତେ ପୋଛୁ ଦେଉଛି । ମୁଁ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲି, "ମାଉସି, ମୋ ଡଲିକୁ ଛଡ଼ାଇ ନେଇଗଲ ! ଅନୁ, ତମେ ସବୁ ଡଲିକୁ ଏତେ ଭଲପାଅ, କେମିତି ଛାଡ଼ିଲ ତାକୁ ।" ଅନୁ ଏ କଥା ଶୁଣି ଖେ, ଖେ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ିଲା ।

ସେ ଦିନ ଘରେ ରୋଷେଇ ବାସ ବନ୍ଦ । ସମସ୍ତେ କାନ୍ଦୁଥାନ୍ତି । ମଉସା ଡଲିକୁ ଅନାଥ ଆଶ୍ରମରେ ଛାଡ଼ି ଫେରି ଆସିଲେ । ମୁଁ ମଉସାଙ୍କୁ କୁଣ୍ଢେଇ ପକେଇ କହିଲି, "ମଉସା ମୋ ଡଲିକୁ ନେଇ କେଉଁଠି ଛାଡ଼ିଲ ? ମତେ ଟିକେ ସେଇଠିକୁ ନେଇଚାଲ । ମୁଁ ଟିକେ ଖାଲି ତାକୁ ଦେଖି ଆସିବି ।" ମଉସା ମତେ ବୁଝେଇଲେ, "ପାଗଳୀଟାଏ ତୁ ମା ! ଡଲି ତ ତୋର କୁଆଡ଼େ ଚାଲି ଯାଇ ନି । ଅନାଥ ଆଶ୍ରମରେ ଛୋଟ ପିଲାଙ୍କ ଯତ୍ନ ନେବାକୁ ଅନେକ ଧାଈ ଅଛନ୍ତି । ମାସକୁ ମାସ ଆମର ଟଙ୍କା ଯିବ । ତାର କିଛି ଅସୁବିଧା ହେବ ନି, ତୁ ଥୟ ଧର ।"

ରାତିରେ ମୋତେ ମୋଟେ ନିଦ ହୁଏ ନି । ଡଲିକୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖି ଚଳଚଳେଇ ଚିତ୍କାର କରଉଠେ । ମଉସା ମାଉସୀ ଆସି ପୁଣି ବୁଝାନ୍ତି । ଅବୁଝା ମନ ମୋର ମୋଟେ ବୁଝେ ନି । କେମିତି ବା ବୁଝିବ । ଯାହାକୁ ନିଜର ରକ୍ତ ଦେଇ ଗଢ଼ିଛି, ତାକୁ ଛାଡ଼ି ବା ମୁଁ କପରି ରହିବ !

ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ପ୍ରତି ମୋର ଘୃଣାଭାବ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । କେବଳ ସୁଧୀରବାବୁ ନୁହଁନ୍ତି, ସାରା ପୁରୁଷ ଜାତିଟା ବିରୁଦ୍ଧରେ ମୋର ମନଟା ବିଦ୍ରୋହ କରି ଉଠିଲା । ଭାବିଲି, ବାପା ଯାହାଙ୍କ

ସନ୍ଧିତ ମୋର ବିବାହର ଲଗେଇଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ସେ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ଭଳି କୌଣସି ଝିଅକୁ ଯେ ନ ଠକିଥିବେ, ଏହାର ପ୍ରମାଣ କ'ଣ ? ଠକ ହୁଅନ୍ତୁ ସେ । ନାରୀର କୋମଳତାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ଏଇ ବିଶ୍ୱାସଘାତକ ପୁରୁଷ ଜାତି ଯଦି ତାକୁ ଠକି ତାର ସର୍ବସ୍ୱ ଲୁଟିକରି ନର୍କକୁ ଠେଲି ଦେଇ ପାରନ୍ତି, ତେବେ ନାରୀ କାହିଁକି ପୁରୁଷକୁ ଠକିବାର ସୁଯୋଗ ହାତରେ ପାଇ ଚୁପ୍ ବସିବ । ନା, ମୁଁ ବିବାହ କରିବି । ପଛକଥା ଗୁଡ଼ାକ ଗୋଟିଏ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ଭଳି ଭୁଲିଯାଇ ସୁଖରେ ଘରଦ୍ୱାର କରିବି । ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତୁ, ସମୟ ପଡ଼ିଲେ ନାରୀ ବି ନୃଶଂସ ହୋଇପାରେ, ତାର କୋମଳତା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଆସେ କଠୋରତା । କିନ୍ତୁ ମନ ଦବିଯାଏ । ଯଦି ସ୍ୱାମୀ ପରେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ, ସେ ଯାହାକୁ ବିବାହ କରିଛନ୍ତି ସେ ଆଗରୁ କଳଙ୍କି ହୋଇସାରିଛି, ତେବେ..................ତେବେ କ'ଣ ହେବ ???

ଦିନ ଦଶ ପରେ ମୁଁ କଟକ ଚାଲି ଆସିଲି । ଛଦାର ଆନନ୍ଦ ଦେଖେ କିଏ । ପୂର୍ବସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ମୁଁ ହରାଇଥାଏ । ବାପାଙ୍କର ମୋ ପ୍ରତି ଆଗରୁ ଥିବା ରାଗରାଗ ପ୍ରକୃତି ଏବେ ଆଉ ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ସବୁଯାକ ସ୍ନେହ ଯେପରି ମୋ ଉପରେ ଅଜାଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ୁଛି । ବୋଉ ମତେ ଧରି ଅନେକ ସମୟରେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହେ, “କେତେ ଦିନ ମୋର କୋଳରେ ଅଳଝଳି କରି କଟେଇ-ଦେଇଥିଲୁ ଲୋ ନନ୍ଦି, ଏଥରକ ତୋ ଘର ତୁ ମନ୍ଦାଇଲୁ ।” ବୋଉର କୋହ ଉଠେ, ସେ କାନ୍ଦେ । ମୁଁ ବୁଝିପାରେ ବୋଉ ମୋର ବିଭାଘର କଥା କହୁଛି ।

ବୋଉ କହେ, “ମନୋଜଟି ବେଶ୍ ଶାନ୍ତ ଶିଷ୍ଟ ପିଲାଟିଏ । କଟକରେ ଓକିଲାତି କରେ । ଦେଖିବାକୁ ଯେମିତି ଗୁଣର ବି

ସେମିତ । ମା'ଟିଏ ପୁଅଟିଏ । ଆଉ କେହି ନାହାନ୍ତି । ଗାଁରେ ବି ଜମିବାଡ଼ି ଅନେକ । ତୁ ସୁଖରେ ରହିବୁ ଲୋ ମଧୁ । ବାଦବାଉ ଏଥିରେ କ'ଣ ଅଛି !"

ବୋଉର ଏ କଥା ଶୁଣି ମନେ ମନେ ଭାବେ ବୋଉକୁ କହିଦେବି, ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କୁ ବି ଦିନେ କହିଥିଲି ଭାରି ଶାନ୍ତ ଶିଷ୍ଟ ସୁଧୀର ପିଲାଟିଏ ବୋଲି । କେହି ସୁଧୀର ନୁହଁନ୍ତି ଲୋ ବୋଉ, କେଳ ଫଣ୍ଡଲେ ସମସ୍ତେ ଫଣାଟେକି ଦଂଶନ କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୁହଁ ଖୋଲି କିଛି କହି ପାରିଲି ନି ।

ବାପା ଦିନେ ଆସି ବୋଉକୁ କହିଲେ, "ହେଇ ଶୁଣୁଛ, ମନୋଜ ଆଉ ତାଙ୍କ ବୋଉ ଆଜି ବୋହୂ ଦେଖିବାକୁ ଆସିବେ ସଂଧ୍ୟା ବେଳକୁ ।" ସତକୁ ସତ ସେ ଦିନ ସଂଧ୍ୟା ବେଳକୁ ମନୋଜ ବାବୁ ଓ ତାଙ୍କ ବୋଉ ଆସିଲେ ମତେ ଦେଖିବାକୁ । ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଲୁଚି ଛାଣୁଥାଏ । ବୋଉ ଆଗରୁ ଭଲ କରି ମୋ ମୁଣ୍ଡ ବାନ୍ଧି ଦେଇଥାଏ । ମନୋଜବାବୁଙ୍କ ବୋଉଙ୍କ ଗୋଡ଼ଧୂଳି ନେଲି । ବୁଢ଼ୀଙ୍କ ଦେହରେ କି ତେଜ ଥିଲା କେଜାଣି ମନେ ମନେ ଭାବିଲି ତାଙ୍କ ପବିତ୍ର ଦେହକୁ ମୁଁ କଳଙ୍କିମା ଛୁଇଁ ପାପ କରୁଛି । ବିଧବାଙ୍କ ଦେହରେ ଧଡ଼ି ପଡ଼ି ନ ଥିବା ଧଳା ଲୁଗା । ବୁଢ଼ୀ ଭାରି ସ୍ନେହୀ । ସେ ମୋତେ କୋଳକୁ ଉଠେଇନେଇ ସ୍ନେହରେ ମୋ କପାଳରେ ଚୋକ ଦେଲେ । ମୁଁ ତାଙ୍କ ମନକୁ ଭାରି ପାଇଥାଏ । ସେ ବୋଉକୁ କହିଲେ, "ଜାଣିଲ ସମୁଦୁଣୀ, ମୁଁ ନନ୍ଦାକୁ ବୋହୂ କରି ନେବି । ସେ ଆଜଠୁ ମୋର ବୋହୂ ହୋଇ ତମରି ଘରେ ରହିଲା । ଆସନ୍ତା ମାସର ପହିଲା ତାରିଖରେ ବାହାଘର କରି ନେବି ।"

ବୁଢ଼ୀ ଜଳଖିଆ ଖାଇଲା ବେଳେ ମତେ ଓ ଛନ୍ଦାକୁ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଖାଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ କଲେ । ମୁଁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ବସିଲି । ସେ ତାଙ୍କ ହାତରେ ମତେ ଖୁଆଇ ଦେଲେ । ତାଙ୍କର ମୋ ପ୍ରତି ସ୍ନେହ ଦେଖି ମୋର ମୁଣ୍ଡ ତାଙ୍କ ଆଗରେ ନଇଁଗଲା, ଇଚ୍ଛା ହେଲା ନ ତାଙ୍କୁ ଠକିବାକୁ । କହିଦେବି, ମୁଁ ଆଗରୁ ଜନନୀ ହୋଇ ସାରିଛି । ମୁଁ ପତିତା, କିନ୍ତୁ ମୁହଁ ଖୋଲିଲା ନି ।

ବାପା ଆସି କହିଗଲେ, "ନନ୍ଦା ହାତରେ ଜଳଖିଆ ପଠେଇ ଦିଅ ମୋ ଘରକୁ । ସେଠି ମନୋଜ ବସିଛନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବେ ।" ମୋ ମନ ମୋଟେ ହେଲା ନି ଏମିତି ଅଭିନୟ କରିବାକୁ ।

ବୋଉ ଠେଲି ଠେଲି ପଠେଇଲା । ଗୋଟିଏ ପ୍ଲେଟରେ ଜଳଖିଆ ଧରି ଯାଇ କବାଟ ପାଖରେ ଅଟକି ଗଲି । ସେ ମୁଣ୍ଡଟେକି ମତେ ଚାହିଁଲେ । ବାପା ତାଙ୍କ ନିକଟରେ ବସିଥାନ୍ତି । ବାପା ମୁଁ ଲାଜ କରୁଥିବାର ଦେଖି ଡାକିଲେ । ମୁଁ ଧୀରେ ଯାଇ ଟେବୁଲ ଉପରେ ପ୍ଲେଟଟି ଥୋଇ ପଳେଇ ଆସିଲି । ଗୋଡ଼ ହାତ ମୋର ଥରୁଥାଏ ଗୋଟିସୁଦ୍ଧା ।

ଗୋରା ତକତକ ଚେହେରା ତାଙ୍କର, ଦେଖିବାକୁ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର । ପୋଷାକ ପରିଚ୍ଛଦରେ ମୋଟେ ଆଡ଼ମ୍ବର ନାହିଁ । ସେ ପିନ୍ଧିଥାନ୍ତି ଖଣ୍ଡେ ଧୋତି, ଆଉ ଖଣ୍ଡେ ଧଳା ଓ୍ବଲକଟ୍ ସାର୍ଟ୍ । ଗୋଡ଼ରେ ହଳେ ଚପଲ, ବାସ୍ ସେତିକି । ତାଙ୍କର ସେହି ନିରାଡ଼ମ୍ବର ଚେହେରା ଦେଖିଲେ ଆପେ ଆପେ ମୁଣ୍ଡ ଭକ୍ତିରେ ନଇଁ ଆସିବ ।

ସେ ଏକୁଟିଆ ଖାଇଲେ ନି, ଛନ୍ଦାକୁ ଡାକି ନିଜ ପାଖରେ ବସେଇ ଖୋଇଲେ । ଖିଆପିଆ ପର୍ବ ସରିଲା ପରେ ସେମାନେ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ । ବୁଢ଼ୀ ଗଲାବେଳେ ତାଙ୍କ ବେକରୁ କାଢ଼ି

ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ସୁନାହାର ମୋ ବେକରେ ପିନ୍ଧାଇ ଦେଲେ । ବୋଉକୁ କହିଲେ, "ମୋ ବୋହୂ ତମ ଘରେ ରହିଲା ସମ୍ମୁଦୁଣୀ, ଆର ମାସ ପ୍ରଥମ ତିଥିରେ ମୋ ଘରକୁ ନେଇଯିବ ।" ମୁଁ ମନା କରୁଥିଲି ପିନ୍ଧିବାକୁ ସେ ହାରକୁ; କିନ୍ତୁ ସେ ବାଧ କଲେ, "ମୋ ସ୍ନେହ କଣ ତୁ ଭାଙ୍ଗି ଦେବୁ ବୋହୂ ?"

ବାଧ୍ୟ ନ ହୋଇ ବି ମୁଁ ତାଙ୍କର ବୋହୂ ହେଇ ସାରିଥିଲି । ସେ ଗଲାବେଳେ ଆଉ ଥରେ ମତେ ଗେଲ କରି ଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ସତେ ଯେପରି ମୁଁ ତାଙ୍କର ଠିକ ଝିଅଟିଏ ।

ମନୋଜ ବାବୁଙ୍କ ବୋଉ ତାଙ୍କର ସ୍ନେହ ଦେଇ ମତେ କିଣି ନେଇ ଗଲେ । ବୋଉ ବାପାଙ୍କ ମୁହଁରେ ମନୋଜ ବାବୁ ଓ ତାଙ୍କ ବୋଉଙ୍କ ପ୍ରଶଂସା । ବୋଉ କହିଲା, "କେତେ ଜନମ ତପସ୍ୟା କଲେ ଏମିତି ଶାଶୁ ପାଆନ୍ତି । ଆମେ ସବୁ ବୋହୂ ହୋଇଥିଲା ବେଳେ କେତେ ଗଞ୍ଜଣା ସହି ନୁ ଶାଶୁଙ୍କ ଠାରୁ ! ସବୁ କଥାରେ ଖୁଣ୍ଟଣା । ନନ୍ଦ ଭାଗ୍ୟ ମୋର ଭାରି ତେଜ ।"

ଛନ୍ଦା ଆସି କହିଲା, "ଅପା ଲୋ, ମନୋଜ ବାବୁ ଭାରି ଭଲ ଲୋକ । ମତେ ସାଙ୍ଗରେ ଖୋଇଲେ । ମତେ ପଚାରିଲେ, ଛନ୍ଦା, ତମେ କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼ୁଛ ? ମୁଁ କହିଲି ଅଷ୍ଟମ । ସେ ଖୁସି ହୋଇ ପରା ମତେ ତାଙ୍କ ଫାଉଣ୍ଟେନ୍ ପେନ୍‌ଟା ଦେଇଛନ୍ତି । ଦେଖିଲୁ କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ପେନ୍‌ଟାଏ ।" ଛନ୍ଦା ତାର ବ୍ଲାଉଜ ବେକ ପାଖରୁ ପେନ୍‌ଟି କାଢ଼ି ଦେଖେଇଲା । ପାର୍କର୍ ପେନ୍‌ଟାଏ । ଛନ୍ଦାର ଖୁସି ଦେଖି ମନେ ମନେ ଭାରି ଖୁସି ହେଲି ।

ଦିନ କାହାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରେନି । ଏହା ମଧ୍ୟରେ ମାସ ଗୋଟିଏ ଗଡ଼ି ଯାଇଛି । ମୋର ବିବାହ ମନୋଜବାବୁଙ୍କ ସହିତ ହୋଇ ଯାଇଛି । ମଧୁଶଯ୍ୟା ରାତିରେ······ମୁଁ ଘର ଭିତରେ ଓଢ଼ଣା ଦେଇ ବସିଥାଏ । ସେ ମୋର ହାତ ଧରି ନେଇ ବସେଇଲେ ଖଟ ଉପରେ, ଦେହଟା ମୋର ଥରୁଥାଏ । ସେ ମୋର ଓଢ଼ଣା ଟେକି ଧରିଲେ । ବିଜୁଳି ବତୀର ଚୋପା ଆଲୁଅ ବିଛେଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ ଘରସାରା । ସେ ମତେ କେତେ କଥା ପଚାରିଲେ, ମୁଁ ଲାଜରେ ଆଖି ବୁଜି ବସିଥାଏ । ସେ ସ୍ନେହରେ ତାଙ୍କର କୋଳକୁ ମତେ ଆଉଜେଇ ନେଇ କହିଲେ, "ନନ୍ଦା, ତମେ ଭାରି ଲାଜକୁଳୀ । ତମେ କେତେ ଦିନ ମତେ ଏପରି ଲାଜ କରିବ ଦେଖିବି ।" ତଥାପି ମୁଁ ଆଖି ଖୋଲି ଚାହିଁଲି ନି ତାଙ୍କୁ । ସେ ରାଗ ପକେଇଲେ, ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବିକଳ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଲି । ସେ ବୋଧେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପାରିଲେ ନି । ଝରକା ଆଡ଼େ ଚାହିଁ ହାତ ବଢ଼େଇ କହିଲେ, "ଦେଖ ନନ୍ଦା, ବାହାରେ କିପରି ଚୋପା ଗୋଲ ଗାଲ ଜହ୍ନ ହସୁଛି । କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଦେଖା ଯାଉଛି । ତାଠାରୁ ଆହୁରି ସୁନ୍ଦର ତମର ଏଇ ଚୋପା ଗୋଲଗାଲ ମୁହଁଟି । ଚନ୍ଦ୍ରଠାରେ କଳଙ୍କ ଅଛି, ହେଲେ ତୁମର ଏ ସୁନ୍ଦର ଚମ୍ପା ଫୁଲିଆ ମୁହଁଟି କଳଙ୍କହୀନ ।" ସେ ଆନନ୍ଦରେ ମୋ ମୁହଁରେ ମୁହଁ ଲଗେଇଲେ ।

ମନ ମୋର ବିକଳ ହୋଇଉଠିଲା । ବିବେକ ମତେ ମନା କଲା ତାଙ୍କପରି ଦେବପ୍ରତିମ ଲୋକଙ୍କୁ ଠକେଇବାକୁ । ମୋ ଆଖିରୁ ଦି ଠୋପା ଲୁହ ଝରି ତାଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଚମକିଲା ପରି ମତେ ଛାଡ଼ି ଅଲଗା ହୋଇଗଲେ । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଚାହିଁ ରହିଲେ ମତେ ।

—ନନ୍ଦା, ତମେ କାନ୍ଦୁଛ ?

ମୋର କୋହ ଲହରେଇ ଆସିଲା । ମୁଁ କହିଁ କହିଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲି । ସେ ଆସି ମୋ ହାତକୁ ଧରି କହିଲେ, "ସତ କୁହ ନନ୍ଦା, ତମେ ଯଦି ମୋ ଛଡ଼ା ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ଭଲପାଅ କିମ୍ବା ତମର ବାପା ବୋଉ ଯଦି ତୁମର ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ମୋ ସହିତ ବିବାହ ଦେଇଥାନ୍ତି କି ମୋତେ ପାଇ ଯଦି ତୁମେ ସୁଖୀ ନୁହଁ, ତେବେ ତୁମେ ଯାହାକୁ ଭଲପାଅ ତା ସହିତ ତୁମକୁ ମୁଁ ଛାଡିଦେଇ ଖୁସି ହେବି । ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର ନନ୍ଦା, ମୁଁ ଚାହେଁ ନା କୌଣସି ଝିଅକୁ ତାର ଇଚ୍ଛା ବିରୁଦ୍ଧରେ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ କରିବାକୁ । ଏବେ ବି ସୁଦ୍ଧା ମୁଁ ରାଜି ।"

ମୁଁ ଆଉ ଥୟ ଧରି ରହି ପାରିଲି ନା । ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇ କହିଲି, "ଆପଣ ଦେବତା । ମୋପରି ଅଭାଗିନୀ ଆପଣଙ୍କୁ ସ୍ୱାମୀରୂପେ ପାଇଛି ଏଇଟା ମୋର ଶତ ଜନ୍ମର ତପସ୍ୟାର ଫଳ ବୋଲି ମୁଁ ଭାବୁଛି । ମୁଁ କଳଙ୍କିନୀ । ଆପଣଙ୍କ ପରି ଦେବପ୍ରତିମଙ୍କ ଆଗରେ ମୋର କଳଙ୍କ ଲୁଚେଇ ଆପଣଙ୍କୁ ଠକିପାରିବି ନା ।"

ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଇ ମୋ ଆଡ଼େ ଚାହିଁଲେ ।

ମୁଁ ଗୋଟି ଗୋଟି କରି ସବୁ କଥାଗୁଡ଼ିକ ମୂଳରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କହିଗଲି । ଶେଷରେ କହିଲି, "ଆପଣ ମତେ ଆଦେଶ ଦିଅନ୍ତୁ, ମୁଁ ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏ ଘର ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବି । ଭିକ୍ଷାବୃତ୍ତି କରି ମଧ୍ଯ ପେଟ ପୋଷିବି, ଆପଣଙ୍କର ଏ ପବିତ୍ର କୁଳରେ କଳଙ୍କ ଲଗେଇ ପାରିବି ନାହିଁ । ଆପଙ୍କର ଏ ପବିତ୍ର ଦେହକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରି ଆପଣଙ୍କ ଦେହର ପବିତ୍ରତା ନଷ୍ଟ କରିବି ନାହିଁ ।"

ମାତ୍ର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା । ସେ ଆବେଗରେ ହସି ହସି ଆସି ମୋ ହାତ ଧରି କହିଲେ, "ଦୁନିଆଁ ଆଖିରେ ତମେ କଳଙ୍କିନୀ ବା ପତିତା ହୋଇପାରି, ମୋ ଆଖିରେ ତମେ ପତିତା ନୁହଁ । ପଛ କଥା ତୁମେ ଭୁଲିଯାଅ ନନ୍ଦା, ତାହା ଗୋଟିଏ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ । ଯେଉଁ ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କ କଥା ତମେ କହିଲ, ସେ ତ ବେଶ ଖୁସିରେ ଅଛନ୍ତି ! ତା ହେଲେ ତୁମେ କାହିଁକି ସେସବୁ ଭୁଲି ନୂଆ ସଂସାର କରିବାକୁ ବିମୁଖ !"

ମୁଁ ଆଉ ନିଜକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରିପାରିଲି ନାହିଁ । ଗୋଟାଏ ପୁରୁଷ ମଧୁଶଯ୍ୟା ରାତିରେ ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀ ପତିତା ବୋଲି ସ୍ତ୍ରୀ ମୁଖରୁ ଶୁଣି କପରି ବା କ୍ଷମା ଦେଇ ପାରେ, କଳ୍ପନା କରିପାରିଲି ନାହିଁ । ମନେ ମନେ ଭାବିଲି, ସେ କଣ ଆଜ ମତେ ଉପହାସ କରୁଛନ୍ତି !

ମୁଁ ଆଉ କିଛି କହି ପାରିଲି ନାହିଁ । ତାଙ୍କ ଗୋଡ଼ ଧରି ପଡ଼ିଯାଇ କହିଲି, "ମତେ କ୍ଷମା ଦିଅନ୍ତୁ ଆପଣ ।"

ସେ ଦୁଇ ହାତରେ ମତେ ଉଠେଇ କହିଲେ, "କ୍ଷମା ମୁଁ କ'ଣ ଦେବି ନନ୍ଦା, ସେ ତ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ବୃତ୍ତି । ତୁମେ ଅନେକ ଦେଖି ପାଇସାରିଛ । ତୁମର ଭୁଲ ତୁମେ ବୁଝି ପାରିଛ, ଏଇଆକୁ ତ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କୁହାଯାଏ ।" ସେ ହସିଲେ ।

ମୁଁ ତାଙ୍କ ମୁହଁକୁ ବୋକାଙ୍କ ପରି ଚାହିଁ ରହିଲି । ସେ ତାଙ୍କ କୋଳକୁ ମତେ ଭିଡ଼ିନେଇ ଦେଲେ ଏକ ଉଷ୍ମ ଚୁମ୍ବନ । ମୁଁ ଲେଟିପଡ଼ିଲି ତାଙ୍କ କୋଳରେ । ସେ ଲାଇଟ୍ ଅଫ୍ କଲେ ।

ତା ପରଦିନ ସେ ତାଙ୍କ ବୋଉକୁ କହିଲେ, "ବୋଉ ମ, ଆଜି ଅନାଥ ଆଶ୍ରମ ଆଡ଼େ ବୁଲିଯାଇଥିଲି ଯେ, ଦେଖିଲି ଲୁଲୁକୁଲିଆ ଟିକି ଝିଅଟିଏ ଅଛି । ମୋଟେ ତିନି ଚାରିମାସ ହେବ କି କଣ । ତାର ସେଠି କେହି ଯତ୍ନ ନେବାକୁ ନାହାନ୍ତି । ଏଠିକି ନେଇ ଆସିଲେ କେମିତି ହୁଅନ୍ତା ?"

ବୁଢ଼ୀ କହିଲେ, "ସେମାନେ କଣ ଦେବେ ଆମକୁ ?" ସ୍ୱାମୀ କହିଲେ, "ସେମାନେ କହିଛନ୍ତି ଦି' ଚାରିଦିନ ପରେ ସେମାନେ ମତେ କହିବେ ।" ବୁଢ଼ୀ ଖୁସି ହୋଇ ହଁ କଲେ ।

ଚାରି ଦିନ ପରେ ସ୍ୱାମୀ ଯାଇ ଝିଲିକୁ ଅନାଥ ଆଶ୍ରମରୁ ନେଇ ଆସିଲେ, ମୋ ଆନନ୍ଦ କହିଲେ ନ ସରେ । ହଜିଲା ଧନ ମୁଁ ଏତେ ଦିନେ ଫେରି ପାଇଛି । ସ୍ୱାମୀ ମୋ ହାତକୁ ଝିଲିକୁ ବଢ଼େଇ ଦେଇ କହିଲେ, "ପାଇଲ ତ ତମ ଝିଅକୁ ?"

ମୁଁ ହସିଦେଇ ତାଙ୍କଠାରୁ ଝିଅକୁ ନେଇ ଶାଶୁଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲି । ଶାଶୁ ଝିଲିକୁ ମୋ କୋଳରୁ ଝାମ୍ପି ନେଇ ଗେଲ କଲେ । କହିଲେ, "କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଝିଅଟିଏ ଲୋ, କିମିତି ସ୍ୱା ମା ଯା'କୁ ଛାଡ଼ି ରହି ପାରିଲା ?"

ମୋ ଆଖିରେ ଲୁହ ଜକେଇ ଆସିଲା । ଲୁଚେଇ ଲୁହ ପୋଛି କହିଲି, "ମା ହୋଇଥିବ ଗରିବ । ଖାଇବା ପିଇବାକୁ ଯୋଗେଇ ନ ପାରି ଅନାଥ ଆଶ୍ରମରେ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଯାଇଛି ।"

ଶାଶୁ ଭଲକୁ ଖେଳଉଥାଆନ୍ତି । ମୁଁ ମୋ ଘରେ ପଶିଗଲି ତେଳକୁ ଦେଖିଲି ସ୍ୱାମୀ ଚିନ୍ତାମଗ୍ନ ହୋଇ ବସିଛନ୍ତି । ଡରି ଡରି ଗୋଡ଼ ଚପି ଚପି ଗଲି ତାଙ୍କ ପାଖକୁ, ସେ ମତେ ଦେଖି ପାଖକୁ ଡାକିଲେ । ପଚାରିଲେ, "ଭଲ କାହିଁ ?"

କହିଲି, "ବୋଉ ଖେଳଉଛନ୍ତି ତାକୁ ।" ସେ ହସିଲେ । କହିଲେ, "ତାକୁ ଗୋଟେ ଭଲ ଖେଳନା ମିଳିଗଲା ।"

ମୁଁ ପଚାରିଲି, "ମୋ ଆସିବା ଆଗରୁ ତମେ କଣ ଭାବୁଥିଲ କି ? ଭାରି ଚିନ୍ତାମଗ୍ନ ଥିଲାପରି ଦିଶୁଥିଲ ?"

ସେ କହିଲେ, "ମୁଁ ଏଇ ବୋଉ କଥା ଭାବୁଥିଲି । ଅନ୍ୟ କୋଉ ବୋଉ ହୋଇଥିଲେ ଆମର ବିବାହିତ ଜୀବନ କଣ ସୁଖରେ କଟି ପାରିଥାନ୍ତା ? ଏଇ ଦେଖ ଭଲକୁ ଝିଅ କରି ମୁଁ ଆଣିବାରେ ନିଶ୍ଚୟ ଅନ୍ୟ କେହି ହୋଇଥିଲେ ଆପତ୍ତି କରିଥାନ୍ତା କିନ୍ତୁ ବୋଉ······।

ମୁଁ କହିଲି, "ବୋଉ ମାନବୀ ନୁହନ୍ତି, ସେ ଦେବୀ ।" ସେ ହସି ହସି ମୋତେ କୋଳକୁ ଟାଣି ନେଇ ମୋର ଚିକ୍କଣ ଗଣ୍ଡ ଦେଶରେ ବସେଇ ଦେଲେ ଗୋଟିଏ ଉଷ୍ମ ଚୁମ୍ବନ ।

ମୁଁ ସେହିପରି ତାଙ୍କ କୋଳରେ ଶୋଇ ପଚାରିଲି, "ମୋ ଦେହ ଛୁଇଁ ତମେ କହିଲ, ତମେ କଣ ମତେ ପାଇ ସୁଖୀ ହୋଇଛ ?"

ସେ ମତେ ଆହୁରି ଭିଡ଼ି ଧରି କହିଲେ, "ମୁଁ ଯେ କେତେ ସୁଖୀ ତମକୁ ପାଇ ନନ୍ଦା, କେବଳ ତା ମୁଁ ଜାଣେ ।" ଏହି ସମୟରେ ବୋଉ ଡାକି କହିଲେ, "ଆଲୋ ବୋହୂ,

ପଚାରବୁଟି ସେ ମନୁକୁ ସେ କ ଟୁଇଅଣ୍ଟା ଏ ଆଣିଲି, ଖାଲି ସବୁବେଳେ କାନ୍ଦୁଛି, ଜମା ବୁଝୁନି ।"

ମୁଁ କହିଲି, "ମତେ ଛାଡ଼, ମୁଁ ପିଲାକୁ ଆଣେ । ବୋଉଙ୍କୁ ସେ ଭାରି ହଇରାଣ କଲାଣି ।" ସେ କିନ୍ତୁ ମତେ ଛାଡ଼ିବାକୁ ନାରାଜ । ମୁଁ କହିଲି, "ଆରେ ଛାଡ଼ ନ ବୋଉ କାଳେ ଆସିଯିବେ ।" ସେ ଛାଡ଼ି ଦେଲେ । ମୁଁ ପଳେଇ ଗଲି ।

ଏଇମିତି ଭାବରେ ହସ ଖୁସିରେ କେତେ ଦିନ ଗଡ଼ିଗଲା । ଦିନେ ମୁଁ ପିଲାକୁ ଦୁଧ ପିଆଉଛି ସ୍ୱାମୀ ହସିହସି ସେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲେ । ତାଙ୍କ ହାତରେ ଗୋଟିଏ ଲଫାପା । ସେ ମତେ ଦେଖି ଲଫାପାଟି ଲୁଚେଇ ଦେଲେ । ମୁଁ ପଚାରିଲି, "ଚିଠି କିଏ ଦେଇଛି କି ?" ସେ ପୂର୍ବପରି ହସହସ ମୁହଁରେ କହିଲେ, "ତମେ ଭାରି ଚାଲାକ ନାଁ । ତମେ ଭାବୁଛ ମୁଁ ମାଗଣାରେ ତମକୁ ଏତେବଡ଼ ଖୁସି ଖବରଟାଏ ଦେଇଦେବି ? ସେକଥା ହେବ ନି । ଆଗ ମୁଁ ଯାହା ମାଗିବି ତା ଦେବ ବୋଲି କହିଲେ ଯାଇ ଦେବି ।" ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଏପରି କଥାରେ ମୋର କୌତୂହଳ ଓ ଆଗ୍ରହ ବଢ଼ିଗଲା । ମୁଁ ପିଲାକୁ ତଳେ ବସେଇ ଦେଇ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଚାଲିଆସିଲି । ସେ କିନ୍ତୁ ଛୋଟ ପିଲାଙ୍କ ଭେଣ୍ଡେଇଲା ପରି ଚିଠିଖଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଟେକି ଧରିଲେ । ମତେ ଭାରି ହସ ମାଡ଼ିଲା ତାଙ୍କର ଏ ପିଲାଳିଆ ଢଙ୍ଗ ଦେଖି । ହସି ହସି କହିଲି, "ହଉ ଯାହା କହିବ କରିବି ।" ତାହେଲେ ମୋ ନିକଟକୁ ଲାଗିକରି ଠିଆହୁଅ । ଭାରି ଲାଜ ଲାଗିଲା ମତେ ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବାକୁ । ସେ କିନ୍ତୁ ନ ଛାଡ଼ନ୍ତି । ଯେତେ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ମୋତେ ଆହୁରି ଆହୁରି କହୁଥାନ୍ତି ।

ଶେଷରେ ସେ ମୋତେ ପାଗଳଙ୍କ ପରି ଆବେଗରେ ତୋଳିଧରି ଛାତି ଉପରେ ଚୁପି ଧରିଲେ । ମନ ମୋର ପୁଲକ ଉଠିଲା । ଅବଶ ଶରୀର ସର୍ବଶକ୍ତି ହରାଇ ତାଙ୍କରି କୋଳରେ ଢଳିପଡ଼ିଲା । ଢଳ ଢଳ ନୟନ ଉପରେ ଥିବା ପାଖୁଡ଼ା ଦୁଇଟି ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ବୁଜିହୋଇ ଆସିଲା । ତା ପରେ ତାଙ୍କ ଓଷ୍ଠର ଉଷ୍ମ ସ୍ପର୍ଶ ମୋର ସୁକୋମଳ ଚମ୍ପାଫୁଲିଆ ଗାଲରେ ଅନୁଭବ କଲି ।

ଏହି ସମୟରେ ଡଲି କାନ୍ଦ ଉଠିଲା । ମୁଁ ତାଙ୍କର ବାହୁ ବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲି । ତାଙ୍କର କ୍ଷୁଧା ଶାନ୍ତ ହୋଇ ନ ଥାଏ ବୋଧେ । କାରଣ ସେ ମୋତେ କୌଣସି ମତେ ଛାଡ଼ିବାକୁ ନାରାଜ । ମୁଁ କହିଲି, "ଡଲି ପରା କାନ୍ଦୁଛି ଚେଣେ । ଆରେ ଛାଡ଼ ମ । ବୋଉ ସବୁ ଆସିପିବେ ଡଲି କାନ୍ଦ ଶୁଣି··· ।" ସେ ହସିଲେ । ବାହୁ ବନ୍ଧନ କୋହଳ କଲେ । ମୁଁ ଛାଟିପିଟି ପଳେଇ ଆସି ଡଲିକୁ କୋଳ କଲି । ମୋ ପାଖକୁ ଆସିବାରୁ ତାର କାନ୍ଦ ଆପେ ଆପେ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା ।

ସ୍ୱାମୀ ମୋ ଆଡ଼େ ଏକଲୟରେ ଚାହିଁ ରହିଥାନ୍ତି । ମୁଁ କହିଲି, "କଣ ମତେ ଏତେ ଦେଖୁଛ ମ ?" ସେ କହିଲେ, "ଦେଖୁଛି ଏଇ ତମର ଛଳ ଛଳ ଯୌବନ ଭରା ତନୁଲତାଟିକୁ ।" ତାଙ୍କର ଏପରି କଥାରେ ମତେ ଭାରି ଲାଜ ଲାଗିଲା । କହିଲି, "ହଉ, ଥାଉ ତମର କବିତ୍ୱ । କହୁଥିଲ ପରା ଦବ ବୋଲି ସେ ଚିଠିଟା ।" ସେ ଆଗେଇ ଆସି ବଢ଼େଇ ଦେଲେ ସେ ଚିଠିଟା ମୋ ହାତକୁ, ଦେଖିଲି ମୋରି ପାଖକୁ ଆସିଛି ସେ ଚିଠିଟା । ପୁରୀରୁ ଅନୁଙ୍କ ଘରୁ ଆସିଛି । କହିଲି, "ପରଚିଠି ପରା ପଢ଼ନ୍ତି ନ, ଆଉ ତମେ କିପରି ମୋ ଚିଠି ପଢ଼ିଲ ?"

ସେ କହିଲେ, "ତମେ କଣ ମତେ ପର ବୋଲି ଭାବ ନହା ? ତମେ ଯାହା ଭାବ, ମୁଁ କିନ୍ତୁ ତମକୁ ପରବୋଲି ଭାବ ନା । ତା ଛଡ଼ା ଚିଠିଟା ତମର ଏକା ନୁହେଁ । ମୋ ଶ୍ୱଶୁରେ ବ ସେଥିରେ ଲେଖା ଅଛୁ ।" ଭାରି ଲଜ୍ଜିତ ହେଲି ତାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି, ଚିଠି ପଢ଼ିଲି । ଅନୁବୋଉ ମାଉସୀ ଲେଖିଛନ୍ତି ଅନୁ ଓ ସୁକାନ୍ତର ବାହାଘର ଆଉ ମୋଟେ ସପ୍ତାହେ ରହିଲା । ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଛନ୍ତି ।

ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ପଚାରିଲି, "କଣ ଯିବା ସେଠିକି ?" ସେ ହସି ହସି ହଁ କଲେ ।

ଅମାବାସ୍ୟା ଅନ୍ଧକାର ସଇତାନ ରାତି ପ୍ରାୟ ଦୁଇଟା ହେବ । ନଶଦତାର ଉପର ଏକ ଭୟାବହ ସ୍ଥିତି । ବାହାରେ ବର୍ଷା ମୁଷଳ ଧାରରେ ବର୍ଷୁଛି । ବିଜୁଳି ତାର ସହିତ ପବନର ସଂଘର୍ଷଣରେ ସାଇଁ ସାଇଁ ଶବ୍ଦ କାଳସର୍ପର ଗର୍ଜନ ଭଳି ଭୟଙ୍କର ଶୁଭୁଛି । ସେଥି ସର୍ବଗ୍ରାସୀ ଅନ୍ଧକାରର ବୁକୁ ଥରାଇ ଦେଉଛି ଘଡ଼ଘଡ଼ିର ଶବ୍ଦ । ନିଦ ମୋର ହଠାତ୍ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ଡଲିର ଚିତ୍କାର ଶୁଣି । ଲାଇଟ୍‌ର ସୁଇଚ ଅନ୍ କରି ଯାହା ଦେଖିଲି ଆଖି ମୋର ଖୋସି ହୋଇଗଲା । ଚିତ୍କାର କରି ଲୋଟି ପଡ଼ିଲି ତଳେ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା, ସାପଟା ସେତେବେଳକୁ ଡଲିକୁ କାମୁଡ଼ି ଦୁଆର ବନ୍ଧରେ ଯାଇ ହୋଇଗଲାଣି । ସେଇ କାଳସର୍ପର ବୁକୁ ଥରାଇ ସେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଡାକ୍ତର ଡକା ହେଲା । କିଛି ଫଳ ହେଲା ନି । ଡଲି ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ଆମକୁ ସବୁ ଦିନ ପାଇଁ । ସୁଧୀରବାବୁ ଛାଡ଼ି ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ । ଆଜି ତାଙ୍କର ଔରଷରୁ ଜନ୍ମ ହୋଇ ଡଲି କାହିଁକି ମୋ ପାଖରେ ରହିଲା ! ଡଲିକୁ ହରାଇ ମୁଁ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲି । ଶାଶୂ ତ ତାକୁ ଝୁରି ଝୁରି ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ପଡ଼ିଲେ ।

ଉଲିର ମୃତ୍ୟୁର ମାସଟିଏ ପରେ ଶାଶୁ ବି ଆଖିବୁଜିଲେ । ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଅନୁର ବାହାଘର ହୋଇ ଯାଇଛି; ମାତ୍ର ଆମେ କେହି ଯୋଗ ଦେଇ ପାରି ନୁ । ଶାଶୁ ଓ ଉଲିକୁ ହରାଇ ମୁଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଥାଏ । ଉଲିର କୁଲୁକୁଲିଆ ମୁହଁଖଣ୍ଡି ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ସର୍ବଦା ନାଚୁଥାଏ । ଶାଶୁଙ୍କ ସ୍ନେହ ସୁଆଗ ମନେପଡ଼ି ହୃଦୟ କୋହ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ । ସବୁବେଳେ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ୁଥାଏ ମୋର, ସ୍ୱାମୀ ବି କମ୍ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ି ନ ଥାନ୍ତି । ପିଲାଦିନୁ ବାପାଙ୍କୁ ହରାଇ ସେ ତାଙ୍କ ବୋଉଙ୍କ କୋଳରେ ବଢ଼ି ଆସିଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ ଆଜି ହରେଇ ସେ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛନ୍ତି । ତଥାପି ସେ ତାଙ୍କ ଦୁର୍ବଳତା ମୋତେ ଦେଖାନ୍ତି ନ । ମତେ ବସି ଅନେକ ସମୟରେ ସେ ବୁଝାନ୍ତି, "ଦିନେ ନା ଦିନେ ସମସ୍ତେ ମରିବେ ନନ୍ଦା, ଏଥିପାଇଁ ସବୁବେଳେ ଭାବି ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼େଇଲେ ମଲାଲୋକ ଫେରି ଆସିବ ନ ।" ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ବି ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ହୁଏ । ସେ ଉଠି ଚାଲନ୍ତି । ମନେ ମନେ ମୁଁ ସ୍ଥିର କରେ, ଗଲାକଥା ତ ଗଲାଣି, ଆଉ କାନ୍ଦିବି ନ । ମୁଁ କାନ୍ଦୁଛି, ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ବି କନ୍ଦଉଛି । କିନ୍ତୁ ପୁଣି କାନ୍ଦମାଡ଼େ । ମନ ବୁଝେ ନ, ପୁଣି ସେ ବୁଝାନ୍ତି । "ଅତୀତ କଥାକୁ ସ୍ମରଣ କରି କାନ୍ଦିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ ନନ୍ଦା ! ବରଂ ଭବିଷ୍ୟତକୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇବା ଉଚିତ । ଉଲି ତୁମର ଚାଲିଯାଇଛି । ଆଉ ନିକଟ ଭବିଷ୍ୟତରେ ତାର ସ୍ଥାନ ପୂରଣ କରିବ ଆଉ ଗୋଟିଏ । ତମେ କାନ୍ଦ ନ ନନ୍ଦା, ତୁମକୁ ମୋ ରାଣ ।" ମୁଁ ତୁନି ହୁଏ ।

ଦିନକୁ ଦିନ ମୁଁ ଏତେ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଗଲି ଯେ, ବସିଲା ଜାଗାରୁ ଉଠି ପାରିଲି ନ । ସ୍ୱାମୀ ମତେ ଦେଖି ଭୟରେ ଶିହରି ଉଠନ୍ତି, କହନ୍ତି, "ତମେ ଯଦି ସବୁବେଳେ ପଛକଥାକୁ ଝୁରି ହୋଇ

କଣ୍ଢୋ ହେବ, ତେବେ ତମେ କଣ ପେଟରେ ଧରିଥିବା ପିଲାଟିକୁ ପ୍ରସବ କରିପାରିବ, ନନ୍ଦା ?"

ମୋର ମୁହଁରେ ଶୁଖିଲା ହସ ଉକୁଟେ, ସେ ମୋ ପାଖରେ ଆସି ବସିଲେ । ମୁଁ ତାଙ୍କ ହାତକୁ ଧରି ପଚାରିଲି, "ମୁଁ ଯଦି ପିଲାଟିକୁ ପ୍ରସବ କରି ନ ପାରି ମରିଯାଏ, ତେବେ······ ।

ସେ ଚମକିଲା ପରି ମୋ ପାଟିକୁ ଚପି ଧରିଲେ, "ତମେ ଏପରି କଥା କୁହ ନ ନନ୍ଦା, ତମକୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ରହି ପାରିବ ନ । ତମକୁ ମୋ ରାଣ, ତମେ ଏ ଅମଙ୍ଗଳ କଥାଗୁଡ଼ା ମୋ ଆଗରେ ଆଉ ଥରେ ଯଦି କୁହ ତେବେ······ ।" ସେ ଆଉ କିଛି କହି ପାରିଲେ ନ । ଆଖି ତାଙ୍କର ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା ।

ମୁଁ କହିଲି, "କୋଉ କେତେ ଆଶା ନ କରିଥିଲେ କୋଳରେ ନାତିଟିଏ ଖେଳେଇ ସାରିଲା ପରେ ଆଖିବୁଜିବାକୁ ! କିନ୍ତୁ ଦଇବ କ'ଣ ତା କରେଇ ଦେଲା ? ମୁଁ କ'ଣ କେବେ ଭାବିଥିଲି ଯେ ତୁମ କତିରୁ ଦୂରେଇ ଯିବାକୁ; କିନ୍ତୁ ସେ ସବୁ ଭଗବାନଙ୍କ ବସିଦ୍ । ତାଙ୍କ ଇଚ୍ଛାକୁ ଅନ୍ୟଥା କରିବାର ଶକ୍ତି କାହାର ନାହିଁ ।"

ସ୍ୱାମୀ କହିଲେ, "ତମେ ଯଦି ସବୁବେଳେ ଏଇମିତି କଥା ଗୁଡ଼ାଏ କହିବ, ତେବେ ମୁଁ ବରଂ ବାହାରେ ସେ ସମୟତକ କଟେଇ ଦେବ । ଘରକୁ ଆସି ତମ ମୁହଁରୁ ଏପରି ଗୁଡ଼ାଏ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ମୋର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ କି ସାହସ ନାହିଁ ।"

ମୁଁ ମୋର ଭୁଲ ବୁଝିପାରିଲି । ସ୍ୱାମୀ ଦିନସାରର କ୍ଳାନ୍ତି ମେଣ୍ଟାଇବା ପାଇଁ ଘଡ଼ିଏ ବସି ଶାନ୍ତିରେ ଖୁସି ଗପସପ କରିବାପାଇଁ ମୋ କତିକି ଆସନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତାଙ୍କ ମନରେ ଶାନ୍ତି ପରିବର୍ତ୍ତରେ

ଅଶାନ୍ତି ଆଣିଦିଏ । ମୁଁ ଯେ ଜାଣିଶୁଣି ତାଙ୍କୁ ଏପରି ଗୁଡ଼ାଏ କଥା କୁହେ ତା ନୁହେଁ । ଏଇ କେଇଦିନ ହେବ ମୋ ଦେହକୁ ଗୁଣିଲେ ମୋର ମନେ ହୁଏ ନି ଯେ ମୁଁ ଜୀବିତ ଅବସ୍ଥାରେ ପିଲାଟିକୁ ପ୍ରସବ କରି ପାରିବି । ସ୍ୱାମୀ କେତେ ଡାକ୍ତର ଲଗେଇଛନ୍ତି, କେତେ ଔଷଧ ଖୁଆଉଛନ୍ତି, ଦେହରେ ରକ୍ତ ହେବାପାଇଁ । ସେ କେତେ ଫଳ ମୂଳ ପ୍ରତିଦିନ ଆଣି ମୋ ପାଖରେ ଅଜାଡୁଛନ୍ତି । ପଇସା ସେ ଗୋଡ଼ମାଟି ପରି ବାଞ୍ଛୁଛନ୍ତି ମୋ ପାଇଁ । ଦୁନିଆଁରେ ମୋ ବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କର ଆପଣାର ଆଉ କେହି ନାହାନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କର ସବୁ ସ୍ନେହ ମୋର ଉପରେ ସେ ଢାଳି ଦେଉଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ସେଇ ସ୍ନେହ ବଦଳରେ ତାଙ୍କ ମନରେ ମୁଁ ଅଶାନ୍ତି ଆଣି ଦେଇ ଥିବାରୁ ନିଜକୁ ଦୋଷୀ ମଣିଲି ।

ସେ ଦୁଃଖରେ ମୋ ପାଖରୁ ଉଠିଗଲା ବେଳକୁ ମୁଁ ତାଙ୍କ ହାତ ଧରି ମୋ ପାଖରେ ବସେଇଲି । କଥା ଭୁଲେଇବାପାଇଁ କହିଲି, "ଆମ ବସା ଆରପାଖରେ ତମର ଯେଉଁ ଓକିଲ ବନ୍ଧୁ କିଶୋର ବାବୁ ଆସି ଏବେ ଘର ଭଡ଼ା ନେଇ ରହି ନାହାନ୍ତି, ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଶାନ୍ତି ଆଜି ଆମ ଘରକୁ ଆସିଥିଲେ । ଭାରି ସୁନ୍ଦରୀ ପିଲାଟିଏ । କିଶୋର ବାବୁଙ୍କ ପରି ସେ ବି ଭାରି ମେଳାପି । ଘଣ୍ଟାକ ଗପସପ ମଧ୍ୟରେ ସେ ମତେ ସ୍ନେହରେ ବାନ୍ଧି ଦେଇଗଲେ ।"

ସ୍ୱାମୀ ହସିଲେ । କହିଲେ, "ମୁଁ ପରା କିଶୋରବାବୁଙ୍କୁ କହିଥିଲି ଶାନ୍ତିଙ୍କୁ ପଠେଇବାକୁ । ମୁଁ କିଶୋର ବାବୁଙ୍କ ଘରକୁ ଅନେକ ଥର ଯାଇଛି । ଶାନ୍ତି ହାତରୁ ଚା' ବି ଖାଇଛି । ବେଶ୍ ଗୁଣର ଝିଅଟିଏ । କିଶୋର ବାବୁ ମୋଠେ ଏଇ ଛ'ମାସ ହେବ ବନ୍ଧୁ ହେଇଛନ୍ତି ପରା ।"

ମୁଁ କହିଲି, "ଶାନ୍ତ ମତେ ଧରମ ଭଉଣୀ କରିଛୁ । ତାକୁ ଦେଖିଲେ ମତେ ଭାରି ଖୁସି ଲାଗେ । ଘରଟା ଭିତରେ ସବୁବେଳେ ଏକୁଟିଆ ବସି ବସି ଭଲ ଲାଗୁ ନ । ତମେ ତ ଚାଲିଯାଉଛ ଦଶଟାରୁ କଚେରିକି ସେ ପାଞ୍ଚଟାରେ ଫେରୁଛ । ମୁଁ ଶାନ୍ତକୁ କହିଛି ସେ ପ୍ରତିଦିନ ଏଣିକି ଆସିବ । ସେ ରାଜି ହୋଇଛି । ତାକୁବି ତ ଭଲ ଲାଗୁ ନ ଏକୁଟିଆ ଖରାବେଳେ ରହିବାକୁ ।"

ତା ପରଦିନ ଖରାବେଳେ ଶାନ୍ତ ଆସିଲେ, କେତେ ଆଡ଼ର କେତେ ଗପ ପଡ଼ିଲା ।

ଶାନ୍ତ କହିଲା, "ନନ୍ଦା ଆପା ମ, ତମର ଏ ଯୋଉ ପିଲାଟି ହେବ, ସେଟିକୁ ମତେ ଦେବ । ମୁଁ ପୁଅଟିଏ ହେଲେ ପୁଅ କରି ନ ହେଲେ ଝିଅଟିଏ ହେଲେ ଝିଅ କରି ତମଠୁଁ ନେବି । କ'ଣ କହୁଛ ?"

ମୁଁ କହିଲି, "ହଁ ନେ ନବୁ ।"

ସେ କହିଲା, "ମୁଁ ଜାଣେ ମ ତମେ ମତେ ଭଣ୍ଡାଇ ଦଉଛ । ତମର ତ ଏଇଟା ପ୍ରଥମ ପିଲା ହେବ । ଗୋଟିଏ ପିଲାକୁ କଣ କିଏ ପରକୁ ଦେଇଦିଏ ।"

ମୁଁ ହସିଲି, କହିଲି, "ପର କିଏ କି ଶାନ୍ତ, ତୁ ପରା କାଲି କହୁଥିଲୁ ତୁ ମୋର ଭଉଣୀ ବୋଲି । ମୋ ପାଖରେ ରହିଲା ନ ହେଲେ ମୋ ସାନ ଭଉଣୀ ପାଖରେ ରହିବ । ଏଥିରେ ପର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଲା କେମିତି ? ତା ପରେ ତୁ ତ ଦେଖୁଛୁ ମୋର

ଯେଉଁ ଅବସ୍ଥା, ମୁଁ ଯେ ଆଉ ବେଶି ଦିନ ବଞ୍ଚିବି ସେ ବିଶ୍ବାସ ମୋର ଆଉ ନାହିଁ । ଯଦି ପିଲାଟି ସୁରୁଖୁରୁରେ ଜନ୍ମିଯାଏ, ତେବେ ତୁଇ ତାକୁ ପାଳିପୋଷି ମଣିଷ କରିବୁ ।"

ମୋ ମୁହଁରୁ ଏପରି କଥା ଶୁଣି ତା ମୁହଁର ସବୁଗ ମରିଗଲା । ଆଖି ତାର ଛଳ ଛଳ ହୋଇଗଲା । ସେ ଅଭିମାନରେ ମୁହଁ ଫୁଲେଇ କହିଲା, "ତମେ ଯଦି ଆଉ ଦିନେ ମୋତେ ଏଇମିତି କଥା କହିବ, ତେବେ ମୁଁ ସତ୍ୟ କରୁଛି ନନ୍ଦାଅପା, ଆଉ ତମ ଘରକୁ ଆସିବି ନା ।"

ମୁଁ ତାକୁ ସ୍ନେହରେ ମୋ କୋଳକୁ ଭିଡ଼ିଆଣି କହିଲି, "ତୁ ଏତେ ମାୟା କାହିଁକି ଲଗେଉଛୁ ଲୋ ଶାନ୍ତ, ପୂର୍ବ ଜନ୍ମରେ କୋଧେ ଆମେ ଦୁ'ଜଣ ଦୁ'ଭଉଣୀ ଥିଲୁ ।" ଗୋଟେ ପିଲାଟିଏ ପରି ମୁହଁ ଗୁଞ୍ଜି ଦେଇଥାଏ ମୋ କୋଳରେ ଶାନ୍ତ ।

ଆମେ ଦୁହେଁ ବସି ବହୁତ ସମୟଯାଏ ଗପ ସପ ହେଲୁ । ଶେଷରେ ଶାନ୍ତ କହିଲା, "ନନ୍ଦା ଅପା; ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ କଚେରୀରୁ ଫେରୁଥିବେ । ଜଳଖିଆ କରିବି ପୁଣି ତାଙ୍କ ପାଇଁ ।" ମୁଁ ହସି ହସି କହିଲି, "କିଶୋର ବାବୁ ଭାରି ଭାଗ୍ୟବାନ ଲୋ, ତୋ ପରି ଲକ୍ଷ୍ମୀଟିଏ ସ୍ତ୍ରୀ ରୂପେ ପାଇ ।" ସେ ବି ହସି ହସି ସରମରେ ରଙ୍ଗାପଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ।

ସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ସାତୋଟି ଦିନ ଫୁଟନ୍ତା ଫୁଲପରି ଫୁଟି ମଉଳି ଯାଇଛି । ଆଜିକାଲି ସ୍ୱାମୀ ଗୋଟିଏ ପୁଅ୍ଯାଶ୍ରୀ ଓ ଗୋଟିଏ ଚାକର ରଖିଛନ୍ତି । ମୋର ଉଠିବାକୁ ଦେହରେ ଯୋର ନାହିଁ । ମୁଁ ସବୁବେଳେ ବିଛଣାରେ ଶୋଇ ରହୁଛି । ପ୍ରସବ ସମୟ ନିକଟ ହୋଇ-

ଗଲଣି । ଧାନ ଉସୁଆଁ ହାଣ୍ଡିପରି ଏଡ଼େ ବଡ଼ ପେଟ ମୋ ଶୀର୍ଣ୍ଣ ଦେହରେ ଦେଖିଲେ ମତେ ଭାରି ଭୟ ଲାଗେ । ଡାକ୍ତର ଆସି କହୁଛନ୍ତି, ମୋ ଦେହରେ ରକ୍ତ ନ ଥିବାରୁ ମୁଁ ପ୍ରସବ କରି ପାରିବି ନ । ଅପରେସନ୍ ବ୍ୟତୀତ ପିଲା ପ୍ରସବ ଅସମ୍ଭବ ।

ସ୍ୱାମୀ ପାଗଳ ପ୍ରାୟ ହୋଇଛନ୍ତି, ଏଣିକି ସେ ଆଉ କଚେରୀକୁ ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ । ତାଙ୍କର ସବୁ କାମ କିଶୋରବାବୁ ବୁଝିଦିଅନ୍ତି । ଅତି ଜରୁରି ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ସେ କୋର୍ଟକୁ ଘଣ୍ଟାଏ ଦିଘଣ୍ଟା ପାଇଁ ଯାଇ ଫେରି ଆସନ୍ତି ।

ଶାନ୍ତି ଦିନରାତି ଜଗି ବସିଥାଏ ମତେ । କିଶୋର ବାବୁ ସବୁ ବେଳେ ଆସି ମୋ ଖବର ବୁଝିଯାଉଥାନ୍ତି ଏ କେତେଦିନ ହେଲା ସ୍ୱାମୀ ସବୁବେଳେ ଗୁମ୍ମାରି ବସୁଛନ୍ତି । ସେ ଯେପରି ବୋକା ପାଲଟି ଗଲେଣି । କିଶୋରବାବୁ ଆମ ଘରର ସବୁ ଖବର ବୁଝୁଛନ୍ତି ।

ସ୍ୱାମୀ ମୋ ପାଖରେ ଆସି ବସି ମୋତେ ଏକଲ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହାନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଆଖି ମତେ ପଚାରେ, "ତମେ କ'ଣ ସତରେ ମତେ ଛାଡ଼ି ଉଡ଼ିଯାଇ ପାରିବ ନନ୍ଦା ?" ମୁଁ ଛଳ ଛଳ ଆଖିରେ କହେ, "ତମେ ମୋ କଥା ସବୁବେଳେ ଭାବି ଭାବି କ'ଣ ହେଲଣି ଦେଖିଲ । ତମକୁ ମୋ ରାଣ, ତମ ଦେହର ଯତ୍ନ ନିଅ ।"

ସେ ତାଙ୍କ ହାତ ଆଣି ମୋ ମୁହଁ ବନ୍ଦ କରି ଧରନ୍ତି । କହନ୍ତି, "ସବୁବେଳେ ତ ରାଣ ପକେଇ ପକେଇ ଏ ଅବସ୍ଥା ହେଲଣି, ଆଉ ରାଣ ପକାଉଛ କାହିଁକି ? ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁନି ନନ୍ଦା, ମୋର ବର୍ତ୍ତମାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ'ଣ ! ମୋର ଦରକାର ନାହିଁ ପିଲାପିଲି । ମୁଁ

ଗୁହେଁ ତମକୁ । ତମକୁ ଯିଏ ଭଲ କରିଦେବ ମୁଁ ତାକୁ ମୋର ସବୁ କିଛି ଦେଇଦେବି । ତମକୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ହେଲେ ବଞ୍ଚି ପାରିବି ନା ।" କୋହ ଆସି ତଣ୍ଟି ବନ୍ଦ କରିଦିଏ । ସେ ପିଲାଙ୍କ ପରି କାନ୍ଦି ଉଠନ୍ତି । ମୋ ଆଖିରୁ ବି ଲୁହ ଝରେ । ମୁଁ ବୁଝାଏ, ସେ କିଛି ବୁଝନ୍ତି ନା ।

କିଶୋରବାବୁ ଆସନ୍ତି । ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି । କହନ୍ତି, "ନ ଖାଇ ନ ପିଇ ଆପଣ କ'ଣ ହେଲେଣି ମନୋଜବାବୁ ! ଆପଣଙ୍କ ଦେହ ଯଦି ଖରାପ ହୁଏ ନା—ଆଉ ରକ୍ଷା ନାହିଁ । କେତେ କେତେ ରୋଗୀ ଭଲ ହେଉଛନ୍ତି, ଆଉ ନନ୍ଦା ଅପାଙ୍କର ବା କ'ଣ ହୋଇଛି ଯେ ଆପଣ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି ?"

ସ୍ୱାମୀ ବୁଝନ୍ତି ନା । କହନ୍ତି, "ଅପରେସନ୍ ହେଲେ କ'ଣ ନନ୍ଦା ମୋର ବଞ୍ଚିବ କିଶୋରବାବୁ ?"

କିଶୋରବାବୁ ବୁଝେଇ ବୁଝେଇ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଚାଲି ଯାଆନ୍ତି । କିଶୋରବାବୁ ଯଦି ନ ଥାନ୍ତେ, ତା ହେଲେ ବୋଧେ ସ୍ୱାମୀ କେବେଠୁଁ ପାଗଳ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତେଣି ।

ଶାନ୍ତି ଭଉଣୀଠାରୁ ବଳି ଭଲ ପାଏ ମତେ । ଅନେକ ରାତି ସେ ଅନିଦ୍ରା ହେଲାଣି ମୋ ପାଇଁ । ମୁଁ ବାରଣ କରେ, "କହେ, ତୁ ଶାନ୍ତି ଶୋଇବୁ ଯାଆ । ଏତେ ରାତି ଅନିଦ୍ରା ହେଲେ ତୋ ଦେହ ଖରାପ ହେବ ।" ସେ ଶୁଣେ ନା । କହେ, "ତମେ ଅପା ଆଗ ଭଲ ହୋଇଯାଅ । ତା ପରେ ତମେ ଯାହା କହିବ, ମୁଁ ଶୁଣିବି ।" ମୁଁ ତା ହାତକୁ ଧରି କହେ, "ସାତ ପରରେ ପର ତୁ ଲୋ ଶାନ୍ତି, କେଉଁଠା ଧନ ଭିତରେ କେତେ ଆପଣାର କରି ନେଲୁ । ମୁଁ ତୋ ଋଣ ଶୁଝି ପାରିବି ନା ସାତ ଜନ୍ମରେ ।"

ସେ କହେ, "ସ୍ନେହ, ମାୟା, ମମତା ନେଇ ମଣିଷ ବଞ୍ଚେ ଅପା । ସେତକ ଯଦି ପୃଥିବୀରେ ନ ଥାନ୍ତା ତା ହେଲେ ମଣିଷ ବଞ୍ଚିପାରୁ ନ ଥାନ୍ତା ଯତ୍ତବ ।"

ମୁଁ ପଚ୍ଛରେ, "ମୁଁ କଣ ବଞ୍ଚିବି ଶାନ୍ତ ? ଏ ଶୀର୍ଣ୍ଣ ରକ୍ତହୀନ ଦୁର୍ବଳ ଦେହ କଣ ପିଲାଟିକୁ ପ୍ରସବ କରି ପାରିବ ?"

ସେ ମତେ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ପାଖରେ ବସି ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁସି କହେ, "ତମେ ନିଶ୍ଚୟ ବଞ୍ଚିବ ଅପା, ନିଶ୍ଚୟ ବଞ୍ଚିବ । ମଣିଷ ଆଶା ନେଇ ବଞ୍ଚେ । ଆଶା କରିବା ମଣିଷର ପାପ ନୁହେଁ ।"

—କିନ୍ତୁ କେତେ ଲୋକ ତ ଆଶା କରି ଶେଷରେ ତା ନ ପାଇ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି । ତମେ ଯଦି ସେଇମିତି······ ।

ମୋ ଠାରୁ ଏତକ ଶୁଣି ତା'ର ଚମ୍ପାଫୁଲ ପରି ସୁନ୍ଦର ମୁହଁଟି ମଲା ମଣିଷର ମୁହଁ ପରି ଶେତା ପଡ଼ିଗଲା । ସେ ଯତ୍ତବ କାଳ ମୋ ମୁହଁକୁ କାବା ହୋଇ ଚାହିଁଲା । ଯେମିତି ସେ ଏତେବେଳେ ମୋ କଥା ବୁଝିଲା । ତା ଦୁଇ ଆଖିରୁ ନିଗିଡ଼ି ଆସିଲା ଦି ଟୋପା ଲୁହ । ମୁଁ ତାକୁ ଟାଣିଲେଇ ଦେଇ କହିଲି, "ଶାନ୍ତ ତୁ କାନ୍ଦୁଛୁ ? ମୋ ରାଣ, କାନ୍ଦ ନା ।"

— ତମେ ମତେ କାନ୍ଦେଇ ପଛରେ ରାଣ ପକେଇଲେ ମୁଁ ନ କାନ୍ଦି ରହି ପାରିବି ନ ଅପା । ମତେ ତମେ କାନ୍ଦେଇଲେ କଣ ଲାଭ ପାଅ ସେ ସବୁବେଳେ ତୁମ ତୁଣ୍ଡରେ ସେଇ କାଳ କଥାଗୁଡ଼ା । ସେ ପିଲାଙ୍କ ପରି କହିଁ କହିଁ ହୋଇ କାନ୍ଦିଲା ।

ମୁଁ ତା'ର ମୁହଁକୁ ନୁଆଇଁ ଆଣି ଖୁବ୍ ଆଦର କଲି । ତା କାନ୍ଦ ଦେଖିଲେ ମୋର କ'ଣ ହୋଇଯାଏ । କି ଲୁହକ ସେ ଜାଣେ

କେଜାଣି ମତେ ସେ ଗୋଷ୍ଠା ସୁଦ୍ଧା କଣି ନେଇଥାଏ ତା'ର ସ୍ନେହ ବ୍ୟବହାରରେ ।

ମୁଁ କହିଲି, "ମୋର ଭୁଲ ହୋଇଛି ଶାନ୍ତ, ଆଉ ତୋ ମନରେ କେବେ ହେଲେ କଷ୍ଟ ଦେବ ନା ।" ମୋର ଏ କଥାରେ ତାର ଲୁହରେ କରୁଣ ମୁହଁ ଖଣ୍ଡି ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବେ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ହୋଇ ଉଠେ । ସେ କହେ, "ମୋ ଦେହ ଛୁଇଁ କହିଲ ଅପା, ତମେ ଆଉ କେବେ ସେମିତି କଥା କହିବ ନାହିଁ ?"

ମୁଁ ଶପଥ କଲି । ସେ ମତେ ଔଷଧ ଦେବାପାଇଁ ଉଠିଗଲା ସେଠୁ ।

ସେଦିନ ରାତିରେ । ନିଦ ହେଇ ଯାଇଥାଏ ମତେ । ଶୋଇ ଶୋଇ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥାଏ ମୁଁ । ଡଲି ଅସି ମତେ କହୁଥାଏ, "ବୋଉ ଦୁଧ ଦବୁ ନ ମତେ ?" ମୁଁ ତାକୁ ଦୁଧ ଦେଲି, ଶାଶୁ ଆସି ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁସି ଦେଲେ । ଶାଶୂ ଚାଲିଗଲେ । ତା ପରେ ଆସିଲେ ସ୍ୱାମୀ । ସେ କହିଲେ, "ନନ୍ଦା, ସତେ କଣ ତୁମେ ମତେ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବ ?"

ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ସମୟ ମୁଁ ପାଇ ନ । ହଠାତ୍ କୁଆଡ଼ୁ ଆସିଲେ ବିକଟାଳ କାଳିଆ କାଳିଆ ଲୋକ ଗୁଡ଼ାଏ । ହାତରେ ତାଙ୍କର କାଳଫାଶ, ଖଣ୍ଡା ପ୍ରଭୃତି । ସେମାନେ ଆସି ମୋତେ ବାନ୍ଧିଲେ । ମୁଁ ଭୟରେ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲି । କେତେ କାକୁତି ମିନତି ହେଲି । ହେଲେ ସେମାନେ ମାନିଲେ ନ । ସେମାନେ ମୋତେ ବାନ୍ଧି ପକେଇ ଘୋଷାଡ଼ି ଘୋଷାଡ଼ି ନେଇ ଯିବାକୁ ବସିଲେ । ସ୍ୱାମୀ ବାଧା ଦେଲେ ସେମାନଙ୍କୁ । ସେମାନେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ହାଣି ଦେବାକୁ ଖଣ୍ଡା ଉଠେଇଲେ । ମୁଁ ଭୟରେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲି ।

ଶାନ୍ତୁ ମତେ ହଲେଇ ଦେଇ କହିଲା, "ତମେ ଏମିତି ପାଟି କଲ କାହିଁକି ଅପା ?"

ମୋ ପାଟିରୁ କଥା ବାହାରିଲା ନ ମୋଟେ । ଦେହ ହାତ ଉପରେ ଥରୁଥାଏ ଗୋଟା ସୁଦ୍ଧା । ଶାନ୍ତ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଡାକ ପକେଇଲା । ଠାକୁର ପୂଜାରୀ ବି ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ମୁଁ ପ୍ରକୃତିସ୍ଥ ହେଲି । ସ୍ୱାମୀ ପଚାରିଲେ, "ତମର କଣ ହେଲା ନନ୍ଦା ? ଏମିତି ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲ କାହିଁକି ? କଣ କିଛି କଷ୍ଟ ହେଉଛି ?"

ମୁଁ କହିଲି ଗୋଟିଏ ଖରାପ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲି । ସେ କିଛି ନୁହେଁ । ସ୍ୱାମୀ ଟିକଏ କଥାରେ ଘୁନଆ ହୋଇ ଯାଆନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ କୌଣସି ମତେ ବୁଝାଇ ଶୋଇବାକୁ ପଠେଇ ଦେଲି । ଠାକୁର ପୂଜାରୀ ବି ଶୋଇବାକୁ ଚାଲିଗଲେ । ମୁଁ କହିଲି, "ଶାନ୍ତ, ତୁ ଶୋଇବୁ ଯା । ମୋର ଦରକାର ହେଲେ ଡାକିବି । ପନ୍ଦର ଦିନ ହେଲା ତମ ଘରକୁ ଯାଇନୁ । କିଶୋର ବାବୁ ବିରକ୍ତ ହେବେ ।"

ସେ କହିଲା, "ତମେ ଶୋଇପଡ଼ ଆଗ । ମୁଁ ଆଜି ଶୋଇବି ନି । ଟିକଏ ଶୋଇପଡ଼ିବାରୁ ସିନା ତମେ ଚିତ୍କାର କଲ, ଗାଢ଼ ନିଦଟା………………।" ମୁଁ ବୁଝିପାରିଲି । ମୋ ଚିତ୍କାର କରିବାଟା ଶାନ୍ତର ଶୋଇବା ଯୋଗୁ ହୋଇଛି ବୋଲି ସେ ଭାବୁଛି । ମୁଁ କହିଲି, "ମତେ ବେଶ୍ ଭଲ ଲାଗୁଛି । ଏଥର ତୁ ଘରକୁ ଯାଇ ଶୋଇପଡ଼ । ସବୁବେଳେ ଏଆଡ଼େ ରହିଲେ କିଶୋର ବାବୁ ବିରକ୍ତ ହେବେ ।"

ସେ କହିଲା, "ମୁଁ ପରା ରାତିରେ ସେଠି ଯାଇ ଶୋଇଲାକୁ ସେ ମୋ ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହେଉଛନ୍ତି । କହୁଛନ୍ତି, ଯାଅ ଦେଈ ସେଆଡ଼େ ଶୋଇଛି । ତମେ ଏଠି କିମିତି ଶୋଉଛ ?"

ମନେ ମନେ ଭାବିଲି, କିଶୋର ଓ ଶାନ୍ତି ମତେ କେତେ ଭଲ ନ ପାଆନ୍ତି; ନିଜ ମା ପେଟର ଭାଇ ଭଉଣୀ ବି 'ଏମିତି ହେବ ନି । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବାଧ୍ୟ କରି ପଠାଏ ଶୋଇବାକୁ । ସେ ତଳେ ସପଟିଏ ପାରି ଶୋଇପଡ଼ନ୍ତେ ।

ତା ପରଦିନ ସକାଳୁ କେମିତି ଟିକେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଆରମ୍ଭ ହେଲା । କିଶୋରବାବୁ ଆମ୍ବୁଲେନ୍ସ ଡକେଇ ପଠେଇଲେ । ଆମ୍ବୁଲେନ୍ସ ଆସିଲା । ସ୍ୱାମୀ ଓ କିଶୋରବାବୁ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ମେଡିକେଲ୍ ଗଲେ । ଶାନ୍ତି ବି ଜିଦ୍ ଲଗେଇ ଥିଲା ଯିବାକୁ । କିଶୋରବାବୁ ତାଙ୍କୁ ଘରେ ଯିବାକୁ କହିଲେ । ଆମ୍ବୁଲେନ୍ସ ଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ଗୋଡ଼ ମୋଟେ ମୋର ଚାଲିଲା ନି । ମତେ ଯେପରି କିଏ ହାଣ ମୁହିଁକୁ ନେଉଛି । କହିଲି, "ଶାନ୍ତି, ପ୍ରତିଦିନ ମୋ କତିକି ଟିକେ ଯାଉଥିବୁ । ସେ ଯମଭୁବନରୁ ସତେ କଣ ମୁଁ ଫେରିବି ?"

ଶାନ୍ତି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲା, "ତମକୁ ଛାଡ଼ି କଣ ଦିନେ ମୁଁ ରହିପାରିବି ନନ୍ଦା ଅପା । ତମକୁ ଛାଡ଼ିବା ଆଗରୁ ମୋର ମୃତ୍ୟୁ ବରଂ ଭଲ ।"

ମୁଁ ତାଙ୍କୁ କହିଲି, "ଛି ଭଉଣୀ, ଏମିତି କଥା କଣ କହନ୍ତି ।" ଆମ୍ବୁଲେନ୍ସ ମତେ ନେଇ ଚାଲିଗଲା । ମେଡ଼ିକେଲ୍‌ରେ ମୋର ଆଡ୍‌ମିସନ୍ ହେଇଗଲା । ପରୀକ୍ଷା କରି ଡାକ୍ତର କହିଲେ ଯେ, ପିଲା ହେବାକୁ ଆହୁରି ଛ' ସାତ ଦିନ ନେବ । ଏଇଟା ଡେଲିଭରି କେସ୍ ନୁହେଁ ପେଟରେ କିଛି ଗୋଳମାଳ ଅଛି । ତା ଛଡ଼ା ଅପରେସନ୍ ନ ହେଲେ ପିଲା ପ୍ରସବ ହେଇପାରିବ ନି । ପେସେଣ୍ଟ ଅତି ଦୁର୍ବଳ ।

ଡାକ୍ତର ଚାଲିଗଲେ । ମୋର ଭୟ ଦୁଇଗୁଣ ବଢ଼ିଗଲା । ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମୁହଁ ମଲାମଣିଷର ମୁହଁପରି ଶେତା ପଡ଼ିଗଲା । ମୋ କଥା ବୁଝିବାକୁ ସେଠି ଗୋଟାଏ ବେହେରାଣୀ ରଖାଗଲା । ମତେ ସେଠି ଗୁଡ଼ ଘରକୁ ଆସିବାକୁ ମଙ୍ଗୁ ନ ଥାନ୍ତି । କିଶୋରି ବାବୁ ତାଙ୍କୁ ବୁଝେଇ ସୁଝେଇ ନେଇଗଲେ । ଆସିଲା ବେଳେ ସେ କହିଲେ, "ଯାଉଛି ନନ୍ଦା, ପୁଣି ଉପରଓଳି ଆସିବି ।" ତାଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ହେଲା । କି ବିକଳ ସେ ଚାହାଣି ! ମୁଁ ଘୋଷ ପକେଇ କହିଲି, "ତମ ଦେହର ଯତ୍ନ ନେବ । ଠିକ୍ ସମୟରେ ଖିଆ ପିଆ କରିବ । ମୋ କଥା ମୋଟେ ଭାବିବ ନ ।" କିଶୋରି ବାବୁଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲି, "ତାଙ୍କ ଖବର ଆପଣ ବୁଝିବେ କିଶୋରି ବାବୁ, ଜାଣନ୍ତି ତ ସେ କିପରି ଖାମ୍ ଖିଆଲି ଲୋକ । ଆପଣଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ଯାହା ସେ ଗଣ୍ଡାଏ ଖିଆ ପିଆ କରୁଛନ୍ତି ।" କିଶୋରିବାବୁ କହିଲେ, "ଆପଣ ନ କହିଥିଲେ ବି ଏକଥା ଆମେ କରନ୍ତୁ ।" ସ୍ୱାମୀ ଓ କିଶୋରି-ବାବୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ । ଗଲାବେଳେ ତାଙ୍କୁ କହିଲି, "ଶାନ୍ତିକି ଟିକେ ଉପରଓଳି ଆଣିବେ କିଶୋରିବାବୁ । ନିଶ୍ଚୟ ଆଣିବେ ।"

ସେମାନେ ଗଲାପରେ ମନଟା ମୋର କଣ ହୋଇଗଲା । ଖାଲି କୋହ ଉପରେ କୋହ ଆସିଲା । ଚାରିଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲି, ସବୁ ବେଡ୍‌ରେ ରୋଗୀ ଭର୍ତ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଜନନୀ ହେବେ । ଭାବିଲି କିଏ କହେ ମଲେ ମଣିଷ ନର୍କକୁ ଯାଏ । ଏଇଠି ନର୍କ—ଏଇଠି ସ୍ୱର୍ଗ । ଏଇଠି ଜାଅନ୍ତା ମଣିଷକୁ କାଟି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି ଦିଅନ୍ତି । ଏଇଠି ଡାକ୍ତର ପରି ହୁଣ୍ଡିରେ ପୋଡ଼ି କଲବଲ କରନ୍ତି । ସବୁ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଏଇଠି ପାଏ ମଣିଷ, ଆଉ ସ୍ୱର୍ଗ—ତାକୁ ବି ମଣିଷ ଏଇଠ

ପାଏ । ମୋର ଦୁଇଟି ପିଠ୍ ଗୁଡ଼ ଯେ ଶୋଇ କଲବଲ ହେଉଛି, ନରକର ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭୋଗୁଛି ସେ । କେଇ ଘଣ୍ଟା ପରେ ସେ ହେବ ଜନନୀ, ଗୋଟିଏ ଗୁଲୁଗୁଲିଆ ଛୁଆଟିଏ କୋଳରେ ଧରି ସେ ସ୍ୱର୍ଗସୁଖ ପାଇବ । ପିଛିଲା ଯନ୍ତ୍ରଣା ଗୁଡ଼ିକ ଭୁଲିଯିବ ନିମେଷକେ ।

ହଠାତ୍ ନର୍ସର ଡାକରେ ଭାବନା-ରାଜ୍ୟରୁ ଫେରି ଆସିଲି ମୁଁ । ନର୍ସ ଇଂଜେକ୍ସନ୍ ଦେବାକୁ ଛୁଞ୍ଚି ବାହାର କଲା । ମୁଁ ଆଖି ବୁଜିଲି । କେଜାଣି କାହିଁକି ପିଲାଦିନରୁ ଇଂଜେକ୍ସନ୍ ନେବା କଥା ଶୁଣିଲେ ମତେ ଭାରି ଭୟ ଲାଗେ । ନର୍ସ ଇଂଜେକ୍ସନ୍ ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । କେତେବେଳେ କ୍ଳାନ୍ତ ଶରୀର ମୋର ଘୁମେଇ ପଡ଼ିଛି ମୁଁ ଜାଣେ ନ ।

ଉପରଓଳି ସ୍ୱାମୀ ଓ ଶାନ୍ତ ଆସିଲେ । ମୋ ଖୁସି ଦେଖେ କିଏ । ଶାନ୍ତ ଆସି ମୋ ପାଖରେ ବସିଲା, ହାତରେ ତାର ମସ୍ତବଡ଼ ଠୁଙ୍ଗାଟାଏ । କହିଲି, "ସେ କଣ କି ଲୋ ଶାନ୍ତ ?"

ସେ ହସି ହସି କହିଲା, "କିଛି ନୁହଁ ମ ଅପା, ଫଳ ଦିଟା ।" ମୁଁ କହିଲି, "ତୁ ମିଛୁଟାରେ ଏତେ ଫଳ କିଣି ଆଣିଲୁ କାହିଁକି ? ଫଳ ଗୁଡ଼ାଏ ପରା ଥୁଆ ହୋଇଛି ସକାଳୁ !"

ସେ କହିଲା, "ଗୁଡ଼ାଏ କଣ ମ, ଆସୁଥିଲି ଦିଟା କିଣି ଆଣିଲି ।" ମୁଁ କହିଲି, "ତୁ ଯଦି ଆଉ ଦିନେ କିଛି କିଣି ମୋ ପାଇଁ ଆଣିବୁ, ମୁଁ ତୋ ସାଙ୍ଗରେ ପାଟି ଫିଟେଇବି ନ କହୁଛି ।"

ସେ ଅଭିମାନ କଲା । "ତମେ କଣ ମତେ ପର ଭାବ ଅପା ?" ଆଖିରେ ତାର ଲୁହ ଛଳ ଛଳ ହେଲା । ମୁଁ ତାର କପାଳରେ ବୋକ ଦେଇ କହିଲି, "ନାଇଁ ଲୋ ପାଗଳି, ମୁଁ

କଣ ତଡେ ସେ କଥା କହିଲ ?” ସେ କହିଲା, “ନାହିଁ ଅପା, ତମେ ଆଗ ମୋ ଦେହ ଛୁଇଁ କୁହ, ଆଉ କେବେ ଏପରି କଥା କହିବ ନା।” ମୁଁ ତା କଥାରେ ରାଜି ହେଲି।

ତାର ଶୁଖିଲା ମୁହଁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେଖାଗଲା। ସ୍ୱାମୀ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ କଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇ ମୋ ନିକଟକୁ ଆସି କହିଲେ, “ତମର କଣ କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଉଛି ଏଠି ?”

ମୁଁ କହିଲି, “ନାଁ, କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଉନ।”

ଶାନ୍ତି କହିଲା, “ନନ୍ଦା ଅପା ମ, ମନୋଜବାବୁ ମୋଟେ ଆଜି କିଛି ଖାଇ ନାହାନ୍ତି। ଆମେ ସବୁ ଗଣ୍ଡ ପକେଇଲାରୁ ଯାହା ଥାଳି ପାଖରେ ବସି ଗଣ୍ଡାଏ ଖାଇ ଉଠିଯାଇଛନ୍ତି। ତମେ ତାଙ୍କୁ ଟିକେ କହିଲ। ସେ ଆମ କଥା ମୋଟେ ଶୁଣୁ ନାହାନ୍ତି।

ମୁଁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଶୁଖିଲା ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲି। ସେ ନୀରବରେ ତଳକୁ ମୁହଁ ପୋତି ଠିଆ ହୋଇଥାନ୍ତି। କହିଲି, “ତା’ହେଲେ ମୁଁ ଆଜିଠାରୁ କିଛି ଖାଇବି ନା। ତୁ ଶାନ୍ତି ଏ ଫଳଗୁଡ଼ା ଏଠୁ ନେଇଯା।”

ସ୍ୱାମୀ ମୋ ମୁଣ୍ଡ ପାଖରେ ବସି ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁସିଲେ। ମୁଁ ଅଭିମାନରେ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ଶୋଇଲି। ସେ ଯେତେ ଯାହା ପଚାରିଲେ କିଛି କହିଲି ନା। କେବଳ ଫୁଲି ଫୁଲି କାନ୍ଦି ତକିଆ ଭିଜେଇଲି।

ସେ ଶେଷରେ ଗଣ୍ଡ ପକେଇ କହିଲେ, “ତମେ ଯଦି ମୋତେ କଥା ନ କୁହ ନନ୍ଦା, ତା ହେଲେ ମୁଁ ବା ଆଉ ଏଠିକି ଆସିବି କାହିଁକି ?”

ମୋର ଅଭିମାନ ପାଣିଫୋଟକା ପରି ଫାଟିଗଲା । କହିଲି, "ତମେ ମୋ ଦେହ ଛୁଇଁ ଶପଥ କର ଯେ, ସ୍ୱାନ୍ତମତ ଆଗପରି ଖିଆପିଆ କରିବ ।"

ସେ ସୁନା ପିଲାଟି ପରି ମୋ ,କଥା ମାନିଲେ । ତାପରେ ସେମାନେ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ । ଗଲାବେଳେ କହିଲି, "ଶାନ୍ତି, ତୋର ଯଦି ମୋ ପ୍ରତି ଆନ୍ତରିକ ସ୍ନେହ ଥାଏ, ତାହେଲେ ସବୁଦିନେ ଆସି ଟିକେ ମୁହଁ ମାରିଦେଇ ଯାଉଥିବୁ ।"

ସେ କହିଲା, "ତମେ ନ କହିଲେ ବି ମୁଁ ଆସନ୍ତି ।" ସେମାନେ ଚାଲିଗଲେ । ବାରଣ୍ଡାରେ ଚାହିଁ ରହିଲି ସେମାନେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ।

ସେଇଦିନ ରାତିରେ ମୋ ପାଖ ଖଟିଆରେ ଥିବା ରୋଗୀଟି ମରିଗଲା । ତାର ପେଟ ଅପରେସନ୍ ହୋଇଥିଲା । ଦିନସାରା ଚିତ୍କାର କରିକରି ରାତିରେ ମରିଗଲା । ଗରିବ ଘରର ସ୍ତ୍ରୀ ବୋଧହୁଏ । ଡାଙ୍ଗ ଆସି ଅଖାରେ ପୁରେଇ ନେଇଗଲା । ବେଡ୍‌ଟା ଧୁଆଧୋଇ ହୋଇ ପୁଣି ଆସି ପଡ଼ିଲା ।

ତା ପରଦିନ ସକାଳୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଡେଲିଭରି ପେସେଣ୍ଟ ଆସି ସେ ସିଟ୍‌ଟି ଅଧିକାର କଲେ । ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ କିଶୋର ବାବୁଙ୍କୁ ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । କିଶୋରବାବୁ ତାଙ୍କୁ ବେଡରେ ଶୁଆଇ ଦେଇ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିଲେ । ମୁଁ ପଚାରିଲି, "ସେ କିଏ କି କିଶୋରବାବୁ ?"

ସେ କହିଲେ, ସେ ମୋର ଭାଉଜ । ବଡ଼ ଭାଇ ଏଠି ନାହାନ୍ତି । ଚାକିରି ଜାଗାରେ ଅଛନ୍ତି । ଭାଉଜବୋଉ ବାପାଙ୍କ ସହିତ

କାଲି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ଆଜି ସକାଳୁ ପେନ୍ ଟିକେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା, ନେଇ ଆସିଲି ।"

ମୁଁ କହିଲି, "ଯା ହେଉ କିଶୋରବାବୁ, କାଲି ରାତିରେ ଗୋଟା ଏ ରୋଗୀ ମରିଯିବାରୁ ମତେ ଭାରି ଡର ମାଡୁଥିଲା । ଜଣେ ସାଙ୍ଗ ମିଳିଗଲା ।"

କିଶୋରବାବୁ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଭାଉଜୈଙ୍କ ସହିତ ମୋର ପରିଚୟ କରେଇ ଦେଲେ । ସ୍ତ୍ରୀ ବି ମତେ ଦେଖି ଭାରି ଖୁସି ହେଲେ । ସେ ଭାରି ମେଳାପି । କିଛି ଦିନର ଚିହ୍ନାପରି ସେ ମୋ ସହିତ ମିଳିଗଲେ । ଭାବିଲି ଯା ଏ ଯମପୁରରେ ଗୋଟାଏ ସାଙ୍ଗ ମିଳିଗଲା ।

ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କଠାରୁ ବୁଝିଲି । ସେ ତିନି ବର୍ଷ ହେଲା ବିବାହ କରିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ପିଲାପିଲି କିଛି ନାହିଁ । ଏଇ ଗୋଟିକ ହେବ ପ୍ରଥମ ପିଲା ।

ସେଇଦିନ ପେନ୍ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଡାକ୍ତର ଆସି କହିଦେଇ ଗଲେ ଶୀଘ୍ର ଅପରେସନ୍ ଥିଏଟରକୁ ମତେ ନେଇ-ଯିବାକୁ । ସ୍ୱାମୀ, କିଶୋରବାବୁ, ଶାନ୍ତି ସମସ୍ତେ ରୁଣ୍ଡ ହେଇଥାନ୍ତି । ଏଣେ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ପେନ୍ ଆରମ୍ଭ ହେଲାଣି । ତାଙ୍କୁ ଡେଲିଭରି ରୁମ୍‌କୁ ପଠେଇ ଦିଆଗଲା । ମୁଁ ଅପରେସନ୍ ଥିଏଟରକୁ ଗଲାବେଳେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ପଦଧୂଳି ନେଇ ମୁଣ୍ଡରେ ମାରିଲି । କହିଲି, "ଭାଗ୍ୟରେ ଥିଲେ ପୁଣି ଆସି ତମର ଏ ପବିତ୍ର ପାଦଧୂଳି ମୁଣ୍ଡରେ ମାରିବି ।" ସେ କାନ୍ଦକାନ୍ଦ ଲୁହଲୁହ ଏକାଠି କରିଥାନ୍ତି । ମତେ ଦେଖି ସମସ୍ତ ସେଠାରେ ରହିବାକୁ ନ ଦେଇ ସେମାନେ ନେଇଗଲେ ।

ମୋର ଚେତା ହେଲା ବେଳକୁ ଦେଖିଲି ମୋ ପୂର୍ବ ବେଡ଼୍‌ରେ ମୁଁ ଶୋଇଛି । ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ବି ମୋ ପାଖ ବେଡ଼୍‌ରେ ଶୋଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ମୁହଁଟି ଖଣ୍ଡେ ମଳିନ ପଡ଼ି ଯାଇଛି । ଆଖିରୁ ଛୁଟି ଚାଲିଛି ଲୁହର ବନ୍ୟା ।

ମୁଁ ବୁଝିଲି । ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଜନ୍ମ କରିଛି ଗୋଟାଏ ମଲାପିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ କାନ୍ଦୁଛି । ଶାନ୍ତ ମୋ ପାଟକୁ ଆସି କହିଲା, "ଅପା ମ ତମର ପୁଅଟିଏ ।" ଖୁସି ହେଇ ପାରିଲି ନି । ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ କାନ୍ଦୁଛି । ତାରି ସକସକ କାନ୍ଦ ମତେ ଶୁଭିଯାଉଛି ।

ସ୍ୱାମୀ ମୋ ପାଖରେ ଆସି ଠିଆ ହେଲେ । କହିଲେ, "ଦେହ କପରି ଲାଗୁଛି ?" ମୁଁ ତାଙ୍କ କଥା ନ ଶୁଣି କହିଲି, "ପୁଅକୁ ଦେଖିଲଣି ?" ମୁଁହରେ ଯୋର କରି ହସ ଆଣିଲି । କାରଣ ପେଟ ମୋର ଅସହ୍ୟ ପୋଡ଼ାଜଳା କରୁଛି । କଷ୍ଟ ହେଉଛି ।

ସେ ବି ମୋ କଥାକୁ କାନରେ ନ ପୂରାଇ କହିଲେ, "ତମେ ମୋର ଆଗ, ପୁଅ ଆଗ ନୁହେଁ । କଣ କଛି କଷ୍ଟ ହେଉଛି ?"

ମୁଁ କହିଲି, "ଦେହଟା ମୋର କାହିଁକି ଝିମ୍ ଝିମ୍ ହୋଇ ଯାଉଛି ।"

ସେ ଡାକ୍ତରଙ୍କ ପାଖକୁ ଖବର ପଠେଇଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଆସିଲେ ଜଣେ ଯୁବକ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଦେହଟା ମୋର ଚାଉଁକରି ହେଲା । ସୁଧୀରବାବୁ ଏଠି କାହିଁକି ?

କଶୋରବାବୁ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କଲେ । ଶାନ୍ତ ନମସ୍କାର ହେଲା । ସୁଧୀରବାବୁ ସିଧା ଚାଲିଗଲେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପାଖକୁ । ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ଯୋରରେ କାନ୍ଦ ଉଠିଲା ।

ମୁଁ ବୁଝିପାରିଲି—ସୁଧୀରବାବୁ କିଶୋରବାବୁଙ୍କ ଭାଇ । ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ତାଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ । ଏସବୁ ମତେ ଭେଳକିବାଜି ପରି ଲାଗୁଥାଏ ।

ଶୁଣିଲି, ସୁଧୀରବାବୁ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକୁ ବୁଝାଉଛନ୍ତି, "ଆରେ ତମେ କାନ୍ଦୁଛ କାହିଁକି ? ପେଟଭିତରୁ ପିଲା ମରିଛି । ଏଥିରେ କାନ୍ଦିବାର କଣ ଅଛି ?" ସେ ମତେ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦେଖି ନ ଥାନ୍ତି । କିଛି ସମୟ ପରେ କିଶୋରବାବୁ ମୋର ଓ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ପରିଚୟ କରାଇ ଦେଲେ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ସହିତ ।

ସେ ପ୍ରଥମେ ମତେ ଦେଖି ହଡ଼ବଡ଼େଇ ଗଲେ ।

ସ୍ୱାମୀ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ନାଁ ଶୁଣି ଚମକି ଉଠିଲେ । ମୁଁ ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଏପରି ଢଙ୍ଗ ଦେଖି କହିଲି, "ମୁଁ ଯେଉଁ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ କଥା କହୁଥିଲି, ଏ ସେଇ ସୁଧୀରବାବୁ । ଠିକ୍ ସମୟରେ ଭଗବାନ ଭେଟ କରେଇଛନ୍ତି ।"

ମୁଁ ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କୁ ପାଖକୁ ଡାକିଲି । ସେ ଦୋଷୀ ପରି ପାଖକୁ ଆସିଲେ । ପାଖରେ ପଡ଼ିଥିବା ଷ୍ଟୁଲ୍ ଉପରେ ତାଙ୍କୁ ବସିବାକୁ କହିଲି । ସେ ତଳକୁ ମୁହଁପୋତି ବସିଲେ ।

ମୁଁ କହିଲି, "ମତେ ଭଗବାନ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ଭେଟ କରେଇଛନ୍ତି ସୁଧୀରବାବୁ । ଜୀବନରେ ଆଉ ଭେଟ ହୋଇପାରି ନ ଥାନ୍ତି ।"

ସେ କହିଲେ, "ମତେ ତମେ କଣ କ୍ଷମା କରିବ ନ ନନ୍ଦା ?"

ମୁଁ କହିଲି, "କ୍ଷମା ଦେବାର ଅଧିକାର ମୋର ନାହିଁ ସୁଧୀରବାବୁ, କ୍ଷମା ଦେବାର ଦେବତା ସେଠି ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି।" ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ହାତବଢ଼େଇ ଦେଖେଇଦେଲି।

ସେ ମୋ ପାଖରୁ ଉଠିଯାଇ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ହାତ ଧରି କ୍ଷମା ମାଗିଲେ।

ସ୍ୱାମୀ କହିଲେ, "ସେ ପୁରୁଣା କଥାଗୁଡ଼ାକ ଭୁଲିଯାଆନ୍ତୁ ସୁଧୀବାବୁ । ଅନେକଙ୍କ ଜୀବନରେ ପ୍ରାୟ ଏଇପରି ଘଟେ ।"

ଶାନ୍ତ, କିଶୋରବାବୁ, ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଭୃତି କାବା ହୋଇ ବୁହିଁ ରହିଥାନ୍ତି ଆମଆଡ଼େ।

ସେତେବେଳକୁ ମୋର ମୁଣ୍ଡଟା ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ବୁଲେଇବାକୁ ଲାଗିଲାଣି । ଦେହଟା ଝିମ୍ ଝିମ୍ ହୋଇ ଯାଉଛି । ଦେହରୁ ପ୍ରାଣ ଯୁଡ଼ିଗଲା ପରି ଲାଗୁଛି। ମୁଁ "ହାତଠାରି ଡାକିଲି ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ। ସେ ମୋ ପାଖକୁ ଆସି ପଚାରିଲେ, "କଣ ?" କହିଲି, "ମୋ ଦେହ କଣ ହୋଇଯାଉଛି।"

ସେ ଜଣେ ଡାକ୍ତରଙ୍କୁ ଡାକିଆଣିଲେ। ଡାକ୍ତର ପରୀକ୍ଷା କରି କହିଲେ ଶୀଘ୍ର ରକ୍ତ ଦରକାର । ସିରିଅସ୍ ଅବସ୍ଥା । ରୋଗୀର ଉତ୍ତେଜନା ହେତୁ ଏପରି ଘଟିଛି । ହାର୍ଟ୍‌ଫେଲ୍ କରିବାର ବହୁତ ସମ୍ଭାବନା। ରକ୍ତଭଣ୍ଡାରରୁ ରକ୍ତ ଆଣୁ ଆଣୁ ଡେରି ହେବ । ଆପଣଙ୍କ ଭିତରୁ କିଏ ଯଦି ନିଜ ଦେହରୁ.............. । ଡାକ୍ତର ବାବୁ ସୁସ୍ଥସବଳ ଦିଶୁଥିବା ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଲେ। ସୁଧୀରବାବୁ ଆଗେଇ ଗଲେ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ।

ମୋର ଚେତା ଫେରି ଆସିଲା ବେଳକୁ ଦେଖିଲି ସୁଧୀରବାବୁ ମୋ ପାଖରେ ଥିବା ଆଉ ଗୋଟିଏ ଖଟିଆରେ ଶୋଇଛନ୍ତି । ବହୁତ ଗୁଡ଼ାଏ ରକ୍ତ ମୋ ପାଇଁ ଦେଇଥିବାରୁ ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅତି ଦୁର୍ବଳ । ତଥାପି ତାଙ୍କ ଶୁଖିଲା ମୁହଁରେ ବି ଆନନ୍ଦର ତେଜ ଖେଳି ଯାଉଥାଏ । ସ୍ୱାମୀ, ଶାନ୍ତ, କିଶୋରବାବୁ, ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖିରେ ଲୁହ ମୋର ଏ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି । ଏକା ସୁଧୀରବାବୁଙ୍କ ମୁହଁରେ ହସ । ସେ ଯେପରି ବହୁତ ଦିନର ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରିଛନ୍ତି ।

ଶାନ୍ତକୁ ପାଖକୁ ଡାକି କହିଲି, "ଶାନ୍ତ, ଆଜି ଯଦି ତୋ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଅପା କୋଳରେ ପୁଅଟିଏ ହସୁଥାନ୍ତା, ତୁ କଣ ସୁଖୀ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତୁ ?" ଶାନ୍ତ କହିଲା, "ସେ କଥା ଆଉ କାହିଁକି ପଡ଼ୁଛ ନନାଅପା, ତାକୁ ତ ଭଗବାନ ଆଗରୁ ଛିଣ୍ଡେଇ ନେଇ ଛନ୍ତି ।" ମୁଁ ଆଗ୍ରହରେ କହିଲି, "ଭଗବାନ ସିନା ଗୋଟିଏ ନେଇ ଯାଇଛନ୍ତି, ଦୁଇଟି ପଣ ଦେଇ ଯାଇଛନ୍ତି !"

ସେ କାବା ହୋଇ ମୋ ଆଡ଼େ ଚାହିଁଲା ।

ସ୍ୱାମୀ ଓ କିଶୋରବାବୁ ବୋଧହୁଏ ଭାବିଲେ ମୋର ଏମିତି କହିବା କେବଳ ମୋର ସନ୍ନିପାତ ଲକ୍ଷଣ । ସ୍ୱାମୀ ଡାକ୍ତର ଡାକିବାକୁ ବାହାରିଗଲେ ।

ମୁଁ ମନାକଲି, "କହିଲି, ଆଉ ସେ କଥା କାହିଁକି କରୁଛ ? ଡାକ୍ତର ବଇଦ ମତେ କେହି ରଖିପାରିବେ ନ । ମୋର ଆର ପାରିରୁ ଡକରା ଆସିଲାଣି । ମତେ ଖୁସି ମନରେ ବିଦାୟ ଦିଅ ।" ସୁଧୀର ବାବୁଙ୍କ ଆଡ଼େ ଚାହିଁ କହିଲି, "ଭଗବାନ ତମକୁ

ଠିକ୍ ସମୟରେ ମୋ ସହିତ ଭେଟ କରେଇଛନ୍ତି । ନଚେତ୍ ଆଜି ଜୀବନରେ ମୋ ସହିତ ଭେଟ ହୋଇପାରି ନ ଥାନ୍ତା । ତମେ ମୋ ଭିତରେ ରକ୍ତ-ମାଂସର ପିଲାଟିଏ ଗୁଡ଼େଇ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ରହିଥିଲ । ଏଥର ମୋ ପାଳି ପଡ଼ିଛି । ମୋର ଏଇ ହସକୁଆ ଫୁଲପରି ସୁନ୍ଦର ପିଲାଟିକୁ ତମରି ହାତରେ ଦେଇ ଯାଉଛି । ସ୍ୱର୍ଗପରି ମା ଓ ତମପରି ବାପା ପାଇ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଦୁନିଆଁରେ ବଡେ ଜଣେ ହୋଇ ଠିଆହେବ ।" ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ହାତକୁ ଧରି କହିଲି, "ଏଇ ପିଲାଟିକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ହାତରେ ଦେଇଗଲି । ତାଙ୍କର ସୁବିଧା ଅସୁବିଧା ଯିଏ ମୁଁ ବୁଝୁଥିଲି, ବର୍ତ୍ତମାନ ସମସ୍ତେ ବୁଝିବ ।"

କୋହ ଉପରେ କୋହ ଆସିଲା । କହିଲି, "ଶେଷ ବିଦାୟ ଦିଅ ସ୍ୱାମୀ । ଭଗବାନଙ୍କ ପାଖରେ ଏତିକି ପ୍ରାର୍ଥନା, ତମକୁ ଆର ଜନ୍ମରେ ସ୍ୱାମୀ କରି ଯେପରି ପାଏ । ମତେ ଚାରିଆଡ଼େ ଅନ୍ଧାର ଦେଖାଗଲା ।"

ଭୋ କରି ରଡ଼ିକରି ଉଠିଲେ ସମସ୍ତେ ।

ଖାନ୍‌ନଗର ମଶାଣୀର ବଡ଼ ବଡ଼ ଝଙ୍କାଳିଆ ବୃକ୍ଷ ଗୁଡ଼ିକର ରନ୍ଧ୍ରେ ରନ୍ଧ୍ରେ ବିଚ୍ଛୁରି ପଡ଼ୁଛି ଗୋଧୂଳିର ରକ୍ତରଞ୍ଜିତ ଆଭା । ଅସ୍ତଗାମୀ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ଶୀର୍ଣ୍ଣାଲୋକ ଲିଭିଲିଭି ଆସୁଛି । ଦୂର ଚକ୍ରବାଳର ସୀମାରେଖା ଉପରେ ସାୟଂକାଳର ମ୍ଳାନଚ୍ଛାୟା ଘେନଇ ଆସିଲାଣି । ନୀଳ ସାଗରିଆ ଆକାଶରେ ଫୁଟି ଉଠୁଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ତାରା । ତାଙ୍କର ମେଳରେ ବଉଦ ଉହାଡ଼ୁ ହସି ଉଠୁଛି କଖାରୁ ଫଳା ପରି ବଙ୍କା ଜହ୍ନ । ମଶାଣୀର ଦୁବାଭରା ଶ୍ୟାମଳ ଗାଲିଚା ଉପରେ ଢଳେଇ ପଡ଼ୁଛି ରଜତ ଆଲୋକ । କାଠ ଯୋଡ଼ି କୂଳର ବିଜୁଳି ଆଲୋକ ଗୋଟିଏ ସୁଗ୍ରଥିତ ମାଳାପରି ଦେଖା ଯାଉଛି । କିଛି ଅସ୍ୱଚ୍ଛ ବିଜୁଳି ଆଲୋକ ଛିଟିକି ପଡ଼ୁଛି ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ସମାଧି ଉପରେ । ଶ୍ମଶାନ ଧୀରେ ଧୀରେ ଜନଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ଆସୁଛି ।

ସେଇ ସମାଧି ଉପରେ ମୁହଁମାଡ଼ି ଲୁହ ଗଡ଼ାଉଥିଲେ ଜଣେ ଯୁବକ । କେତେବେଳୁ ସେ ସେଠି ବସିଥିଲେ ସେଇ କେବଳ ଜାଣନ୍ତି । ସେ ଉଠି ସମାଧି ଉପରେ ଗୋଟିଏ ଚୁମା ଦେଲେ । ଆଖିରୁ ତାଙ୍କର ଗଡ଼ିଆସୁଥାଏ ଲୁହ । ମଝିରେ ସେ ବିଳିବିଳେଇ ଉଠୁଥାନ୍ତି । "ତମେ ମତେ ହାତଠାରି ଡାକୁଛ ନନ୍ଦା, ମୁଁ ଯିବି । ଆରେ ରହ, ତମେ ପଳଉଛ କାହିଁକି ? ଅପେକ୍ଷା କର ।

ସେ ପାଗଳଙ୍କ ପରି ଦୌଡ଼ିଯାଇ କାଠଯୋଡ଼ିର ଧଡ଼ିର ଗଣ୍ଡିରେ ଝାସ ଦେଲେ । ତାଙ୍କର ଦୁଃଖ ଦେଖି ଆଉ ହା-ହା-କାରରେ ଚହଲି ଉଠିଲା କାଠଯୋଡ଼ିର ଗର୍ଭର ନୀଳ ଜଳରାଶି, ଦୋହଲି ଗଲା ବୃକ୍ଷଲତା ଗୁଡ଼ିକ । ବଲୁଆ କୁକୁର ଗୁଡ଼ିକ ଆଉ କ୍ରନ୍ଦନ କରି ଉଠିଲେ ।

ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ଗୋଟିଏ ରିକ୍ସା ଆସି ଛିଡ଼ାହେଲା ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ । ଓହ୍ଲେଇ ଆସିଲେ ଦୁଇଟି ଯୁବକ ଯୁବତୀ । ମୁଣ୍ଡ ଲଗେଇ ପ୍ରଣାମ କଲେ ସମାଧିଉପରେ । ଯୁବକଟି ପଚାରିଲା, "ଶାନ୍ତ ତମେ କାନ୍ଦୁଛ ?"

ଯୁବତୀଟି ଚାହିଁଲା ତାର ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମୁହଁକୁ, କହିଲା, "ନନ୍ଦା-ଅପା ଆମକୁ କେତେ ଭଲ ପାଉଥିଲେ, ନୁହଁ ? ସେ ଯଦି ଆଜ ଥାନ୍ତେ, ମନୋଜବାବୁ କଣ ପାଗଳଙ୍କ ପରି ବୁଲୁଥାନ୍ତେ ! ମନୋଜ ବାବୁଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ଓ ତାଙ୍କ କୁନ ପୁଅଟିକୁ ଦେଖିଲେ ମତେ ଭାରି କାନ୍ଦ ଲାଗୁଛି । ନନ୍ଦାଅପା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦେଇ ଯାଇଛନ୍ତି ହେଲେ କାହାରିଠାରୁ କିଛି ନେଇ ନାହାନ୍ତି ।"

ଯୁବକଟି ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ପକେଇ କହିଲେ, "କପାଳରେ ଯାହା ଅଛି, ତାକୁ କେହି ଅନ୍ୟଥା କରିପାରିବେ ନି ଶାନ୍ତ ।"

ପୁନର୍ବାର ମୁଣ୍ଡିଆଟିଏ ମାରି ଦୁହେଁ ଚାଲିଗଲେ ନୀରବରେ ।

ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଆସିଲେ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଦମ୍ପତି । ଦୁହିଙ୍କ ହାତରେ ଗଜରା ଫୁଲହାର, ଦୁହେଁ ଦୁଇଟି ଯାକ ଫୁଲହାର ପିନ୍ଧେଇ ଦେଲେ ସମାଧି ଉପରେ ।

ଯୁବକଟି କହିଲେ, "ସ୍ୱାମୀ, ନନ୍ଦାଙ୍କ ସହିତ ମୋର ବରଂ ଦେଖା ନ ହେବା ଉଚିତ ଥିଲା; ମାତ୍ର ଭଗବାନଙ୍କ ବିଧାନ ଅନ୍ୟ-ରକମ । ନନ୍ଦା ତମ ହାତରେ ଯେଉଁ କୁନି ପୁଅଟିକୁ ତାଙ୍କର ଦେହରୁ ସମ୍ଭୂତ କରି ଟେକି ଦେଇଛନ୍ତି ତାକୁ ଦେଖିଲେ ମୋର ମନ କଣ ହୋଇଯାଉଛି । ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ମୁଁ କେତେ ଅବିଚାର-କରିଛି, ମାତ୍ର ସେ ମତେ ହସି ହସି କ୍ଷମା ଦେଇଛନ୍ତି ।"

ଯୁବତୀଟି କହିଲା, "ସେ ମାନବୀ ନୁହନ୍ତି, ସେ ଦେବୀ ।" ଦୁହେଁ ଲୁହଗଡ଼େଇ ଫେରିଗଲେ ।

ସେମାନେ ଚାଲିଗଲା ପରେ ପରେ କାଠଯୋଡ଼ୀର ଗଭୀର ଜଳଉପରେ ଭାସି ଉଠିଲା ଗୋଟିଏ ମଲା ଦେହ ।

ବଉଦ ଉହାଡ଼ରୁ ଚାନ୍ଦ ଉଙ୍କିମାରି ଦେଖୁଥାଏ ସବୁ । ଏହି ସମୟରେ କାଠଯୋଡ଼ୀ ପୋଲ ଉପରେ ଟ୍ରେନ କଳକଳା ରଡ଼ି ଛୁଡ଼ି ଉଠିଲା । ଫଡ଼୍‌ଫାଡ଼୍‌ ହୋଇ ଉଡ଼ିଗଲେ ପୁଳାଏ ଶାଗୁଣା । ହୁକେ ହୁଆ ସହିତ ତାଳ ଦେଇ ଭୋ, ଭୋ କରି ଭୁକି ଉଠିଲେ ମଡ଼ାଖିଆ କୁକୁର ଗୁଡ଼ା ମଶାଣିର ବୁକୁ ଥରାଇ ।

ନଈ ବନ୍ଧ ଉପରେ ରିକ୍‌ସାବାଲା ସୁର ଧରିଥାଏ—

ଖଣ୍ଡି ଯେ ଖଣ୍ଡି ତୋର ପଞ୍ଜରା କାଠି
ଖାଉଣ ଥିବେ ଶ୍ୱାନ ଶୃଗାଳ ବାଣ୍ଟି ରେ···ଏ